

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

Érkezett: 2010 DEC 03.

T/1864. számú

törvényjavaslat

**a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló
egyed törvények módosításáról**

Előadó:

**dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és igazságügyi
miniszter**

Budapest, 2010. december

2010. évi ... törvény

a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló egyes törvények módosításáról

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény módosítása

1. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Bszi.) 5. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ülnököt az igazságszolgáltatásban való részvételével összefüggő cselekmény tekintetében az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény 4. §-ában meghatározott tartalommal mentelmi jog illeti meg. A mentelmi jog felfüggesztésére és a mentelmi jog megsértése esetén szükséges intézkedés megtételére a (3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.”

2. §

A Bszi. 11. § (3)–(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az ügyelosztási rendet – a bírói tanács és a kollégiumok véleményének ismeretében – a bíróság elnöke határozza meg, legkésőbb a tárgyévet megelőző év december 10. napjáig. Az ügyelosztási rend a tárgyévben szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható.

(4) Az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy az adott bíróságon milyen összetételű és számú tanácsok működnek, a bírák, a tanácsok és a 15. § (2) bekezdése alapján eljáró bírósági titkárok melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik, akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük, az ügyek elosztására melyik bírósági vezető jogosult, továbbá, hogy az ügyek elosztása milyen módon történik. Az ügyelosztási rendnek a tárgyalási tevékenységet folytató bírósági vezetők által tárgyalt ügyek körét és az ezekre vonatkozó elosztási módot is tartalmaznia kell.

(5) Az OIT – az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben – az általa meghatározott, a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok és módszerek figyelembe vételével kidolgozza és szabályozza az ügyek elosztásának olyan, országosan egységes módszerét, amely lehetővé teszi az ügyek csoportosítását, azoknak a beérkezésükkor várható és befejezésükkor megállapítható tényleges munkaigényessége és jelentősége alapján. Az így kidolgozott ügyelosztási rendnek és az azon alapuló statisztikai kimutatásnak alkalmasnak kell lennie a teljesítmény és hatékonyság összehasonlító mérésére, az arányos munkateher megteremtésére.

(6) Az ügyelosztási rendet és annak módosítását az érintettekkel haladéktalanul ismertetni kell és a bíróságon, a felek által is hozzáférhető helyen ki kell függeszteni, továbbá

a bíróságok központi internetes honlapján (a továbbiakban: központi honlap), valamint – ha a bíróság azzal rendelkezik – az érintett bíróság internetes honlapján közzé kell tenni.”

3. §

A Bszi. 15. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. Helyi bíróság hatáskörébe tartozó, törvény által meghatározott ügyben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat.”

4. §

A Bszi. 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) Bíróság létesítéséről, összevonásáról, megszüntetéséről, elnevezéséről, székhelyéről, illetékességi területének meghatározásáról, valamint a katonai tanácsokkal rendelkező bíróságok kijelöléséről – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – külön törvény rendelkezik.

(2) Ha a bíróság illetékességi területe a közigazgatási területi beosztáshoz igazodik, a közigazgatási határok megváltozása következtében a bíróság illetékességi területét – az OIT javaslatára – a köztársasági elnök határozatban módosítja.”

5. §

A Bszi. 19. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a helyi bíróságon a munkaügyi bíróságot, helyi bíróság elnökén a munkaügyi bíróság elnökét is érteni kell.”

6. §

A Bszi. 23. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ítéletáblán tanácsok, valamint – az ítéletábla illetékességébe utalt ügyektől függően – büntető, polgári és közigazgatási kollégiumok működnek. A kollégiumok összevontan is működhetnek.”

7. §

A Bszi. 25. § a következő új *d)* ponttal egészül ki és a jelenlegi *d)* pont jelölése *e)* pontra változik:

[A Legfelsőbb Bíróság]

„*d)* tudományos elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélkezési gyakorlatát,”

8. §

A Bszi. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § A Legfelsőbb Bíróságon ítélkező és jogegységi tanácsok, büntető, polgári és közigazgatási kollégiumok, valamint bírósági joggyakorlat-elemző csoportok működnek.”

9. §

A Bszi. 27. §-t megelőző „Jogegységi eljárás” alcíme helyébe az „A bíróságok feladatai az ítélkezés egységének biztosítása érdekében” alcím lép.

10. §

A Bszi. 27. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Legfelsőbb Bíróság az (1) bekezdésben meghatározott feladatának ellátása körében jogegységi határozatokat hoz, tudományos elemzést folytat jogerősen befejezett ügyekben, valamint elvi bírósági határozatokat és elvi döntéseket tesz közzé.”

11. §

A Bszi. 28. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az ítélőtábla és a megyei bíróság elnöke, kollégiumvezetője, valamint a helyi bíróság elnöke köteles a vezetése alatt álló bíróságok ítélkezését folyamatosan figyelemmel kíséreni. Ha a bíróság elnöke vagy kollégiumvezetője az (1) bekezdés szerinti határozatból, a bíróság által elintézett ügyekből, a bíróságokon lefolytatott vizsgálat alkalmával vagy más módon arról szerzett tudomást, hogy a vezetése, illetve a felügyelete alatt álló bíróságon elvi jelentőségű döntés született, elvi kérdésben ellentétes gyakorlat alakult ki vagy ellentétes elvi alapokon nyugvó jogerős határozatokat hoztak, erről köteles a magasabb szintű bíróság elnökét – a határozatok és a szükséghez képest az egyéb iratok felterjesztésével – tájékoztatni.”

12. §

A Bszi. 29. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„29. § (1) A kollégium az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében figyelemmel kíséri a bíróságok gyakorlatát, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben.

(2) Ha a jogalkalmazás egysége érdekében szükséges, az ítélőtábla és a megyei bíróság kollégiumának vezetője a Legfelsőbb Bíróság kollégiumvezetőjének vagy az ítélőtábla elnökének jogegységi eljárás indítványozására, a Legfelsőbb Bíróság elnökének vagy kollégiumvezetőjének elvi döntés közzétételére tesz javaslatot.

(3) A Legfelsőbb Bíróság képviselője útján részt vesz az ítélőtábla és a megyei bíróság kollégiumának ülésein.

(4) Az ítélőtábla képviselője útján részt vesz az illetékességi területéhez tartozó megyei bíróság kollégiumi ülésén.”

13. §

A Bszi. a 29. §-t követően a következő alcímmel és 29/A. §-sal egészül ki:

„A bírósági joggyakorlat-elemző csoport

29/A. § (1) A bírósági joggyakorlat-elemző csoportok feladata az ítélkezési gyakorlat tudományos igényű vizsgálata. A vizsgálati tárgyköröket a Legfelsőbb Bíróság elnöke – a Legfelsőbb Bíróság kollégiumai véleményének beszerzését követően – évente meghatározza. A vizsgálati tárgykörökre az ítélőtábla, a megyei bíróság kollégiumvezetője és a legfőbb ügyész (a továbbiakban együtt: kezdeményező) is indítványt tehet.

(2) A bírósági joggyakorlat-elemző csoport vezetőjét és tagjait a Legfelsőbb Bíróság elnöke – vizsgálati tárgykörönként – a Legfelsőbb Bíróság bírái közül, a Legfelsőbb Bíróság kollégiumvezetőinek javaslatai alapján jelöli ki. A csoport vezetője a csoport munkájába – a kezdeményező javaslatára vagy ha azt a vizsgálati tárgykör indokolja – alsóbb fokú bíróságra beosztott bírót és a vizsgált területen működő elméleti vagy gyakorlati szakembert is bevonhat.

(3) A bírósági joggyakorlat-elemző csoport a vizsgálat eredményéről összefoglaló véleményt készít. Az elkészült összefoglaló véleményt a Legfelsőbb Bíróság tárgykör szerint illetékes kollégiuma megvitatja, és egyetértése esetén annak megállapításait a csoport vezetője a Legfelsőbb Bíróság honlapján közzéteszi. Ezzel egyidejűleg a teljes összefoglaló véleményt a csoport elnöke a bíróságok belső informatikai hálózatán (a továbbiakban: intranet) is közzéteszi.

(4) Amennyiben annak feltételei fennállnak, a (3) bekezdés szerinti összefoglaló vélemény alapján a Legfelsőbb Bíróság kollégiumvezetője jogegységi eljárást indítványozhat vagy jogalkotás kezdeményezése érdekében a Legfelsőbb Bíróság elnökén keresztül az OIT-hoz fordulhat.

(5) A vizsgálat során a csoport és a bírósági vezetők együttműködni kötelesek.

(6) A bírósági joggyakorlat-elemző csoport eljárására vonatkozó ügyviteli rendelkezéseket a Legfelsőbb Bíróság ügyviteli szabályzata állapítja meg; a rendelkezéseket a Legfelsőbb Bíróság honlapján közzé kell tenni.”

14. §

A Bszi. 30. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az elvi bírósági határozat és az elvi döntés

30. § (1) Ha a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tanácsa valamely, a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyben elvi kérdésekre is kiterjedő határozatot hozott, a tanács elnöke a határozat írásba foglalását követően haladéktalanul köteles arról az érintett szakág szerint illetékes kollégiumvezetőt tájékoztatni.

A kollégiumvezető a határozatot a soron következő kollégiumi ülés elé terjeszti, amely indokolt esetben dönt annak elvi bírósági határozatként történő közzétételéről.

(2) Ha a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy kollégiumvezetője a 28. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás vagy a 29. § (2) bekezdése szerinti javaslat alapján, illetve más módon tudomást szerez arról, hogy az alsóbb fokú bíróság az (1) bekezdésben foglalt szempontoknak megfelelő határozatot hozott, és jogegységi eljárás lefolytatásának vagy elvi bírósági határozat közzétételének feltételei nem állnak fenn, javaslatot tesz a Legfelsőbb Bíróság érintett szakág szerint illetékes kollégiumának a határozat elvi döntésként történő közzétételére. A közzététel kérdésében a kollégium a soron következő ülésén határoz.”

15. §

A Bszi. a 30. §-t követően a következő alcímmel egészül ki, egyidejűleg a 31. és 32. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„A jogegységi indítvány

31. § (1) Jogegységi eljárásnak van helye, ha

a) a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala, korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges,

b) a Legfelsőbb Bíróság valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának elvi bírósági határozatként közzétett határozatától vagy közzétett elvi döntéstől.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett esetben a Legfelsőbb Bíróság tanácsa a jogegységi eljárás indítványozása mellett a jogegységi határozat meghozataláig az eljárását felfüggeszti.

32. § (1) Jogegységi eljárást kell lefolytatni, ha azt

a) a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy kollégiumvezetője, az ítélőtábla elnöke,

b) a 31. § (1) bekezdés b) pontjában említett esetben a Legfelsőbb Bíróság tanácselnöke vagy

c) a (2) bekezdésben meghatározott körben a legfőbb ügyész

indítványozza.

(2) A legfőbb ügyész jogegységi eljárást indítványozhat büntetőeljárásban, továbbá polgári eljárásban akkor, ha az eljárás megindítására vagy az abban való részvételre külön jogszabály feljogosítja.

(3) A jogegységi határozat hozatalára irányuló indítványban az indítványozónak meg kell jelölnie, hogy milyen kérdésekben és mely okokból kéri a jogegységi tanács határozatának meghozatalát, és a 31. § (1) bekezdés b) pontjában említett esetben javaslatot kell tennie a jogkérdés mikénti eldöntésére. Az indítványhoz mellékelni kell az indítvánnyal érintett bírósági határozatok kiadmányát.”

16. §

A Bszi. 33. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés lép:

„Jogegységi tanács

33. § (1) A Legfelsőbb Bíróságon büntető, összevont polgári-gazdasági-munkaügyi és közigazgatási szakágú jogegységi tanács (a továbbiakban: jogegységi tanács) működik. A jogegységi tanácsot a Legfelsőbb Bíróság elnöke, elnökhelyettese, kollégiumvezetője vagy kollégiumvezető-helyettese vezeti. A jogegységi tanács 5 tagból áll, tagjait a jogegységi tanács elnöke választja ki.

(2) Ha a jogegységi eljárásban hozandó döntés több szakágú jogegységi tanács ügykörét érinti, a jogegységi tanács elnöke a jogegységi tanácsot az érintett szakágban eljáró bírák közül arányosan jelöli ki. E jogegységi tanács 7 tagból áll, elnöke a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy elnökhelyettese.

(3) A jogegységi indítvány előterjesztője – (4) bekezdésben foglalt kivétellel – nem lehet a jogegységi tanács elnöke, továbbá a 31. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben a jogegységi tanács tagjait úgy kell kiválasztani, hogy abban nem lehetnek többségben annak a tanácsnak a tagjai, amely jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának elvi bírósági határozatként közzétett határozatától vagy közzétett elvi döntéstől.

(4) A jogegységi tanács a Legfelsőbb Bíróság teljes kollégiuma, ha a jogegységi eljárás célja

- a)* korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása, vagy hatályon kívül helyezése,
- b)* korábbi elvi bírósági határozat és elvi döntés felülvizsgálata vagy
- c)* a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében szükséges elvi kérdés eldöntése.

(5) A (4) bekezdés szerinti jogegységi tanács elnöke a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy elnökhelyettese.

(6) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt esetben a jogegységi tanács a határozatát egyszerű szótöbbséggel hozza. A (4) bekezdés szerinti jogegységi tanács akkor határozatképes, ha ülésén tagjainak több mint a kétharmada jelen van; a jogegységi tanács döntéséhez a jelen lévő tagok kétharmadának szavazata szükséges.”

17. §

A Bszi. a 33. §-át követően a következő alcímekkel és 33/A–33/E. §-okkal egészül ki:

„A jogegységi eljárás

33/A. § (1) A jogegységi eljárást a jogegységi tanács elnöke készíti elő, ennek során a jogegységi tanácsból egy vagy két előadó bírót jelölhet ki és az indítvánnyal kapcsolatban véleményeket szerezhethet be.

(2) Ha a jogegységi eljárás a büntető szakágat érinti, a jogegységi határozat hozatalára irányuló indítványt – ha azt nem a legfőbb ügyész nyújtotta be – a jogegységi tanács elnöke a jogegységi indítvánnyal érintett bírósági határozat kiadmányával együtt megküldi a legfőbb ügyésznek. A legfőbb ügyész az indítvány kézbesítésétől számított tizenöt napon belül megküldi a jogegységi indítványra tett nyilatkozatát a Legfelsőbb Bíróságnak.

33/B. § (1) Az indítvány alapján a jogegységi tanács elnöke kitűzi az ülés határnapját, melyről a jogegységi tanács tagjait és a törvény alapján részvételre jogosultakat értesíti. A jogegységi tanács ülése nem nyilvános, azon a jogegységi tanács tagjain kívül az indítványozó, büntető szakágat érintő indítvány esetén a legfőbb ügyész és eseti meghívott vehet részt. Az eseti meghívott személyére az indítványozó vagy a jogegységi tanács tagja tehet javaslatot, a meghívásról a jogegységi tanács elnöke dönt.

(2) Az ülést a jogegységi tanács elnöke vezeti, annak megnyitása után a jogegységi tanács elnöke vagy az előadó bíró összefoglalja a jogegységi indítványt, illetve az elbírálandó elvi kérdés lényegét. Az ülésen valamennyi résztvevő felszólalhat, az indítványozó a jogegységi határozat meghozataláig az indítványt módosíthatja vagy visszavonhatja.

(3) A jogegységi tanács ülésén akadályoztatása esetén a legfőbb ügyészt az általa delegált képviselő helyettesíti.

(4) A felszólalások után a jogegységi tanács elnöke az ülést berekeszti. Ezt követően a jogegységi tanács a határozatát tanácskozás után, szavazással hozza meg, a tanácskozáson és a szavazásnál a jogegységi tanács elnökén és tagjain kívül csak jegyzőkönyvvezető lehet jelen.

(5) Az ülést a jogegységi tanács elnöke fontos okból elnapolhatja.

33/C. § (1) Az indítvány alapján – a (5) bekezdésben foglalt kivétellel – a jogegységi tanács a „Magyar Köztársaság nevében” jogegységi határozatot vagy a határozathozatalt mellőző végzést hoz. A határozatot vagy a végzést a jogegységi tanács elnöke a jogegységi tanács ülését követő tizenöt napon belül megküldi az indítvány előterjesztője és – büntető szakágat érintő indítvány esetén, ha az indítványozó nem a legfőbb ügyész volt – a legfőbb ügyész részére is.

(2) A jogegységi indítványnak helyt adó határozat rendelkező része tartalmazza a jogegységi eljárás tárgyául szolgáló, illetve azzal szorosan összefüggő elvi kérdésben adott iránymutatást.

(3) A jogegységi tanács az indítványnak nem ad helyt és a jogegységi határozat meghozatalát mellőzi, ha jogegységi határozat meghozatala nem szükséges.

(4) A jogegységi határozat és a határozathozatalt mellőző végzés indokolása tartalmazza, hogy a jogegységi indítványt ki terjesztette elő, az indítvány mire irányult, és mely bírósági határozatokat érint. Ismerteti az elbírálandó elvi kérdésben kialakult eltérő álláspontokat, szükség esetén az indítvánnyal érintett bírósági határozatokban megállapított tényállás lényegét, helyt adó határozat esetében számot ad a rendelkező részben adott iránymutatás indokairól, a határozathozatalt mellőző végzés indoklása esetében annak okáról.

(5) A tanács érdemi elbírálás nélkül

- a) elutasítja a nem jogosulttól származó indítványt,
- b) megszünteti a jogegységi eljárást az indítvány visszavonása esetén, amennyiben a 31. § (1) bekezdésében foglalt okok nem állnak fenn.

(6) A jogegységi határozatnak – ha törvény kivételt nem tesz – a felekre és a terheltre kiterjedő hatálya nincs.

(7) Törvény – az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben – a jogegységi eljárásra vonatkozóan további szabályokat állapíthat meg.

A jogegységi határozat, az elvi bírósági határozat és az elvi döntés közzététele

33/D. § (1) A jogegységi tanács elnöke gondoskodik a jogegységi határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételéről. A jogegységi határozatot, valamint a kollégium által kiválasztott elvi bírósági határozatot és elvi döntést a központi honlapon és a Legfelsőbb Bíróság honlapján közzé kell tenni. A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.

(2) Ha a Legfelsőbb Bíróság indokoltnak tartja, a jogegységi határozat, valamint az elvi bírósági határozat és elvi döntés egyéb módon történő közzétételéről is intézkedhet.

(3) Ha a jogegységi tanács a jogegységi határozat hatályon kívül helyezéséről dönt, vagy a határozat elvi bírósági határozatként vagy elvi döntésként való fenntartását megszünteti, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében és a honlapon ezt jelezni kell.

33/E. § A jogegységi eljárásra vonatkozó ügyviteli rendelkezéseket a Legfelsőbb Bíróság ügyviteli szabályzata állapítja meg; a rendelkezéseket a Legfelsőbb Bíróság honlapján közzé kell tenni.”

18. §

A Bszi. 34. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. § (1) Az OIT a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával ellátja a bíróságok igazgatásának központi feladatait.

(2) Az OIT jogi személy.

(3) Az OIT székhelye Budapest.”

19. §

(1) A Bszi. 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az OIT létszáma 16 fő. Tagjai: 9 bíró, az igazságügyért felelős miniszter, a költségvetésért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottsága, valamint költségvetéssel foglalkozó

bizottsága által kijelölt egy-egy országgyűlési képviselő. Az OIT elnöke a Legfelsőbb Bíróság elnöke.”

(2) A Bszi. 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az OIT létszáma 15 fő. Tagjai: 8 bíró, az igazságügyért felelős miniszter, a költségvetésért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottsága, valamint költségvetéssel foglalkozó bizottsága által kijelölt egy-egy országgyűlési képviselő. Az OIT elnöke a Legfelsőbb Bíróság elnöke.”

20. §

A Bszi. 35. § (4)–(6) bekezdése helyébe következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A küldöttértekezlet az OIT bíró tagjait akként választja meg, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesi és kollégiumvezetői, valamint az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői tisztségét betöltő személyek (a továbbiakban együtt: bírósági felsővezető) száma az 5 főt nem haladhatja meg.

(5) A küldöttértekezlet az OIT bíró tagjainak megválasztásával egyidejűleg 8 bírót – a szavazatoknak megfelelő, a szavazategyenlőséget kizáró sorrend meghatározásával – póttaggá választ. A bírósági felsővezető póttagok száma az 5 főt nem haladhatja meg.

(6) A (4) és (5) bekezdésben megjelölt felső határnál több érvényes többségi szavazat esetén a bírósági felsővezetők közül – a törvényben meghatározott számban – azokat kell az OIT megválasztott tagjának (póttagjának) tekinteni, akik a szavazatok közül sorrendben a legtöbb szavazatot kapták.

(7) Ha a póttagok létszáma 3 alá csökkent és az OIT zavartalan működése vagy a (4) bekezdésben meghatározott felső határok érvényesülése nem biztosítható, a póttagok létszámát – új választás tartásával – 8-ra kell kiegészíteni.”

21. §

A Bszi. a 35. §-t követően a következő 35/A. §-sal egészül ki:

„35/A. § (1) A küldöttértekezlet akkor határozatképes, ha azon a küldötteknek több mint a fele megjelent.

(2) Az OIT választott bíró tagjainak és póttagjainak választása során a tagok és a póttagok személyére – a küldöttek közül – az OIT elnöke tesz javaslatot. A küldöttértekezlet bármely tagja további javaslatot tehet. A szavazólapra azt a személyt kell felvenni, akit a jelenlévő küldötteknek legalább az egyharmada támogat.

(3) A szavazólapra felvett jelöltnek nyilatkozni kell, hogy áll-e fenn vele szemben e törvényben meghatározott kizáró ok.

(4) Megválasztott tagnak, póttagnak – a törvényben meghatározott számban – azt kell tekinteni, aki a leadott érvényes szavazatok közül a legtöbb szavazatot, de legalább ötven százalékot meghaladó szavazatot (szavazattöbbség) kapott. A szavazást mindaddig folytatni kell, amíg – a 35. § (4) bekezdésében meghatározottak szerinti számban, póttagok esetében a 35. § (5) bekezdésében meghatározottak szerint – a szükséges számú jelölt az előírt számú szavazatot meg nem kapja.

(5) A szavazatokat a Legfelsőbb Bíróság 3 legidősebb – küldötté nem választott – bírójából álló szavazatszámoló bizottság összesíti.”

22. §

A Bszi. 36. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„36. § (1) A küldötteket a Legfelsőbb Bíróság teljes ülésén, az ítélőtábla és a megyei bíróság összbírói értekezletén a jelenlévők többségének szavazatával választják.

(2) A Legfelsőbb Bíróság teljes ülése, valamint az ítélőtábla és a megyei bíróság összbírói értekezlete a bíróság engedélyezett bírói létszáma alapján minden 40 bírói létszám után – titkosan – egy-egy küldöttet választ. Ha a töredék létszám a 20 főt meghaladja, további egy küldöttet kell választani. A megválasztott küldöttek száma a tíz főt nem haladhatja meg és két főnél akkor sem lehet kevesebb, ha a bíróság engedélyezett bírói létszáma alapján egy vagy egy küldött sem választható.

(3) Az adott bíróságon megválasztott küldöttek fele lehet bírósági felsővezető.

(4) A Legfelsőbb Bíróságra, az OIT Hivatalába (továbbiakban: Hivatal), illetve az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumba beosztott bírák a beosztásukat közvetlenül megelőző szolgálati helyük szerinti bíróság, ennek hiányában a Fővárosi Bíróság összbírói értekezletén választanak.

(5) A küldöttválasztó összbírói értekezleteket az (1) bekezdésben említett bíróságok elnökei legkésőbb az OIT megbízásának lejártá előtt 4 hónappal korábban kötelesek összehívni. A küldöttválasztó összbírói értekezletet határozatképtelensége esetén legkésőbb 15 napon belül ismét össze kell hívni. A megismételt összbírói értekezlet a jelenlévők számától függetlenül határozatképes.

(6) A küldöttek a megválasztásukat követő 8 napon belül szakmai önéletrajzukat megküldik az OIT elnökének.

(7) A küldöttértekezletet az OIT elnöke hívja össze legkésőbb az OIT megbízásának lejártát megelőző 2 hónappal korábbi időpontra, és egyidejűleg megküldi a küldötteknek a szakmai önéletrajzokat. A küldöttértekezletet határozatképtelensége esetén legkésőbb 15 napon belül ismét össze kell hívni. A megismételt küldöttértekezlet a jelenlévők számától függetlenül határozatképes.

(8) A küldöttértekezleten történt választás eredményét tartalmazó jegyzőkönyvet 3 napon belül az OIT elnökéhez kell megküldeni, aki azt haladéktalanul továbbítja a megyei bíróságok és az ítélőtáblák elnökének.

(9) Az OIT bíró tagjai és póttagjai jelölésének és választásának részletes szabályait az OIT a szervezeti és működési szabályzatában állapítja meg.”

23. §

(1) A Bszi. 37. § *d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem választható az OIT tagjává az,]

„*d)* aki a törvény szerint beosztása következtében nem ítélkezhet, továbbá akinek a bírói jogviszonya a törvény alapján szünetel,”

(2) A Bszi. 37. § a következő *f)* ponttal egészül ki:

[Nem választható az OIT tagjává az,]

f) aki már volt az OIT tagja.”

24. §

A Bszi. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § (1) Az OIT, illetve a választott bíró tagok (póttagok) megbízatása az OIT első ülésétől számított 6 évre szól. Az OIT megbízatása az újonnan megválasztott OIT első ülésének napján szűnik meg. Az újonnan megválasztott OIT első ülését a bíró tagok megválasztásától számított 15 napon belül kell megtartani.

(2) Akadályoztatása esetén az igazságügyért felelős minisztert és a költségvetésért felelős minisztert államtitkár, a legfőbb ügyészt a legfőbb ügyész helyettese, a Magyar Ügyvédi Kamara elnökét a Magyar Ügyvédi Kamara elnökének helyettese helyettesíti.

(3) Az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottsága, valamint költségvetéssel foglalkozó bizottsága az általa jelölt OIT tagot megbízólevéllel látja el.”

25. §

A Bszi. 39–41. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„39. § Az OIT

a) elfogadja és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot, és azt a program elfogadásáról döntő ülést követően megküldi a megyei bíróságok és az ítélőtáblák elnökeinek,

b) összeállítja a bírósági fejezet költségvetésére és a költségvetés végrehajtására vonatkozó javaslatát, amelyet a Kormány a központi költségvetési, illetve a zárszámadási törvényjavaslat részeként előterjeszt az Országgyűlésnek,

c) dönt a bírósági fejezethez tartozó intézmények kiemelt költségvetési előirányzatairól,

d) irányítja a bírósági fejezet belső ellenőrzését,

e) dönt a bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és az adatok feldolgozásával kapcsolatos központi feladatokról,

f) meghatározza és szükség esetén évente felülvizsgálja a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapokat és módszereket, legalább évente egy alkalommal áttekinti a munkateher és az országos ügyforgalmi adatok alakulását, valamint bírósági szintenként és ügyszakonként meghatározza a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhét,

g) a bírósági fejezet engedélyezett létszáma és a peres és nemperes eljárások átlagos országos munkaterhének mutatói alapján meghatározza a bíróságok – a megyei bíróságok esetében az illetékességi területükön működő helyi bíróságokkal együttes – szükséges bírói létszámát,

h) javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben meghatározott esetekben a bírák kinevezésére és felmentésére,

i) megállapítja, hogy a választó szerv melyik bírósághoz hány ülnököt választ, a kisebbségi választói jegyzékben szereplő választópolgárok száma és az érintett települések választópolgárai száma arányának figyelembe vételével akként, hogy legalább egy ülnököt minden kisebbségi önkormányzat választhasson,

j) kinevezi és felmenti az ítéletábrák és a megyei bíróságok elnökeit, elnökhelyetteseit, valamint a bíróságok kollégiumvezetőit,

k) dönt a helyi bírósági elnök és elnökhelyettes újbóli kinevezéséhez való hozzájárulás kérdésében, ha a helyi bírósági elnök vagy elnökhelyettes ugyanazon tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte,

l) lefolytatja a bírák vagyonyilatkozatával kapcsolatos ellenőrzési eljárást,

m) törvényben meghatározott személyügyi és munkáltatói jogkört gyakorol,

n) felügyeli a kinevezési hatáskörébe tartozó bírósági elnökök igazgatási tevékenységét,

o) jóváhagyja az ítéletábrák és a megyei bíróságok szervezeti és működési szabályzatát,

p) a hatáskörébe tartozó feladatok ellátása érdekében a kollégiumok és a Legfelsőbb Bíróság bírósági joggyakorlat-elemző csoportjai által készített elemzésekből tájékozódik a bíróságok gyakorlatáról,

q) dönt a központi oktatási feladatokról és felügyeli azok végrehajtását,

r) a bíróságokat érintő jogszabály alkotását kezdeményezheti,

s) az igazgatási feladatainak ellátása érdekében jogszabályi keretek között a bíróságokra kötelező szabályzatokat alkot, ajánlásokat és határozatokat hoz,

t) a törvény keretei között megállapítja a szervezeti és működési szabályzatát,

u) ellátja a jogszabály által hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.”

40. § Az OIT személyes meghallgatás alapján előzetes véleményt nyilvánít a Legfelsőbb Bíróság elnökének tisztségére jelölt személyéről. A meghallgatásról készült jegyzőkönyvet a bíróságok központi internetes honlapján közzé kell tenni.

41. § (1) Az OIT – a 39. § g) pontjában kapott feladatkör végrehajtása érdekében – a bírói munkateher és az országos ügyforgalmi adatok alakulását figyelembe véve, a bírósági fejezet engedélyezett létszámát felosztva évente egy alkalommal meghatározza

a) a bíróságok következő naptári évben szükséges bírói létszámát,

b) a tényleges létszám és a szükséges létszám különbségét és

c) azt a sorrendet, amely alapján az OIT elnöke dönt az üres álláshelynek olyan bíróságra történő átcsoportosításáról, melynek tényleges létszáma a szükséges létszám alatt maradt.

(2) Ha a bíróság tényleges létszáma – ideértve az üres álláshelyeket is – az adott naptári évben meghaladja a szükséges létszámot, az OIT elnöke az adott évben megüresedő bírói álláshelyre nem ír ki pályázatot, hanem intézkedik a megüresedő álláshely OIT döntésnek megfelelő átcsoportosításáról.”

26. §

A Bszi. 42. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az OIT a hatáskörébe tartozó ügyekben ülésen határoz; rendkívüli vagy azonnali intézkedést igénylő esetben más módon is határozhat.”

27. §

A Bszi. 43. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az OIT a határozatát – a (3) és (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(3) Az OIT tagok többségének szavazata szükséges a 39. § *j*) pontjában megjelölt feladatkörben hozandó határozatok elfogadásához.

(4) Az OIT tagok kétharmadának a szavazata szükséges

a) az OIT tagnak az 51. § (1) bekezdés *e*) pontjában szabályozott okból történő kizárásáról szóló határozat meghozatalához,

b) az ítélőtábla és a megyei bíróság elnökének és elnökhelyettesének bírósági vezetői kinevezéséhez, ha ugyanazon tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte,

c) a helyi bíróság elnökének és elnökhelyettesének bírósági vezetői kinevezéséhez való hozzájárulásához, ha ugyanazon tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte,

d) a 39. § *a*) és *b*) pontjában megjelölt feladatkörben hozandó határozatok elfogadásához.”

28. §

(1) A Bszi. 44. és 45. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„44. § (1) Az OIT részére előterjesztést, tájékoztatót és javaslatot (a továbbiakban együtt: ülésanyag) lehet benyújtani.

(2) Az előterjesztés az OIT normatív vagy egyedi határozatainak írásba foglalt előkészítése. A tájékoztató az OIT feladatkörét érintő kérdésre vonatkozó információ összefoglalása. A javaslat az OIT hatáskörébe tartozó – az előterjesztés és a tájékoztató fogalomkörén kívüli – bármely ügyben való döntéshozatalra vonatkozó indítvány.

(3) Előterjesztés benyújtására az OIT elnöke és tagja és a Hivatal hivatalvezetője, tájékoztató és javaslat benyújtására az OIT elnöke, tagja, a Hivatal hivatalvezetője, az ítélőtábla és a megyei bíróság elnöke, valamint a bírói tanács (a továbbiakban együtt: előterjesztő) jogosult. A helyi bíróság elnöke a megyei bíróság elnökénél indíthatja tájékoztató és javaslat benyújtását; ha a megyei bíróság elnöke az indítványban foglaltaknak nem tesz eleget, arról a helyi bíróság elnökét tájékoztatja.

(4) Az ülésanyagot napirendre kell tűzni, ha

- a) azt az OIT elnöke, tagja vagy a Hivatal hivatalvezetője nyújtotta be vagy
- b) azt az OIT tagjainak legalább egyharmada javasolja.

45. § Az OIT ülése nem nyilvános, kivéve, ha az OIT nyilvános ülés tartását rendeli el. Az OIT ülésén az OIT elnökén, tagjain, a Hivatal által delegált személyen és a jegyzőkönyvvezetőn kívül az egyes ülésanyagok megtárgyalásán tanácskozási joggal részt vehet a nem OIT tag előterjesztő, valamint bármely előterjesztő által meghívott eseti szakértő.”

29. §

A Bszi. a 45. §-t követően a következő 45/A–45/C. §-okkal egészül ki:

„45/A. § (1) Az OIT ülésen elhangzottokról a Hivatal jegyzőkönyvet, a bíróságok igazgatását és a bírák tevékenységét szélesebb körben érintő döntésekről összefoglalót, a közérdeklődésre számot tartó kérdésekről pedig a sajtó számára sajtóközleményt készít. Az összefoglalóba kerülő döntésekről és a sajtóközlemény tartalmáról az OIT az ülésen határoz.

(2) A jegyzőkönyv a jelenlévők nevét, az elfogadott napirendet, a napirendre nem tűzött ülésanyagok címét és az elutasítás indokát, az egyes napirendi pontok tárgyalásának menetét, ezen belül a hozzászóló nevét, álláspontja lényegét, a szavazás tényét, módját és a szavazás eredményét, valamint a döntés szövegét tartalmazza.

(3) Az összefoglaló tartalmazza az ülésanyag tömör összegzését, a döntést és indokait, valamint a döntéssel összefüggő feladatokat.

(4) A sajtóközlemény a sajtó és a közvélemény tájékoztatására alkalmas módon tartalmazza az ülésanyag és a döntés lényegét és indokait. A közérdeklődésre számot tartó ülésanyaghoz az előterjesztő sajtóközlemény-tervezetét csatol.

45/B. § (1) Az OIT határozatát az érintettekkel haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül írásban kell közölni. A jegyzőkönyvet és az összefoglalót az OIT tagjai részére az ülést követő 8 napon belül kell megküldeni.

(2) Az OIT szabályzatát, ajánlását és – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – határozatát a bíróságok hivatalos lapjában és a bíróságok központi internetes honlapján kell közzétenni. A bíróságok központi internetes honlapján kell közzétenni továbbá az OIT ülést legalább 8 nappal megelőzően a soron következő ülés napirendi javaslatát, valamint az OIT ülést követő 8 napon belül a sajtó részére készített tájékoztató anyagokat.

(3) A központi honlapon közzé kell tenni az OIT féléves üléstervét, az OIT elnökének a bíróságok általános helyzetéről és a bírósági igazgatási tevékenységéről szóló éves tájékoztatóját, továbbá a Legfelsőbb Bíróság elnökének tisztségére jelölt személyről történő előzetes véleménynyilvánításnak és az OIT kinevezési jogkörébe tartozó vezetői állásra pályázó meghallgatásának jegyzőkönyvét.

(4) Az intraneten kell közzétenni az OIT saját működése során e körben hozott határozatát és eljárási döntéseit, az összefoglalót, valamint a napirendre nem tűzött ülésanyagot.

45/C. § Az OIT ülésének előkészítésére, az ülésre, az ülésanyagokra, az OIT döntéseire és azok végrehajtására, a nem OIT tag által benyújtott ülésanyag napirendre vételére vonatkozó eljárás részletes szabályaira, az elutasított ülésanyagok kezelésére, a sajtóközlemény elkészítésére, valamint a jegyzőkönyv, az összefoglaló és a sajtóközlemény őrzésére, kezelésére, megtekintésére vonatkozó részletes szabályokat az OIT szervezeti és működési szabályzata állapítja meg.”

30. §

A Bszi. 46. és 47. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„46. § (1) Az OIT elnöke

- a) összehívja és vezeti az OIT üléseit,
- b) aláírja az OIT határozatát és az annak alapján kiadott okiratokat,
- c) képviseli az OIT-t,
- d) ellátja az államháztartásról szóló törvényben és más jogszabályokban a költségvetési fejezet irányítását ellátó szerv vezetője számára meghatározott feladatokat a bíróságok költségvetési fejezete tekintetében,
- e) gyakorolja a bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat,
- f) évente egyszer tájékoztatja az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnökeit, valamint az OIT-t a tevékenységéről,
- g) irányítja és ellenőrzi – a helyi bírósági elnökök kivételével – a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét,
- h) a bírósági elnökök igazgatási tevékenységének irányítása és ellenőrzése során: figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvényesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, mindezek érdekében vizsgálatot rendel el,
- i) a vizsgálat megállapításaitól függően megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, és ellenőrzi azok végrehajtását, fegyelmi eljárás kezdeményezését javasolhatja,
- j) ellátja az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnökeinek vagyonyilatkozátaival kapcsolatos feladatokat,
- k) elvégzi a 74. § (3) bekezdése szerinti bírósági vezetői vizsgálatokat, és a vizsgálat eredményét az OIT elé terjeszti,
- l) az OIT tagjának javaslatára kivételesen indokolt esetben elrendelheti a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyek soron kívüli intézését,
- m) kinevezi és felmenti a Hivatal vezetőjét és helyettesét,
- n) irányítja a Hivatal tevékenységét,

- o) jóváhagyja a Hivatal szervezeti és működési szabályzatát,
- p) a bíróságok véleményét a Hivatalon keresztül beszerezve és összegezve, véleményezi a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét,
- q) kiírja a bírói álláspályázatokat,
- r) javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben meghatározott esetekben a bírák kinevezésére,
- s) dönt a megyei bíróság és helyi bíróság bírójának a megyei bíróság illetékességi területén kívüli, illetve az ítélőtábla bírójának más szolgálati helyre történő kirendeléséről,
- t) a két ülés között megtett intézkedéseiről tájékoztatja az OIT-t,
- u) ellátja a jogszabály által hatáskörébe utalt egyéb feladatokat, továbbá az OIT szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feladatokat.

(2) Az OIT elnöke a feladatkörébe tartozó kérdésekben határozattal dönt. A határozat közzétételére a 45/B. § (1) bekezdésében, a határozat közzétételére a 45/B. § (2) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(3) Az OIT elnökét akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha e tisztség nincs betöltve – az OIT bíró tagjai közül három évre választott elnökhelyettes helyettesíti. Az elnökhelyettes e tisztségre nem választható újra.

47. § Az OIT elnöke évente tájékoztatja az Országgyűlést a bíróságok általános helyzetéről és az OIT, valamint a bíróságok igazgatási tevékenységéről.”

31. §

A Bszi. 51. § (1) bekezdése a következő *f*) ponttal egészül ki:

[Az OIT választott bíró tagjának a tisztsége megszűnik:]

„*f*) ha bírósági felsővezetői kinevezést kap és ennek következtében a választott bíró tagok körében a bírósági felsővezetők száma a 35. § (4) bekezdésében meghatározottak szerinti számot meghaladja.”

32. §

(1) A Bszi. 53. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha az OIT valamely választott bíró tagjának megbízatása megszűnik, nem lép a helyébe OIT póttag. Ha ezt követően szűnik meg valamely OIT tag megbízatása, az OIT póttagja a kapott szavazatok sorrendjében lép a választott tag helyébe.”

(2) A Bszi. 53. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az OIT póttagja – a 35. § (4) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével – a kapott szavazatok sorrendjében lép a választott tag helyébe.”

33. §

A Bszi. 54. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„54. § A Hivatal önállóan gazdálkodó, kincstári körbe tartozó központi költségvetési szerv. A Hivatal székhelye Budapest.”

34. §

A Bszi. 55. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A Hivatal vezeti a bírák központi személyi nyilvántartását és kezeli a bírói vagyonyilatkozatok vagyoni részét.

(3) A Hivatal meghatalmazás alapján képviseli az OIT-ot, az OIT elnökét és a bíróságokat a bírósági eljárásokban.

(4) A Hivatal ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket törvény a hatáskörébe utal.”

35. §

A Bszi. 56. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Hivatal vezetőjét az OIT elnöke pályázat útján nevezi ki. A pályázatot nyilvánosan közzé kell tenni. A pályázatra a 72. § (5)–(8) bekezdésében foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.”

36. §

A Bszi. 57. és 58. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„57. § A Hivatal vezetőjévé nem nevezhető ki az,

- a) aki az OIT tagja,
- b) akivel szemben fegyelmi vagy – a magánvádas és pótmagánvádoló vádindítványa alapján indult eljárást kivéve – büntetőeljárás van folyamatban,
- c) aki fegyelmi büntetés hatálya alatt áll,
- d) akivel szemben eljárás van folyamatban az alkalmatlanságának megállapítása iránt,
- e) akinek a bírói szolgálati viszonya törvény alapján szünetel,
- f) aki hozzátartozói kapcsolatban [Pp. 13. § (2) bekezdés] áll az OIT tagjával, póttagjával vagy az OIT, illetve az OIT elnökének kinevezési hatáskörébe tartozó bírósági vezetővel.

58. § (1) A Hivatal vezetőjének e tisztsége megszűnik

- a) lemondással,
- b) felmentéssel,
- c) a bírói tisztség megszűnésével vagy
- d) ha az 57. §-ban meghatározott kizáró feltételek utóbb következtek be, és az összeférhetetlenségi ok 30 napon belül nem szűnt meg.

(2) A hivatalvezető lemondása esetén a lemondási idő 3 hónap. A kinevező és a vezető ennél rövidebb lemondási időben is megállapodhat.

(3) A lemondás a hivatalvezető ellen folyamatban levő fegyelmi eljárás lefolytatását nem akadályozza.

(4) A hivatalvezető e tisztségéből indokolás nélkül felmenthető.

(5) A hivatalvezetői tisztség megszűnése esetén a 76. § (1) és (3) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.”

37. §

A Bszi. 59. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Hivatal vezetője felel a Hivatal jogszabálynak, az OIT szabályzatainak és határozatainak megfelelő hatékony működéséért.

(2) A Hivatal vezetője felett a munkáltatói jogkört az OIT elnöke gyakorolja.”

38. §

A Bszi. az 59. §-t követően a következő 59/A. §-sal egészül ki:

„59/A. § (1) A Hivatal vezetőjét akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha a tisztség nincs betöltve – a hivatalvezető-helyettes helyettesíti.

(2) A hivatalvezető-helyettes kinevezésére és felmentésére – az 56. § (1) bekezdésében foglaltak kivételével – a Hivatal vezetőjére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.”

39. §

A Bszi. 61. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabálynak, az OIT szabályzatainak és határozatainak megfelelő hatékony működéséért.”

40. §

(1) A Bsz. 63. § (1) bekezdés *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A bíróság elnöke]

„*f*) az OIT által meghatározott alapelveknek megfelelően szervezeti és működési szabályzatot készít, meghatározza a vezetése alatt álló bíróság munkarendjét és munkatervét, jóváhagyja a kollégiumok munkatervét, továbbá ellenőrzi a betartásukat,”

(2) A Bszi. 63. § (1) bekezdés *k*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A bíróság elnöke]

„*k*) évente egyszer tájékoztatja az OIT-ot, valamint az összbírói értekezletet és a bíróság más dolgozóit

ka) a bíróság működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről,

kb) a bíróság hatékony és időszerű működtetése érdekében a következő naptári évre kitűzött célokról és azok megvalósítását szolgáló igazgatási intézkedésekről,

kc) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról,

kd) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.”

(3) A Bsz. 63. § (1) bekezdés *m*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép és ezzel egyidejűleg a bekezdés a következő *n*) és *o*) pontokkal egészül ki:

[A bíróság elnöke]

„*m*) felelős az OIT és az OIT elnöke döntéseinek határidőben történő végrehajtásáért,

n) gondoskodik a bíróság ügyfélfogadási idejének és rendjének a központi honlapján és – amennyiben a bíróság saját honlappal nem rendelkezik – a bíróság honlapján történő közzétételéről,

o) ellátja azokat az egyéb feladatokat, amelyeket jogszabály vagy az OIT határozata a hatáskörébe utal.”

(3) A Bszi. 63. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az ítéletábla elnöke koordinálja az illetékességi területén működő bíróságokon foglalkoztatott bírósági fogalmazók regionális képzését és meghatározza a regionális képzés alapelveit, a regionális képzési terv tematikáját.”

41. §

(1) A Bszi. 64. §-a a következő a következő *c*) ponttal egészül ki:

[A helyi és munkaügyi bíróság elnöke a 63. § (1) bekezdésében meghatározott feladatokat a bíróság sajátosságainak megfelelő eltérésekkel gyakorolja:]

„*c*) évente beszámol a helyi bírói karnak és a bíróság más dolgozóinak

ca) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról,

cb) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.”

42. §

A Bsz. 65. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„65. § Az elnökhelyettes a bíróság elnökét akadályoztatása esetén – ide értve azt az esetet is, ha a tisztség nincs betöltve – teljes jogkörrel helyettesíti, és ellátja a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.”

43. §

A Bszi. 66. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kollégiumvezető

- a) szervezi a kollégium munkáját,
- b) évente beszámol a kollégiumnak
 - ba) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról,
 - bb) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- c) ellátja a jogszabály és a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

(2) A kollégiumvezető-helyettes a kollégiumvezetőt akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha a tisztség nincs betöltve – helyettesíti, és ellátja a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.”

44. §

A Bszi. 68. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A csoportvezető

- a) szervezi a csoport munkáját,
- b) évente beszámol a csoportnak
 - ba) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról,
 - bb) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- c) ellátja a jogszabály és a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

(2) A csoportvezető-helyettes a csoportvezetőt akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha a tisztség nincs betöltve – helyettesíti, és ellátja a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.”

45. §

A Bszi. 69. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„69. § (1) Bírósági vezetői állást (62. §) csak bíró tölthet be; a bírósági vezetői kinevezés – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – 6 évre szól.

(2) Bírósági vezetői állásra – a kollégiumvezető-helyettesi, csoportvezetői, a csoportvezető-helyettesi és a tanácselnöki állás kivételével – csak az nevezhető ki, aki vezetői pályaalakmassági vizsgálaton vett részt. A vezetői pályaalakmassági vizsgálatról készített részletes értékelést is tartalmazó szakmai vélemény és a vezetői alkalakmasságra vonatkozó megállapítás hat évig érvényes és új pályázat benyújtása esetén felhasználható.

(3) A tanácselnököt határozatlan időre kell kinevezni.

(4) Az ítélőtábla és a megyei bíróság elnöke és elnökhelyettese, továbbá a helyi bíróság elnöke és elnökhelyettese ugyanazon bírósági vezetői tisztségre – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – legfeljebb két alkalommal nevezhető ki.

(5) Ha ugyanazon vezetői állást korábban már két alkalommal betöltötte, ugyanarra bírósági vezetői állásra

a) az ítélőtábla és a megyei bíróság elnöke és elnökhelyettese az OIT tagjai kétharmadának szavazatával,

b) a helyi bíróság elnöke és elnökhelyettese az OIT hozzájárulásával

nevezhető ki.”

46. §

(1) A Bszi. 70. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A köztársasági elnök nevezi ki a Legfelsőbb Bíróság elnökének javaslatára a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyetteseit.

(2) Az OIT nevezi ki a 39. § j) pontjában felsorolt bírósági vezetőket.”

(2) A Bszi. 70. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Ha a kinevező nem az elnök – az elnöki pályázat kivételével – beszerzi az érintett bíróság elnökének javaslatát.”

47. §

A Bszi. 71. §-a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A benyújtott pályázatnak – tanácselnöki pályázat kivételével – tartalmaznia kell a pályaművet, amely a pályázónak a megpályázott tisztségtől függően a bíróság, a kollégium, illetve a csoport működésével kapcsolatos hosszú távú terveiről, és azok megvalósításának ütemezéséről szól.”

48. §

A Bszi. a 71. §-t követően a következő 71/A. és 71/B. §-sal egészül ki:

„71/A. § A vezetői pályaalakmassági vizsgálat célja a vezetői tisztség betöltéséhez szükséges kompetenciák vizsgálata.

(2) A vezetői pályaalkalmassági vizsgálatot és vezetői pályaalkalmassági felülvizsgálatot az igazságügyért felelős miniszter által – az OIT egyetértésével – kijelölt igazságügyi szakértőkből álló szakértői bizottság végzi. A vizsgálandó kompetenciák felsorolását e törvény *melléklete* tartalmazza.

(3) A vezetői pályaalkalmassági vizsgálat és a vezetői pályaalkalmassági felülvizsgálat részletes szabályait az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg.

71/B. § (1) Ha a vezetői tisztségre pályázónak pályaalkalmassági vizsgálaton kell részt vennie, a pályázati határidő lejártát követően a kinevezésre jogosult – ha a kinevezésre az OIT jogosult, az OIT elnöke – kezdeményezi a pályázó vezetői pályaalkalmassági vizsgálatát.

(2) A vezetői pályaalkalmassági vizsgálatról készített részletes értékelést is tartalmazó szakmai véleményt és a vezetői alkalmasságra vonatkozó megállapítást meg kell küldeni a kinevezésre jogosultnak és a pályázónak.

(3) A kinevezésre jogosult – ha a kinevezésre az OIT jogosult, az OIT elnöke – valamennyi szakmai vélemény és a vezetői alkalmasságra vonatkozó megállapítás beérkezését követően azokat és a pályázati anyagokat haladéktalanul megküldi a véleményező szervhez.”

49. §

A Bszi. 72. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő új (3) és (4) bekezdéssel egészül ki, egyúttal a jelenlegi (3)–(6) bekezdés számozása (5)–(8) bekezdésre változik:

„(1) A pályázókról véleményt nyilvánít

a) a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese, az ítélőtábla, a megyei bíróság elnöke, elnökhelyettese esetén a megfelelő szintű összbírói értekezlet,

b) a Legfelsőbb Bíróság, az ítélőtábla, a megyei bíróság kollégiumvezetője, kollégiumvezető-helyettese, tanácselnöke, valamint a megyei bíróság csoportvezetője, csoportvezető-helyettese esetében a megfelelő szintű és szakirányú kollégium,

c) a helyi bíróság elnöke, elnökhelyettese esetében a helyi bíróságon működő bírói kar,

d) a helyi bíróság csoportvezetője, csoportvezető-helyettese esetében a helyi bíróságon az adott szakirányban működő bírói kar.

(2) A kinevező a pályázókat meghallgatja.

(3) A kinevező a pályázatot – a pályázati anyag, a vezetői pályaalkalmassági vizsgálat, valamint a pályázó személyes meghallgatása, továbbá a véleményező szerv javaslata alapján – valamely pályázó kinevezésével, vagy a pályázat eredménytelenné nyilvánításával elbírálja. A kinevezőt a véleményező szerv javaslata nem köti, a javaslattól eltérő döntését azonban írásban indokolni köteles.

(4) A kinevező – az OIT és az OIT elnöke kinevezési jogkörébe tartozó vezetői állás kivételével – döntéséről haladéktalanul tájékoztatja az OIT elnökét.”

50. §

A Bszi. 74. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„74. § (1) A bírósági vezető köteles részt venni a kinevezője által meghatározott, vezetési ismereteket is nyújtó képzésen.

(2) A kinevező – a (3)–(6) bekezdésben foglalt eltéréssel – a bírósági vezető vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább egy alkalommal, legkésőbb a megbízatásának lejártát megelőző évben megvizsgálja.

(3) Ha a kinevező az OIT, a (2) bekezdés szerinti vizsgálatot az OIT elnöke folytatja le és a vizsgálat eredményét az OIT elé terjeszti.

(4) A kinevező a tanácselnök vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább hatévente egyszer megvizsgálja.

(5) A véleményező szerv javaslatára a vizsgálatot le kell folytatni.

(6) Ha

a) az OIT azt állapítja meg, hogy a határozatát vagy a szabályzataiban foglaltakat, továbbá az OIT elnökének határozatát a bírósági vezető nem hajtja végre, az OIT,

b) az összbírói értekezlet, illetve a véleményező szerv a bírósági vezető felmentését kezdeményezi, a kinevező

elrendeli a bírósági vezető vezetői tevékenységének vizsgálatát.

(7) A vizsgálatot az elrendelésétől számított 60 nap alatt be kell fejezni.

(8) A vizsgálat részletes szempontjait és eljárását az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg.”

51. §

A Bszi. a 74. §-t követően a következő 74/A. §-sal egészül ki:

„74/A. § (1) Ha a bírósági vezetői vizsgálat a vezető alkalmatlanságát állapította meg, a vezetőt vezetői tisztségéből azonnali hatállyal fel kell menteni.

(2) A felmentett vezető a felmentést kimondó határozat ellen – a kézbesítéstől számított 15 napon belül – a szolgálati bírósághoz fordulhat jogorvoslatért.”

52. §

(1) A Bszi. 79. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az összbírói értekezlet feladata:]

„b) véleményt nyilvánít a 72. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bírósági vezetők pályázatáról, és dönt a bírósági vezetői vizsgálatuk elrendelésének kezdeményezéséről,”

(2) A Bszi. 79. §-a a következő e) ponttal egészül ki:

[Az összbírói értekezlet feladata:]

„e) dönt az OIT által kinevezett bírósági vezetők felmentésének kezdeményezéséről.

53. §

A Bszi. 81. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„81. § Az összbírói értekezlet akkor határozatképes, ha azon a bírák több mint a fele részt vesz. Az összbírói értekezletet határozatképtelensége esetén legkésőbb 15 napon belül ismét össze kell hívni. A megismételt összbírói értekezlet a jelenlévők számától függetlenül határozatképes. Az összbírói értekezlet – eltérő döntésének hiányában – a határozatait titkos szavazással hozza.

(2) Az összbírói értekezlet szavazattöbbséggel határoz.”

54. §

A Bszi. 83. § a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A bírói tanács]

„a) véleményt nyilvánít a bíró kinevezése, beosztása, áthelyezése, a hozzájárulása nélkül történő kirendelése, továbbá – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 57. § (2) bekezdés a), e)–h) pontjaiban foglaltak kivételével – felmentése tárgyában,

b) véleményt nyilvánít a 72. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott vezetői állaspályázatokról és kezdeményezheti a bírósági vezetői vizsgálatuk elrendelését vagy felmentésüket,”

55. §

A Bszi. 84. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bírói tanácsnak 5-15 tagja és 3-13 póttagja van; a tagok és a póttagok számát az összbírói értekezlet határozza meg. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben a bírói kinevezési eljárás során szabályozott feladatai ellátása (a pályázók meghallgatása és a pályázatoknak az elért pontszámoknak megfelelően való rangsorolása) során a megyei bíróság bírói tanácsa két – az ítéletábla elnöke által kijelölt – ítéletáblai bíróval, az ítéletábla bírói tanácsa két – a Legfelsőbb Bíróság elnöke által kijelölt – legfelsőbb bírósági bíróval egészül

ki, akik a bírói tanácsnak e feladatai ellátása során a többi taggal azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek.

56. §

A Bszi. 89. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ítélőtábla kollégiumának tagjai az ítélőtábla bírái, valamint általuk az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó megyei bíróságok azonos ügyszakban működő kollégiumainak a bírái közül 6 évre választott bírák, továbbá az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó megyei bíróságok azonos ügyszakban működő kollégiumainak vezetői. Ha a megyei bíróságon azonos ügyszakban működő kollégium nincs, vagy más kollégiummal összevontan működik, az ítélőtábla kollégiumába ez utóbbi kollégium tagjai közül kell tagot választani.”

57. §

(1) A Bszi. 90. § *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kollégium]

„*a*) véleményt nyilvánít – a helyi bírósági állásra benyújtott pályázat kivételével – a bírói álláspályázatokról,”

(2) A Bszi. 90. § *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kollégium]

„*d*) véleményt nyilvánít a 72. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott vezetői álláspályázatokról és kezdeményezheti a bírósági vezető bírósági vezetői vizsgálatának elrendelését vagy felmentését,”

58. §

(1) A Bszi. VIII. Fejezetének címe helyébe a következő cím lép, egyidejűleg a Bszi. a Fejezet címét követően a következő alcímmel egészül ki:

„A bírósági határozatok végrehajtása és a bírósági épületek rendjének fenntartása

A bírósági határozatok végrehajtása”

(2) A Bszi. a 97. §-t követően a következő alcímmel és 97/A-97/D. §-okkal egészül ki:

„A bírósági épületek rendjének fenntartása

97/A. § (1) A bírósági épületnek a közönség és ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeibe és a tárgyalóterembe a bírósági ügyintézés és a nyilvános tárgyaláson történő részvétel céljából – e törvényben foglalt korlátozással – bárki beléphet.

(2) A bíróság épületében tartózkodók kötelesek olyan magatartást tanúsítani, amely tiszteletben tartja az igazságszolgáltatás méltóságát, nem zavarja meg a bíróság működését és megfelel az épület használatának rendjére vonatkozó előírásoknak.

97/B. § A bírósági épület rendjének biztosítása a bíróság elnökének feladata. A bíróság elnöke – helyi bíróság esetében a megyei bíróság elnöke – e körben megállapítja a bírósági épület használatának rendjét, meghatározza a közönség és az ügyfélforgalom számára nyitva álló épületrészeket, valamint megalkotja és a központi honlapon – és ha a bíróság saját honlappal rendelkezik, a bíróság honlapján is – közzéteszi az ezekről szóló, az OIT által meghatározott követelményeknek megfelelő szabályzatot.

97/C. § (1) A bíróság épületébe, kivéve, ha eljárási cselekmény lefolytatásához az szükséges, lőfegyverrel, lőszerrel, robbanóanyaggal, robbantószerrel, illetve a közbiztonságra különösen veszélyes vagy rendbontásra alkalmas eszközzel – a rendőrség, a büntetés-végrehajtási testület, vagy más fegyveres szervek hivatásos állományú, szolgálati feladatot ellátó tagjain kívül – senki nem léphet be. Ennek ellenőrzésére a bíróság elnöke, valamint az általa az épület rendjének biztosításával megbízott szervezet vagy személy (a továbbiakban együtt: rendfenntartást végző személy) jogosult.

(2) A rendfenntartást végző személy köteles elősegíteni, hogy az eljárásban részt vevő személyek, a hallgatóság és a sajtó – a rájuk vonatkozó jogszabályban előírtak szerint – gyakorolhassák jogaikat és teljesíthessék kötelezettségeiket. Ennek érdekében a rendfenntartást végző személy

a) azt a személyt, aki a 97/A. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét megszegi, továbbá a bíróság épületében a tárgyalótermen kívül az általa tanúsított magatartással a tárgyaló bíróság munkáját, így különösen a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja, a magatartás abbahagyására hívhatja fel, ha pedig ez nem vezet eredményre – a bíróság által idézett személy kivételével – a bíróság épületéből való távozásra szólíthatja fel,

b) az (1) bekezdésben foglaltakat megszegő személynek a bíróság épületébe történő belépését megtilthatja, vagy őt az épületből való távozásra szólíthatja fel,

c) az önkéntes teljesítés elmaradása esetén gondoskodik a tanács elnöke, egyesbíró eljárása esetén az eljáró bíró (a továbbiakban e §-ban együtt: tanács elnöke) által a tárgyalóteremből kiutasított személy kivezetéséről, valamint arról, hogy az adott tárgyalási napról kiutasított személy a tárgyalóterembe ne térhessen vissza,

d) az önkéntes teljesítés elmaradása esetén gondoskodik a tanács elnökének a nyilvánosság kizárásáról rendelkező határozata végrehajtásáról,

e) a bíróság épületébe belépő vagy onnan kilépő személyt csomagja tartalmának bemutatására felhívhatja; ha ennek az érintett nem tesz eleget, az épületbe történő belépését megtilthatja vagy az épületből való távozásra felszólíthatja.

(3) Ha a rendfenntartást végző személy intézkedésének az érintett önként nem tesz eleget, a rendfenntartást végző személy az intézkedésre jogosult hatósághoz fordulhat.

97/D. § (1) Ha a bíróság elnöke a 97/B. §-ban meghatározott feladatának ellátása körében – az ügyek elosztása során, az eljáró tanács elnöke, az OIT, illetve más bíróság vagy hatóság jelzése alapján vagy egyéb módon – észleli, hogy egy ügy elbírálása a rendfenntartás szempontjából kiemelt kockázatot jelenthet, a tárgyalások nyilvánosságának és az épület rendjének megfelelő biztosítása érdekében köteles a szükséges intézkedést megtenni.

(2) A bíróság elnöke a kiemelt kockázatú ügyben a következő intézkedést vagy intézkedéseket teszi:

- a) biztosítja a megfelelő tárgyalótermet,
- b) ha ennek feltételei adottak, elrendeli a nyilvános tárgyalásnak a bíróság zártláncú televíziós hálózatán történő közvetítését,
- c) biztosítja a rendfenntartást végző személyek fokozott készenlétét,
- d) a rendfenntartást végző személyek számára elrendeli a bíróság épületébe belépő vagy onnan kilépő személyek csomagja tartalmának bemutatására való felhívás kötelező alkalmazását,
- e) értesíti az intézkedésre jogosult hatóságot,
- f) megteszi az épület rendjének fenntartása érdekében szükséges szervezési intézkedéseket.

(3) Az eljáró tanács elnöke a tárgyalás előkészítése körében megvizsgálja, hogy az ügy körülményei – így különösen a felek, a terheltek, vagy az idézett tanúk nagy száma, illetve az ügy társadalom széles körének figyelmét felkeltő tárgya – alapján szükség van-e az eljárási törvényekben foglalt, a tanács elnökének jogkörébe tartozó döntések mellett a (2) bekezdésben foglalt intézkedés megtételére, és ennek érdekében tájékoztatja a bíróság elnökét.

(4) A bíróság elnöke az általa elrendelt intézkedésről az eljáró tanács elnökét és az intézkedéssel érintetteket tájékoztatja.”

59. §

A Bszi. a 98. §-t követően a következő alcímmel és 98/A. §-sal egészül ki:

„Felhatalmazó rendelkezések

98/A. § Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – az OIT véleményének kikérésével –

- a) a vezetői pályaalkalmassági vizsgálat és felülvizsgálat szempontjainak, módjának, eljárásának részletes szabályait,
- b) a bírósági vezetői vizsgálat részletes szabályait

rendeletben állapítsa meg.

60. §

A Bszi. melléklete helyébe e törvény *1. melléklete* lép.

61. §

(1) Hatályát veszti a Bszi.

- a) 18. §-a,
- b) 19. § (3) bekezdése,

- c) 21. §-a,
- d) 22. § (1) bekezdése,
- e) 23. § (2) bekezdése,
- f) 24. § (3) bekezdésében a „székhelye Budapest” szövegrész,
- g) 51. § (1) bekezdés e) pontjában a „kétharmados többséggel hozott” szövegrész,
- h) 63. § (2) bekezdésében az „és a munkaügyi bíróság elnökének” szövegrész,
- i) a 64. §-ában az „és a munkaügyi” szövegrész,
- j) 70. § (5) bekezdésében az „és a munkaügyi” szövegrész,
- k) 83. § b) pontja,
- l) 99-104. §-a és
- m) 106. és 107. §-a.

(2) A Bszi.

- a) 16. § e) pontjában a „bíróság” szövegrész helyébe a „bíróságok”,
- b) 20. § (5) bekezdésében a „kijelölt” szövegrész helyébe a „külön törvényben meghatározott”,
- c) 35. § (3) bekezdésében a „9” szövegrész helyébe a „8”,
- d) 60. § (2) bekezdésében, 66. § (3) bekezdésében és 68. § (3) bekezdésében az „OIT” szövegrész helyébe az „OIT elnöke” és
- e) 80. § (2) bekezdésében az „OIT” szövegrész helyébe az „OIT vagy az OIT elnöke”

szöveg lép.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény módosítása

62. §

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (továbbiakban: Bjt.) a 2. §-át követően a következő alcímmel egészül ki:

„A bírói kinevezés feltételei”

63. §

(1) A Bjt. 3. § (1) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a bekezdés a következő h) ponttal egészül ki:

[A Magyar Köztársaságban bíróvá az nevezhető ki, aki]

- „g) legalább egy évig
 - ga) bírósági titkárként, ügyészségi titkárként, ügyvédként, közjegyzőként, jogtanácsosként dolgozott,
 - gb) kormánytisztviselőként, illetve köztisztviselőként központi közigazgatási szervnél közigazgatási, illetve jogi szakvizsgához kötött munkakörben dolgozott,
 - gc) korábban alkotmánybíróként, bíróként, katonai bíróként, ügyészként működött,

gd) nemzetközi szervezetnél, vagy az Európai Unió valamely szervénél ítélkezett, vagy az igazságszolgáltatással összefüggő tevékenységet folytatott,

h) a pályalkalmassági vizsgálat eredménye alapján a bírói hivatás gyakorlására alkalmas.”

(2) A Bjt. 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nem nevezhető ki bíróvá az a személy,

a) aki büntetett előéletű,

b) aki egyetemi jogi végzettséghez kötött foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll,

c) aki büntetlen előéletű, de a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt büntetőjogi felelősségét jogerős ítéletben megállapította

ca) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott ötévi vagy azt meghaladó végrehajtandó szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkét évig,

cb) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott öt évet el nem érő végrehajtandó szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,

cc) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig,

cd) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított öt évig,

ce) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított három évig,

cf) gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig,

cg) gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított öt évig,

ch) gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított három évig,

d) akivel szemben a bíróság kényszergyógykezelést alkalmazott, a kényszergyógykezelést megszüntető végzés jogerőre emelkedésétől számított három évig,

e) akivel szemben a bíróság próbára bocsátást alkalmazott, a próbaidő, annak meghosszabbítása esetén a meghosszabbított próbaidő elteltétől számított három évig,

f) akivel szemben büntetőeljárás – ide nem értve a magánvádas vagy pótmagánvádló vádindítványa alapján indult eljárást – van folyamatban, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig,

g) akit bíróként, ügyészként, kormánytisztviselőként, köztisztviselőként, közjegyzőként, ügyvédként, végrehajtóként, közalkalmazottként, fegyveres szerv hivatásos állományú tagjaként, igazságügyi alkalmazottként, ügyészségi titkárként és fogalmazóként, ügyvédjelöltként, közjegyzőhelyettesként fegyelmi eljárásban a legsúlyosabb fegyelmi büntetéssel sújtottak, mindaddig, amíg a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll.”

(3) A Bjt. 3. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A köztársasági elnök – az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (a továbbiakban: OIT) javaslatára – az (1) bekezdés *d)*, *e)* és *g)* pontjaiban meghatározott feltételek alól felmentést adhat a Fővárosi Bíróságon szabadalmi ügyekben eljáró bíró esetében, feltéve, hogy a kinevezendő személy egyetemi végzettséggel rendelkezik.”

64. §

A Bjt. 4. és 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § A bírói kinevezésre pályázónak a pályázat benyújtásakor

- a) igazolnia kell a kinevezéshez szükséges adatokat és tényeket, valamint
- b) hatósági bizonyítvánnyal igazolnia kell azt a tényt, hogy a 3. § (2) bekezdés a)–f) pontjában meghatározott körülmény vele szemben nem áll fenn,
- c) igazolnia kell, hogy kezdeményezte a pályaalkalmassági vizsgálatot vagy rendelkezik érvényes vizsgálati eredménnyel.

5. § (1) A pályaalkalmassági vizsgálat magában foglalja az egészségi, fizikai és pszichikai alkalmassági vizsgálatot. Ennek során vizsgálni kell a bírói munka végzését kizáró vagy számottevően befolyásoló pszichikai és egészségi okokat, valamint a bíró személyiségének intelligencia és karakter jellemzőit. Jogszabályban meghatározott szempontok szerint állást kell foglalni abban a kérdésben, hogy a jelölt személyiségjegyei alapján a bírói munka elvégzésére várhatóan alkalmas-e.

(2) A pályaalkalmassági vizsgálatot és pályaalkalmassági felülvizsgálatot az igazságügyért felelős miniszter által – az OIT egyetértésével – kijelölt igazságügyi szakértőkből álló szakértői bizottság végzi. A vizsgálandó kompetenciák felsorolását e törvény 5. számú melléklete tartalmazza.

(3) A vizsgálatról készített részletes értékelést is tartalmazó szakmai vélemény és az alkalmasságra vonatkozó megállapítás – ha rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálat elvégzését szükségessé tevő körülmény nem merül fel – három évig érvényes és új pályázat benyújtása esetén felhasználható.

(4) A pályaalkalmassági vizsgálat költségét a pályázó viseli. A pályázat kiírója a pályaalkalmassági vizsgálat költségét a nyertes pályázónak visszatéríti.

(5) A pályaalkalmassági vizsgálat és pályaalkalmassági felülvizsgálat szempontjainak, módjának és eljárásának részletes szabályairól külön jogszabály rendelkezik.”

65. §

(1) A Bjt. 6. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A bírói pályázati eljárás”

(2) A Bjt. 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bírói álláshelyre nyilvános pályázatot kell kiírni, kivéve ha e törvény és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény eltérően rendelkezik. A kiválasztás során garantálni kell, hogy a bírói tisztséget nyilvános és valamennyi – a jogszabályi, valamint a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket teljesítő – pályázó számára egyenlő esélyt biztosító, e törvényben szabályozott pályázati eljárás eredményeként a legalkalmasabb jelölt nyerje el.”

66. §

A Bjt. 7–9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) A pályázat kiírására az OIT elnöke jogosult. A bíróság elnöke a bírói álláshely megüresedéséről haladéktalanul értesíti az OIT elnökét.

(2) A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a bírói kinevezéshez szükséges valamennyi feltételt. Jogszabályban nem szereplő pályázati feltétel a munkakörhöz szükséges speciális szakismeret esetén, ahhoz kapcsolódóan írható elő; erről a pályázókat a pályázati felhívásban külön tájékoztatni kell.

(3) A pályázati felhívást a Bírósági Közlönyben, valamint a bíróságok központi internetes honlapján, bárki számára hozzáférhető módon közzé kell tenni.

(4) A pályázatot

a) helyi és munkaügyi bíróságra, továbbá megyei bíróságra kiírt pályázat esetén a megyei bíróság elnökéhez,

b) ítélőtáblára kiírt pályázat esetén az ítélőtábla elnökéhez,

c) a Legfelsőbb Bíróságra kiírt pályázat esetén a Legfelsőbb Bíróság elnökéhez (a továbbiakban e fejezetben együtt: a bíróság elnöke) kell benyújtani.

(5) Ha a pályázó pályázata elkésett, azt a bíróság elnöke elutasítja; a hiányos pályázatot benyújtó pályázót [4. §, 32. § (1) bekezdés] pedig rövid határidő tűzésével felhívja a hiányok pótlására, ennek elmulasztása esetén a pályázatot elutasítja.

8. § (1) A pályáalkalmassági vizsgálatról készített részletes értékelést is tartalmazó szakmai véleményt és az alkalmasságra vonatkozó megállapítást meg kell küldeni a pályázónak és a pályázattal érintett bíróság elnökének.

(2) A pályázati határidő leteltét követően, valamennyi pályázó pályáalkalmassági vizsgálati eredményének kézhezvételét követő 15 napon belül

a) helyi, munkaügyi és megyei bíróságra kiírt pályázat esetén a megyei bíróság,

b) ítélőtáblára kiírt pályázat esetén az ítélőtábla,

c) a Legfelsőbb Bíróságra kiírt pályázat esetén a Legfelsőbb Bíróság

bírói tanácsa (a továbbiakban: bírói tanács) a pályázókat meghallgatja, és a pályázatokat az elért pontszámoknak megfelelően rangsorolja.

(3) A pályázati rangsor kialakítása során kizárólag a következő szempontok vehetők figyelembe:

a) a bírósági fogalmazói és bírósági titkári joggyakorlati idő, illetve a bírói szolgálati idő szakmai értékelésének eredménye, nem bírósági joggyakorlattal rendelkező pályázó esetén a korábbi munkáltató értékelése,

- b) a megyei bírósági, ítélőtáblai és a legfelsőbb bírósági álláshelyre (a továbbiakban: magasabb bírói álláshely) pályázó esetében a kollégium véleménye,
- c) a pályáalkalmassági vizsgálat eredménye,
- d) a jogi szakvizsga eredménye,
- e) a tudományos fokozat,
- f) a szakjogász, illetve egyéb (a munkakörhöz kapcsolódó) másoddiploma,
- g) a jogi diploma megszerzését követően szakterületen végzett külföldi tanulmányút,
- h) a nyelvismeret,
- i) a jogi tárgyú publikáció,
- j) a Magyar Bíróképző Akadémia által szervezett kötelező képzéseken elért eredmény és a fakultatív képzéseken való részvétel,
- k) egyéb, a bírói tisztség betöltéséhez szükséges szakmai többletvetékenység,
- l) a meghallgatás eredménye.

(4) Az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg a (3) bekezdésben felsorolt szempontokhoz rendelhető pontszámot a bírói, illetőleg a magasabb bírói álláshelyre benyújtott pályázat esetén. Magasabb bírói álláshelyre pályázó esetében a (3) bekezdésben foglaltak súlyozásakor az a)–c) pontban foglalt szempontoknak kell kiemelt jelentőséget tulajdonítani.

9. § (1) A bírói tanács a rangsor kialakítása során a pontszámok alapján kialakult sorrendtől nem térhet el. Ha a rangsor első helyén több pályázó szerepel, közülük a bírói tanács egyszerű szótöbbséggel hozott, írásbeli, indokolt határozatával választja ki azt a pályázót, akit kinevezésre javasol.

(2) A bírói tanács a pályázók rangsorát, az (1) bekezdésben foglalt esetben az írásbeli, indokolt határozatát és a pályázatokat haladéktalanul továbbítja a bíróság elnökéhez.

(3) Ha a bíróság elnöke az első helyen rangsorolt pályázó kinevezésével egyetért, úgy a pályázati rangsort és a pályázatokat a köztársasági elnökhöz történő felterjesztés érdekében 15 napon belül az OIT elnökének megküldi. Ha az OIT elnöke a bíróság elnökének javaslatával egyetért, a köztársasági elnökhöz való felterjesztéssel a pályázatot elbírálja. Ha az OIT elnöke a javaslattól eltérő – a rangsor soron következő helyein álló – pályázót javasol bírói kinevezésre, ezt írásban indokolnia kell és javaslatát, a pályázati rangsort, valamint a pályázatokat haladéktalanul az OIT elé kell terjesztenie. Ebben az esetben az OIT bírálja el a pályázatot és dönt arról, hogy mely pályázó kinevezését támogatja, és terjeszti fel a köztársasági elnökhöz.

(4) Ha a bíróság elnöke a bírói tanács által felállított rangsor alapján kinevezésre javasolt pályázótól eltérő – a rangsor soron következő helyein álló – pályázót javasol bírói kinevezésre, ezt írásban indokolnia kell és javaslatát, a pályázati rangsort, valamint a pályázatokat 15 napon belül az OIT elé terjesztés céljából az OIT elnökének megküldi. Ebben az esetben az OIT bírálja el a pályázatot, és dönt arról, hogy mely pályázó kinevezését támogatja, és terjeszti fel a köztársasági elnökhöz.

(5) A Legfelsőbb Bíróságra kiírt pályázat esetén ha a Legfelsőbb Bíróság elnöke az első helyen rangsorolt pályázó kinevezésével egyetért, úgy a pályázati rangsort és a pályázatokat a köztársasági elnökhöz történő felterjesztés érdekében 15 napon belül az OIT-nak megküldi. Ha a Legfelsőbb Bíróság elnöke a bírói tanács által felállított rangsor alapján

kinevezésre javasolt pályázótól eltérő – a rangsor soron következő helyein álló – pályázót javasol bírói kinevezésre, ezt írásban indokolnia kell és javaslatát, a pályázati rangsort, valamint a pályázatokat és az írásbeli indokolást 15 napon belül az OIT-nak megküldi. Mindkét esetben az OIT bírálja el a pályázatot és dönt arról, hogy mely pályázó kinevezését támogatja, és terjeszti fel a köztársasági elnökhöz.

(6) Az OIT-t a javaslatok nem kötik. Az OIT a pályázókat meghallgathatja.

(7) Ha a nyertes pályázó bírói kinevezéssel már rendelkezik, a (3)-(5) bekezdésben foglalt eljárás során a pályázat elbírálója a köztársasági elnökhöz való felterjesztés helyett az áthelyezésre jogosultnál kezdeményezi a bíró áthelyezését vagy ha az OIT a pályázat elbírálója és az áthelyezésre is az OIT jogosult, határoz a bíró áthelyezéséről.”

67. §

A Bjt. 10. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Eredménytelen a pályázat, ha egyetlen pályázat sem érkezik vagy azokat a bíróság elnöke a 7. § (5) bekezdésében foglaltak szerint elutasította, továbbá ha a pályázat elbírálására végső soron jogosult OIT a kinevezésre vonatkozó javaslatot nem fogadja el és a pályázók egyikének sem támogatja a kinevezését.

(3) A pályázat eredményéről a pályázókat írásban kell tájékoztatni, egyidejűleg közölni kell a pályázó rangsorban elfoglalt helyét és pontszámát.”

68. §

A Bjt. a 10/F. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„A bíró kinevezése, beosztása, áthelyezése és kirendelése”

69. §

(1) A Bjt. 11. § (2) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A bíró első kinevezése – az OIT javaslatára – határozatlan időre szól, ha]

„*b)* kinevezését közvetlenül megelőzően alkotmánybíróként vagy nemzetközi szervezetnél, az Európai Unió valamely szervénél ítélkezett vagy az igazságszolgáltatással összefüggő tevékenységet folytatott, és legalább ötéves szakmai gyakorlatot szerzett, vagy”

(2) A Bjt. 11. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a bíró szolgálati viszonya az 57. § (2) bekezdésének *g)* pontja alapján szűnt meg, és az ott megjelölt megbízatása lejártát követő 30 napon belül kéri bíróvá történő ismételt kinevezését, őt kérelmére, pályázat kiírása nélkül a köztársasági elnök – az OIT javaslatára – a megszűnést megelőző kinevezésének megfelelően határozott vagy határozatlan időre bíróvá kinevezi. A bírói munkakörbe történő beosztásnál a 40. § (4) és (5) bekezdésében írt rendelkezéseket kell alkalmazni, az 57. § (2) bekezdés *g)* pontjában megjelölt jogviszonyban eltöltött időt pedig szolgálati időként kell figyelembe venni.”

70. §

A Bjt. 12. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A bíró ismét 3 éves határozott idejű kinevezést kap, ha a (2) bekezdés szerinti vizsgálat eredményeként „alkalmas, utóvizsgálat lefolytatása indokolt” értékelést kap.”

71. §

A Bjt. a 12. §-t követően a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § A bírói kinevezésre vonatkozó javaslatot az OIT vagy az OIT elnöke a kinevezés kezdő időpontját és időtartamát megjelölve terjeszti a köztársasági elnök elé.”

72. §

A Bjt. 13. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíró tevékenységének megkezdése előtt a kinevezésétől számított 8 munkanapon belül esküt tesz a bíróság elnöke előtt az alábbi szöveggel:

„Én a Magyar Köztársaság bírása esküszöm, hogy hazámhoz mindig hű leszek. Az Alkotmányt és a jogszabályokat megtartom; a minősített adatot megőrzöm. Fogadom, hogy a rám bízott ügyeket tisztességes eljárásban, részrehajlás nélkül, lelkiismeretesen, kizárólag a törvényeknek megfelelően bírálok el. Hivatásom gyakorlása során az igazságosság és a méltányosság vezérel (az esküt tevő meggyőződésének megfelelően: Isten engem úgy segítjen).”

73. §

A Bjt. 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) A bírót szolgálati érdekből vagy szakmai fejlődésének elősegítése érdekében más szolgálati helyre lehet kirendelni.

(2) A bírót – hozzájárulása nélkül – háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre lehet szolgálati érdekből bírói beosztásba, ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelni.

(3) A bíró – hozzájárulása és a (2) bekezdésben meghatározott korlátozás nélkül – ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelhető, ha ez a bíróságok közötti aránytalan ügyteher kiegyenlítése céljából szükséges.

(4) A bíró a beosztásából eredő ítélkezési tevékenységének megtartása mellett más szolgálati helyre csak hozzájárulásával rendelhető ki.

(5) A szakmai fejlődés elősegítése érdekében a bíró a megyei bíróság, az ítélőtábla és a Legfelsőbb Bíróság elnökének kezdeményezésére, a megyei bíróságra, az ítélőtáblára, illetve a Legfelsőbb Bíróságra kirendelhető.

(6) Ha a bírót a megyei bíróság illetékességi területén kívüli, illetőleg az ítélőtábla bíróját más szolgálati helyre rendelik ki, a kirendelésre jogosult OIT elnöknek ki kell kérnie az érintett megyei bíróságok és az ítélőtábla elnökének véleményét.

(7) A kirendelésnél a bíró méltányos érdekét figyelembe kell venni.

(8) A kirendelést a bíróval – annak megkezdése előtt legalább 30 nappal – írásban közölni kell, megjelölve a kirendelés indokát, helyét, kezdetét és időtartamát.”

74. §

A Bjt. 19. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a bírót az (1) bekezdés szerinti okból alacsonyabb szintű bíróságra osztják be, megtartja korábbi illetményét és jogosult a korábbi bírói beosztására utaló elnevezés használatára.”

75. §

A Bjt. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § A bíró más bírósághoz történő kirendelésére az OIT elnöke, áthelyezésére az OIT, ha a kirendelés vagy az áthelyezés a megyei bíróság és az illetékességi területén működő helyi bíróság között vagy a megyei bíróság illetékességi területén működő helyi bíróságok között történik, a megyei bíróság elnöke jogosult.”

76. §

A Bjt. a 20/A. §-t követően a következő 20/B. §-sal egészül ki:

„20/B. § A munkáltatói jogkör gyakorlója a bírót – írásbeli hozzájárulásával – határozott vagy határozatlan időre, kizárólag vagy részben, igazgatási feladatok ellátásával bízhatja meg.”

77. §

(1) A Bjt. 24. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság elnökének, elnökhelyettesének, valamint kollégiumvezetőjének és helyettesének, csoportvezetőjének és helyettesének a hozzátartozója az általa vezetett bíróságon, kollégiumban vagy csoportban bíróként nem működhet.”

(2) A Bjt. 24. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az (1) bekezdésben szabályozott összeférhetlenségi esetben felmentést az OIT adhat. Az összeférhetlenség feloldásának kivételes módja az együttalkalmazási tilalom alóli felmentés. A felmentésre akkor kerülhet sor, ha az összes körülményre figyelemmel megállapítható, hogy az adott vezetői állás betöltése más módon nem lehetséges. A döntés mérlegelésénél a meghatározó szempont a szolgálati érdek.”

78. §

A Bjt. 32. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő új (3) bekezdéssel egészül ki és a (3) bekezdés számozása (4) bekezdésre változik:

„(1) A bíró köteles az ítélkező tevékenység gyakorlásához szükséges rendszeres továbbképzésen részt venni, és ötévente az OIT szabályzatában előírt képzési kötelezettség teljesítését igazolni a munkáltatói jogkör gyakorlójának.

(2) Ha a bíró a képzési kötelezettségének nem tesz eleget, soron kívül el kell rendelni a vizsgálatát, továbbá magasabb bírói álláshelyre nem nyújthat be pályázatot.

(3) Az (1) bekezdés szerinti képzés rendszerének és a képzési kötelezettség teljesítésének szabályait az OIT– az igazságügyért felelős miniszter egyetértésével – szabályzatban határozza meg.”

79. §

A Bjt. 35. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A készenlét és ügyelet részletes szabályait az OIT szabályzatban állapítja meg.”

80. §

A Bjt. a 38/A. §-t követően a következő 38/B. §-sal egészül ki:

„38/B. § A bíró a bírói szolgálati jogviszony fennállása alatt a munkáltatói jogkör gyakorlójának írásbeli felhívására, a felhívás kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy nem áll fenn vele szemben a 3. § (2) bekezdés a)–f) pontjában meghatározott körülmény.”

81. §

A Bjt. 42. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A minisztériumba beosztott bíró felett a munkáltatói jogkört az igazságügyért felelős miniszter gyakorolja.”

82. §

A Bjt. 45. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Legfelsőbb Bíróságra az (1) bekezdésben meghatározott feladat ellátására beosztott bíró a Legfelsőbb Bíróságon nem ítélkezhet, megtartja korábbi illetményét és jogosult a korábbi bírói beosztására utaló elnevezés használatára.”

83. §

A Bjt. 47. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíró munkáját e törvény szerint értékelni kell.”

84. §

A Bjt. 48. és 49. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48. § Az értékelést megalapozó vizsgálatnak – a jogerősen befejezett ügyek alapján – fel kell tární a bíró anyagi, eljárási és ügyviteli jogszabály-alkalmazási és tárgyalásvezetési, ügyfélkezelési gyakorlatát.

49. § (1) A vizsgálat lefolytatását – saját hatáskörben vagy ilyen irányú kezdeményezésre – a megyei bíróság, az ítéltábla, illetve a Legfelsőbb Bíróság elnöke (a továbbiakban e fejezetben együtt: a bíróság elnöke) rendeli el.

(2) A vizsgálatot a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes, továbbá a szakterület szerint illetékes ítéltáblai és legfelsőbb bírósági kollégiumvezető kezdeményezheti. Helyi bírósági bíró esetében a helyi bíróság elnöke is kezdeményezheti a szakmai vizsgálatot.

(3) A vizsgálat lefolytatásának elrendelését a bíróval írásban kell közölni.

(4) A vizsgálatot a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezető vagy az általa kijelölt bíró folytatja le.”

85. §

(1) A Bjt. 50. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A határozatlan időre kinevezett bíró tevékenységét a kinevezést követően hat évenként – utoljára a bíróra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző hatodik évben – kell értékelni. Ha a kinevezés a 11. § (2) bekezdése alapján történt, a bíró tevékenységét a kinevezést követő harmadik év eltelte előtt, azt követően pedig hat évenként – utoljára a bíróra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző hatodik évben – kell értékelni.”

(2) A Bjt. 50. § (2) bekezdés *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül, soron kívül értékelni kell a bíró tevékenységét, ha]

„*a*) bármely okból felmerül, hogy a bírói tevékenység ellátására szakmai okból nem képes,”

86. §

(1) A Bjt. 51. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vizsgálatot az elrendelésétől számított 60 napon belül be kell fejezni és az értékelést a befejezéstől számított 15 napon belül kell elvégezni.”

(2) A Bjt. 51. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A kollégiumvezető vagy az általa kijelölt bíró a vizsgálatához kiválasztja a szükséges ügyeket és az értékeléshez beszerzi a bíró

- a) ügyeiről a vizsgált időszakban készült tanácselnöki feljegyzéseket,
- b) éves tevékenységi kimutatását,
- c) szakterülete szerint illetékes másodfokú (felülvizsgálati ügyekben eljáró) bíróság kollégiumvezetőjének – a vizsgálati jelentés és az értékelés tervezetének megküldése mellett – a véleményét, a legfelsőbb bírósági bíró kivételével,
- d) kötelező képzéseken való részvételével kapcsolatos adatokat, és
- e) tekintetében az OIT által megalkotott szabályzatban meghatározott egyéb okiratokat, véleményeket, adatokat.

(4) A bíróság elnöke a vizsgálati anyag és a beszerzett iratok, vélemények alapján összességében értékeli a bíró munkáját.

(5) Az értékeléshez szükséges ügyek kiválasztásának rendjét és a vizsgálat részletes szabályait az OIT szabályzatban határozza meg.”

87. §

A Bjt. 53. § (2)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az értékelés eredményeként a bíró

- a) kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas,
- b) kiválóan alkalmas,
- c) alkalmas,
- d) alkalmas, utóvizsgálat lefolytatása indokolt,
- e) alkalmatlan

értékelést kaphat.

(3) A bíróság elnöke az értékelés eredményét írásban indokolni köteles, s azt a bírónak valamint – a legfelsőbb bírósági bíró kivételével – a bíró beosztása szerint illetékes fellebbviteli bíróság kollégiumvezetőjének meg kell küldenie.

(4) Ha a bíró az értékelés eredményeként alkalmas, utóvizsgálat lefolytatása indokolt értékelést kap, az értékelő az értékelésben megállapítja a tapasztalt hiányosságokat, rendellenességeket és megjelöli a kívánt változtatás fő szempontjait, amelyeket a következő vizsgálat alkalmával meg kell vizsgálni. A következő vizsgálatot 2 éven belül el kell végezni.

(5) A bíró a következő vizsgálatkor alkalmatlan minősítést kap abban az esetben is, ha az értékelése e vizsgálat alkalmával sem éri el legalább az alkalmas értékelést.”

88. §

A Bjt. az 53. §-t követően a következő 53/A. és 53/B. §-okkal egészül ki:

„53/A. § (1) Ha a bíró vagy a bíró beosztása szerint illetékes fellebbviteli bíróság kollégiumvezetője az értékelés eredményét vagy annak írásbeli indokolásában kifejtetteket vitatja, az értékelés eredményének kézhezvételét követő 30 napon belül jogorvoslatért az elsőfokú szolgálati bírósághoz fordulhat.

(2) Alkalmatlan minősítés esetén a bíróság elnöke felszólítja a bírót, hogy 30 napon belül mondjon le bírói tisztségéről.

(3) Ha a bíró e felszólításnak nem tett eleget, erről a bíróság elnöke haladéktalanul értesíti az elsőfokú szolgálati bíróságot. A szolgálati bíróság – az 53/B. §-ban foglalt eltérésekkel – a fegyelmi eljárás szabályainak megfelelő alkalmazásával alkalmatlansági eljárást folytat le, melynek során soron kívüli eljárásban dönt a bíró alkalmasságáról, és alkalmatlanná nyilvánítás esetén határozatot hoz a bírói szolgálati viszony megszűnéséről.

(4) Az alkalmatlanságról hozott határozat és az (1) bekezdés szerinti jogorvoslat tárgyában hozott határozat ellen a fegyelmi határozatra vonatkozó szabályok szerint van helye fellebbezésnek és másodfokú eljárásnak.

(5) Az alkalmatlanságot megállapító értékelés közlésének napjától a szolgálati bíróság jogerős határozatáig terjedő időben a bíró olyan tevékenységet nem folytathat, amely kizárólag bírói hatáskörbe tartozik.

53/B. § (1) A bíróság elnökének értesítése alapján az elsőfokú szolgálati bíróság kijelölt tanácsa megindítja az alkalmatlansági eljárást és az előzetes vizsgálat lefolytatására vizsgálóbiztost rendel ki.

(2) A vizsgálóbiztos köteles a tényállás megállapításához szükséges valamennyi körülményt tisztázni. Ennek érdekében meghallgathatja az eljárás alá vont bírót és az értékelő bírósági elnököt, tanúkat hallgathat ki, a bírói értékelés irataiba betekinthez. A bírák és a bíróság dolgozói kötelesek részére a szükséges tájékoztatást megadni. A vizsgálat során az értékelő feladatait a vizsgálóbiztos látja el.

(3) Ha a kijelölt tanács megítélése szerint az értékelés homályos, hiányos, önmagával ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékony kétség fér, a kijelölt tanács az értékelő bírósági elnököt és az eljárás alá vont bírót meghallgatja.

(4) A kijelölt tanács indoklással ellátott határozatával

- a) megállapítja a bíró alkalmatlanságát,
- b) módosítja az értékelő vezető minősítését vagy
- c) eljárási szabálysértés esetén a bíróval szemben indult eljárást megszünteti, és a bíró munkájának új értékelését rendeli el.

(5) A kijelölt tanács a (4) bekezdés *a*) pontja szerinti határozat jogerőre emelkedését követően haladéktalanul megküldi a határozatot az OIT-nak a bíró felmentése iránti intézkedések megtétele érdekében.

(6) Az e §-ban foglalt szabályok megfelelő alkalmazásával kell eljárni az értékeléssel szemben előterjesztett jogorvoslat elbírálása során is.”

89. §

A Bjt. 54. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„54. § (1) Ha a bíró tevékenységének ellátására egészségügyi ok esetén tartósan nem képes, a bíróság elnöke őt írásban felszólítja, hogy tisztségéről 30 napon belül mondjon le. A felszólításban röviden meg kell jelölni azokat az okokat, amelyek a bíró alkalmatlanságára utalnak.

(2) Ha a bíró a (1) bekezdés szerinti felszólítás ellenére, tisztségéről nem mond le, meg kell vizsgáltatni a bíró egészségi állapotát (5. §), és annak eredményétől függően kell eljárni.

(3) Ha a bíró a munkáltató által elrendelt orvosi vizsgálaton önhibájából nem vesz részt, úgy kell tekinteni, hogy az alkalmatlanság jogkövetkezményének alkalmazását tudomásul veszi.”

90. §

A Bjt. az 55. §-t követően a következő 55/A. §-sal egészül ki:

„55/A. § A bíró éves tevékenységéről az ügyforgalmi és tevékenységi adatok, továbbá a másodfokú és a felülvizsgálati határozatok alapján kimutatást kell készíteni. Az OIT szabályzatban határozza meg, hogy a kimutatásnak milyen adatokat kell tartalmaznia. A kimutatást a bíróság elnökének éves tájékoztatójával egyidejűleg közölni kell az összbírói értekezlet (teljes ülés) tagjaival. A kimutatás adatait a bíró vizsgálatánál, értékelésénél figyelembe kell venni.”

91. §

A Bjt. 57. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„57. § (1) A bíró szolgálati viszonya megszűnik:

- a*) a bíró halálával,
- b*) felmentéssel.

(2) A bírót fel kell menteni,

- a*) ha bírói tisztségéről lemondott,
- b*) ha a bíró tisztségének ellátására egészségügyi okból tartósan alkalmatlanná vált vagy az 53/B. § szerinti alkalmatlansági eljárás során alkalmatlanná nyilvánították,

c) ha a bíróval szemben jogerősen szabadságvesztést vagy közérdekű munkát szabtak ki, kényszergyógykezelését rendelték el,

d) ha a bíró a bírói esküt a 13. §-ban meghatározott határidőn belül nem tette le,

e) ha a bíró kinevezésének a 3. § (1) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt feltételei már nem állnak fenn,

f) ha a bírót országgyűlési, önkormányzati képviselőnek vagy polgármesternek megválasztották, illetőleg a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó állami vezetőnek megválasztották vagy kinevezték,

g) ha a bíró – az OIT egyetértésével – nemzetközi szervezetnél vagy az Európai Unió valamely szervénél pályázat alapján vagy kijelölés ítékezésre vagy az igazságszolgáltatással összefüggő egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesít,

h) ha a bíró a 70. életév (a továbbiakban: felső korhatár) betöltése előtt, de az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően maga kéri nyugállományba helyezését, illetve a felső korhatárt elérte,

i) ha a bíróval szemben lefolytatott fegyelmi eljárás során jogerős fegyelmi büntetésként a bírói tisztségből való felmentést indítványozták,

j) ha a bíró a 19. §-ban írtak szerint a részére felajánlott bírói állást nem fogadta el,

k) ha a bíró a vagyonyilatkozat tételi kötelezettségét szándékosan elmulasztja, vagy a vagyonyilatkozatában – a vele közös háztartásban élő hozzátartozók adatait is ideértve – lényeges adatot, tényt szándékosan valótlanul közöl, illetőleg elhallgat, vagy a vagyonyilatkozatát és a személyes adat kezelésére felhatalmazó nyilatkozatát visszavonja,

l) ha az első bírói kinevezés 3 éves időtartama lejárt és a bíró határozatlan idejű kinevezésére nem tettek előterjesztést, kivéve ha a bíró ismét határozott idejű kinevezést kap [12. § (6) bekezdése],

m) ha a bíró a 38/B. §-ban meghatározott igazolási kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra nem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívülálló ok következménye, az ismételt felhívást követő 16. munkanapon,

n) ha a bíró a munkáltató által elrendelt orvosi vizsgálaton az 54. § (3) bekezdése szerint nem vesz részt.

(3) A bíró felmenthető, ha rokkantsági (baleseti rokkantsági) nyugdíjra válik jogosulttá.

(4) A nyugállományba helyezett bíró a nyugdíjazását közvetlenül megelőzően betöltött beosztásának és vezetői tisztségének megnevezését a „nyugalmozott” jelzővel jogosult viselni [(2) bekezdés h) pontja és (3) bekezdés].”

92. §

A Bjt. 60. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nyugállományba helyezés, a felső korhatár elérése esetén, valamint ha a bíró szolgálati viszonya az 57. § (2) bekezdésének j) pontja szerint szűnik meg, a bíró felmentési ideje 6 hónap. A bírót a munkavégzési kötelezettség alól 3 hónapra fel kell menteni, kivéve, ha a bíró kéri, hogy a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés ideje ennél rövidebb legyen. Az OIT elnöke a bírót – a bíróság elnökének véleményét figyelembe véve – a teljes felmentési időre is mentesítheti a munkavégzési kötelezettség alól.”

93. §

A Bjt. a 62. §-t követően a következő 62/A. §-sal egészül ki:

„62/A. § (1) A munkáltatói jogkör gyakorlója a bírói szolgálati jogviszony fennállása alatt írásban, a mulasztás jogkövetkezményeinek ismertetésével felhívhatja a bírót annak igazolására, hogy vele szemben nem áll fenn a 3. § (2) bekezdés *a)–f)* pontjában meghatározott körülmény.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott felhívásra a bíró igazolja, hogy vele szemben a 3. § (2) bekezdés *a)–f)* pontjában meghatározott körülmény nem áll fenn, a munkáltatói jogkör gyakorlója az igazolásra szolgáló hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a bíró részére megtéríti.

(3) A munkáltatói jogkör gyakorlója a 3. § (2) bekezdés *a)–f)* pontjában meghatározott körülmény vizsgálata céljából kezeli a bírói szolgálati jogviszony létesítését megelőzően a bírói kinevezésre pályázó személy és a bíró azon személyes adatait, amelyeket az e célból a bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalmaz.

(4) A 4. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint a 38/B. §-ban meghatározottak alapján megismert személyes adatokat a munkáltatói jogkör gyakorlója a bírói szolgálati jogviszony létesítéséről meghozott döntés időpontjáig vagy – a bírói szolgálati jogviszony létesítése és fennállása esetén – a bírói szolgálati jogviszony megszűnéséig kezeli.”

94. §

A Bjt. a 62/A. §-t követő VI. Fejezet A bíró fegyelmi felelőssége fejezet címet követően a következő alcímmel és 62/B–62/D. §-sal egészül ki:

„Szolgálati bíróság

62/B. § (1) A bírák fegyelmi és az ezzel összefüggő kártérítési ügyeiben, továbbá a bíró munkájának szakmai és vezetői munkájának értékeléséből eredő jogvitákban a Fővárosi Ítéltábla mellett elsőfokú szolgálati bíróság (a továbbiakban: elsőfokú szolgálati bíróság), a Legfelsőbb Bíróság mellett másodfokú szolgálati bíróság (a továbbiakban: másodfokú szolgálati bíróság) (a továbbiakban együtt: szolgálati bíróság) jár el.

(2) A szolgálati bíróság elnökét, és tagjait az ítéltáblák, a megyei bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság bírái közül az OIT nevezi ki. A szolgálati bíróság elnökhelyettesét az adott szolgálati bíróság elnöke választja meg.

(3) A szolgálati bíróság tagjaira a Legfelsőbb Bíróság elnöke, az ítéltáblák és a megyei bíróságok elnökei – a kollégiumvezetők véleményére is figyelemmel – tesznek javaslatot.

(4) A szolgálati bíróság tagja e feladatát az ítélkezési vagy igazgatási munkája mellett látja el.

(5) A szolgálati bíróság tagja – szolgálati bírói tevékenységével arányos – díjazásra jogosult. A díjazás részletes szabályait az OIT szabályzatban határozza meg.

62/C. § (1) Az elsőfokú szolgálati bíróság létszáma legfeljebb 75 fő, a másodfokú szolgálati bíróság létszáma legfeljebb 15 fő.

(2) Nem nevezhető ki a szolgálati bíróság bírójává az a bíró, aki

- a) az OIT választott bíró tagja,
- b) az OIT póttagja,
- c) a fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosult elnök vagy annak helyettese,
- d) aki a törvény szerint beosztása következtében nem ítélkezhet vagy szolgálati viszonya szünetel, vagy
- e) aki hozzátartozói kapcsolatban [Pp. 13. § (2) bek.] áll az OIT elnökével, az OIT Hivatal vezetőjével, az ítélőtábla vagy a megyei bíróság elnökével, illetve elnökhelyettesével.

(3) A szolgálati bíróság bíráinak megbízatása a kinevezésétől számított 6 évre szól.

(4) Akadályoztatása esetén a szolgálati bíróság elnökét az elnökhelyettes teljes jogkörrel helyettesíti.

62/D. § (1) A szolgálati bíróság bírójaként nem járhat el az a szolgálati bíró, aki ellen fegyelmi vagy – a magánvádas és pótmagánvádló vádindítványa alapján indult eljárást kivéve – büntetőeljárás van folyamatban, az eljárás jogerős befejezéséig.

(2) A szolgálati bíróság bírójának a tisztsége megszűnik:

- a) a bírói tisztség megszűnésével,
- b) a szolgálati bírósági bírói tagságról való lemondással,
- c) a fegyelmi vagy a büntetőjogi felelőssége jogerős megállapításával,
- d) ha a 62/C. § (2) bekezdésében szabályozott összeférhetlenségi ok a tagság fennállása alatt következett be, vagy
- e) ha a szolgálati bírósági bírót jogainak és kötelességeinek vétkes megszegése, hosszabb időn át történő elmulasztása vagy súlyos elhanyagolása miatt a szolgálati bíróság – titkos szavazással, a szolgálati bírósági bírák legalább kétharmadának szavazatával – tagjainak sorából kizárta.”

95. §

A Bjt. 64. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha a bíróval szemben büntetőeljárás – ide nem értve a magánvádas és pótmagánvádló vádindítványa alapján indult eljárást – indult a fegyelmi eljárást meg kell indítani.

(3) Ha fegyelmi eljárás alá vont bíróval szemben büntetőeljárás van folyamatban, a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni.

(4) Ha a bíró vétkessége enyhébb fokú, és a kötelességszegés nem, vagy csak csekély mértékben járt következménnyel, a fegyelmi eljárás kezdeményezésétől el lehet tekinteni.

(5) A (4) bekezdés szerinti esetben a fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosult a bírót figyelmeztetésben részesíti. Az írásban közölt döntés ellen a bíró a közléstől számított 15 napon belül fegyelmi eljárás lefolytatását kérheti. Ha a bíró a fegyelmi eljárás lefolytatását kérte, erről a fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosult az elsőfokú szolgálati bíróság elnökét haladéktalanul értesíti; ebben az esetben a fegyelmi eljárás lefolytatása nem tagadható meg.”

96. §

A Bjt. 67. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A fegyelmi eljárás megindítására és az eljáró tanácsra vonatkozó szabályok”

97. §

A Bjt. 68. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 62/B. § (1) bekezdésében meghatározott ügyekben első fokon az elsőfokú szolgálati bíróság jár el.

(3) Az elsőfokú szolgálati bíróság határozata ellen bejelentett fellebbezéseket a másodfokú szolgálati bíróság bírálja el.”

98. §

A Bjt. 70. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szolgálati bíróság 3 tagú tanácsban (a továbbiakban: szolgálati bíróság tanácsa) jár el, amelyet a szolgálati bíróság elnöke alakít meg.”

99. §

A Bjt. 71. § (1) bekezdésének felvezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„Szolgálati bíróként az adott ügyben nem járhat el,”

100. §

A Bjt. 72. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő új (4) és (5) bekezdéssel egészül ki és a jelenlegi (4) bekezdés számozása (6) bekezdésre változik:

„(2) Az elfogultság kérdésében a szolgálati bíróság elnöke által kijelölt másik tanács határoz.

(3) Ha a kifogást az első fokú szolgálati bíróság elnöke ellen terjesztették elő, az elfogultság kérdésében a másodfokú szolgálati bíróság tanácsa határoz. Ha az elfogultsági

kifogást a másodfokú szolgálati bíróság elnöke ellen terjesztették elő, az elfogultság kérdésében a Legfelsőbb Bíróság elnöke határoz.

(4) Az elsőfokú szolgálati bíróság elnökének kizártsága esetén az eljáró elsőfokú tanácsot a másodfokú szolgálati bíróság elnöke jelöli ki.

(5) A másodfokú szolgálati bíróság elnökének kizártsága esetén az eljáró tanácsot a Legfelsőbb Bíróság elnöke jelöli ki.”

101. §

A Bjt. 76. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vizsgálóbiztos jelentésének előterjesztését követő 15 napon belül a fegyelmi tanács dönt a fegyelmi eljárás megindításáról vagy megtagadásáról, illetőleg a felfüggesztésről.”

102. §

A Bjt. 99. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szolgálati bíróság hatáskörébe nem tartozó szolgálati jogvitában a munkaügyi perekben illetékes bíróság jár el.”

103. §

A Bjt. 119/A. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A (2) bekezdés *d*) pontjában foglalt feltételek teljesülését a bíró hatósági bizonyítvánnyal igazolja, a (2) bekezdés *e*) pontjában foglalt feltétel teljesüléséről a bíró a kölcsönt nyújtó hitelintézetnek nyilatkozik.”

104. §

A Bjt. 122. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az ülnökre a 22. § (1) bekezdése megfelelően irányadó.”

105. §

A Bjt. 123. §-a a következő (7)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A jelölt a jelölés elfogadását követően haladéktalanul, az ülnökké történő megválasztására jogosult képviselő-testület, megyei (fővárosi) közgyűlés részére hatósági bizonyítvánnyal igazolja büntetlen előéletét.

(8) Ha a jelölt a (7) bekezdésben meghatározott igazolási kötelezettségét elmulasztja, ülnökké megválasztani nem lehet.

(9) Az ülnök megválasztására jogosult képviselő-testület és megyei (fővárosi) közgyűlés a (7) bekezdésben meghatározott személyes adatokat a jelölt ülnökké történő megválasztásáról meghozott döntésig kezeli.

(10) Egy jelölt kizárólag egy bírósághoz választható meg ülnökké.”

106. §

A Bjt. a 126. §-t követően a következő 126/A. §-sal egészül ki:

„126/A. § (1) A bíróság elnöke az ülnököt, annak megbízatása időtartama alatt írásban, a mulasztás jogkövetkezményeinek ismertetésével felhívhatja büntetlen előéletének – a felhívás közlésétől számított 15 munkanapon belüli – igazolására.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott felhívásra az ülnök büntetlen előéletét igazolja, a bíróság az igazolás céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat az ülnök részére megtéríti.

(3) Ha az ülnök az (1) bekezdésben foglalt felhívásnak nem tesz eleget, a bíróság elnöke az ülnököt ismételen felhívja büntetlen előéletének igazolására, egyben tájékoztatja az igazolás elmulasztásának jogkövetkezményeiről.

(4) Ha

a) az ülnök az (3) bekezdésben meghatározott ismételt felhívás kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül igazolási kötelezettségének nem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívül álló ok következménye vagy

b) a bíróság elnöke az ülnök büntetett előéletének tényét az igazolás céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalma alapján megállapítja,

a bíróság elnöke az ülnököt megválasztó képviselő-testületnél vagy megyei (fővárosi) közgyűlésnél kezdeményezi az ülnök megbízatásának megszüntetését, és ezzel egyidejűleg a megbízatás megszüntetése kezdeményezésének tényét az ülnökkel közli.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott közlés napjától az ülnök az ítélezési tevékenységét nem gyakorolhatja.

(6) Az (1)–(3) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a bíróság elnöke és az ülnököt megválasztó képviselő-testület és a megyei (fővárosi) közgyűlés az ülnöki megbízatás megszűnéséig kezeli.”

107. §

(1) A Bjt. 127. §-a a következő új a) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi a-d) pont jelölése b)-e) pontra módosul:

[Az ülnök megbízatása megszűnik.]

„a) az ülnök halálával,”

(2) A Bjt. 127. §-a a következő *f*) ponttal egészül ki:

[Az ülnök megbízatása megszűnik:]

„f) ha az ülnök büntetett előéletűvé válik vagy a 126/A. § (3) bekezdésében meghatározott igazolási kötelezettségének szabályszerű felhívásra nem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívül álló ok következménye.”

108. §

A Bjt. 139. § (2) bekezdése a következő *c*) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy]

„c) a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályait, a pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontokhoz rendelhető pontszámokat az OIT véleményének kikérésével”

[rendelettel állapítsa meg]

109. §

(1) A Bjt. 2. számú melléklete helyébe e törvény 2. melléklete lép.

(2) A Bjt. e törvény 3. mellékletével egészül ki.

110. §

(1) Hatályát veszti a Bjt.

a) 3. § (1) bekezdés *b*) pontja,

b) 3. § (3) bekezdése,

c) 3. § (7) bekezdése,

d) 10/D. §-a,

e) 40. § (3) bekezdése,

f) 68. § (1) bekezdése,

g) 69. §-a,

h) 71. § (1) bekezdés *a*) és *d*) pontja,

i) 71. § (2) és (3) bekezdése,

j) 84. § (3) bekezdése,

k) 123. § (5) bekezdésében a „büntetve volt-e,” szövegrész,

l) 131. § (2) bekezdése,

m) 132. §-a,

n) 133. §-a,

o) 134. § (1) és (3) bekezdése,

p) 136. § (1), (4) és (5) bekezdése,

q) 137. § (3) bekezdése,

r) 138. §-a.

(2) A Bjt.

1. 3. § (6) bekezdésében az „f) pontjában” szövegrész helyébe a „g) pontjában”,
2. 10/C. § (8) bekezdésében az „(1) bekezdésének” szövegrész helyébe a „(2) bekezdésének”,
3. 10/E. § (1) bekezdésben, 10/F. §-ban a „10/A-10/D.” szövegrész helyébe a „10/A-10/C.”,
4. 11. § (1) bekezdésében az „(5)” szövegrész helyébe az „(5) és (6)”,
5. 11. § (2) bekezdésben az „OIT” szövegrész helyébe a „pályázat elbírálójának”
6. 40. § (2) bekezdésében az „OIT” szövegrész helyébe az „OIT elnökének”,
7. 40. § (6) bekezdésében, 43. § (2) bekezdésében és 45. § (4) bekezdésében a „21-38. §-ok szövegrész helyébe a „21-38/B. §-ok”,
8. 58. § (2) bekezdésében az „OIT” szövegrész helyébe az „OIT elnöke”,
9. 60. § (1) bekezdésében a „(2) és (3)” szövegrész helyébe a „(2)”,
10. 62. § (2) bekezdés a) pontjában az „és” szövegrész helyébe az „, az OIT elnöke”,
11. 64. § (1) bekezdésében és 67. §-ában a „fegyelmi bíróság” szövegrész helyébe a „szolgálati bíróság”,
12. 70. § (3) bekezdésében a „fegyelmi bíróság” szövegrész helyébe a „szolgálati bíróság”, a „fegyelmi bírák” szövegrész helyébe a „szolgálati bírák”,
13. 72. § (1) bekezdésében a „fegyelmi tanács elnökének” szövegrész helyébe a „szolgálati bíróság tanácsa elnökének”,
14. 73. § (1) bekezdésében az „A fegyelmi tanács” szövegrész helyébe az „Az elsőfokú szolgálati bíróság tanácsa”,
15. 73. § (2) bekezdésében a „másodfokú fegyelmi tanácshoz” szövegrész helyébe a „másodfokú szolgálati bíróságnál”, a „másodfokú fegyelmi tanács” szövegrész helyébe „másodfokú szolgálati bíróság”,
16. 73. § (3) bekezdésében, 75. § (2) bekezdésében, 76. § (1) bekezdésében, 77. § (1) bekezdésében, 78. § (1) bekezdésének felvezető szövegében, 78. § (2) és (3) bekezdésében a „fegyelmi tanács” szövegrész helyébe a „szolgálati bíróság tanácsa”,
17. 80. § (2) bekezdésében az „első fokú fegyelmi tanácshoz” szövegrész helyébe az „elsőfokú szolgálati bíróság tanácsához”,
18. 80. § (4) bekezdésében a „másodfokú fegyelmi tanács” szövegrész helyébe a „másodfokú szolgálati bíróság”, az „első fokú fegyelmi bíróságot” szövegrész helyébe az „elsőfokú szolgálati bíróságot”,
19. 81. § (5) bekezdésében az „első fokon eljáró fegyelmi bíróság” szövegrész helyébe az „elsőfokú szolgálati bíróság”,
20. 83. § (2) bekezdésében az „első fokú fegyelmi bíróságnál” szövegrész helyébe az „elsőfokú szolgálati bíróságnál”,
21. 100. § (2) bekezdésében a „bíró erkölcsi bizonyítványát, önéletrajzát” szövegrész helyébe „bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítványt, a bíró önéletrajzát”,
22. 100. § (3) bekezdésében az „az adott bíróságon” szövegrész helyébe az „a megyei bíróságon, az ítéletábrán vagy a Legfelsőbb Bíróságon”,
23. 100. § (7) bekezdésében a „követően 50 évig” szövegrész helyébe a „követően – a 62/A. § (4) bekezdésében meghatározott kivétellel – 50 évig”,

24. 111. §-ban a „17. § (2) bekezdése” szövegrész helyébe a „17. § (6) bekezdése”,

25. 117. § (3) és (4) bekezdésében az „Országos Igazságszolgáltatási Tanács” szövegrész helyébe az „OIT”,

26. 119/A. § (6) bekezdésében „az 57. § (1) bekezdésének *a)-b)* pontja, *c)* pontja, - ha az alkalmatlanság nem egészségügyi ok következménye – *d)-f)* pontja, valamint a *j)* és az *l)* pontja” szövegrész helyébe „az 57. § (2) bekezdésének *a)* pontja, *b)* pontja – ha az alkalmatlanság nem egészségügyi ok következménye –, *c)-e), i), k-n)* pontja” és

27. 127. § (6) bekezdésében a „*b-c)* pontjaiban” szövegrész helyébe a „*c)* és *d)* pontban”

szöveg lép.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosítása

111. §

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) a 21. §-t követően a következő 21/A. §-sal egészül ki:

„21/A. § A kizárás kérdésében a bíróság soron kívül határoz.”

112. §

A Pp. 73/A. § (1) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A jogi képviselőt kötelező:]

„*b)* a megyei bíróság első fokú hatáskörébe tartozó perekben, a per minden szakaszában, a jogorvoslati eljárás során is, kivéve

ba) a 23. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott vagyoni jogi perek közül azokat, melyekben a per tárgyának értéke a harmincmillió forintot nem haladja meg,

bb) a 23. § (1) bekezdés *b), e)* pontjának *ec)* alpontjában, *f), g), i), j), m)* és *o)* pontjában meghatározott pereket,

bc) a 23. § (1) bekezdés *l)* pontjában meghatározott megállapításra irányuló perek közül azokat, amelyek esetében a per tárgyának értéke – ha a marasztalás kérhető lenne – a harmincmillió forintot nem haladná meg.”

113. §

A Pp. 73/B. §-a a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Annak eldöntésére, hogy a perben a jogi képviselő a pertárgy értékére tekintettel kötelező-e, a 27. §-nak a bíróság hatáskörének megállapítására vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

(8) Ha az (1) bekezdés *c)* pont alkalmazásának van helye, a bíróság az alperest tájékoztatja arról, hogy jogi képviselő meghatalmazásáról kell gondoskodnia; a tájékoztatásnak ki kell terjednie a jogi képviselő közreműködése nélkül való eljárás jogkövetkezményeire.”

114. §

A Pp. 80. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A bíróság az ügy összes körülményeire figyelemmel pervesztességére tekintet nélkül kötelezheti a jogi személy gazdálkodó szervezet alperest a perben felmerült összes költség vagy egyébként a felperes által viselendő költségek egy részének a viselésére, ha az alperes a 121/A. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségének indokolatlanul nem tett eleget.”

115. §

A Pp. a 121. §-t követően a következő 121/A. §-sal egészül ki:

„121/A. § (1) A jogi személy vállalkozások egymás közötti jogvitáiban a keresetlevél benyújtása előtt a feleknek meg kell kísérelniük a jogvita peren kívül elintézését. Ez mellőzhető, ha a felek a közöttük felmerült véleményeltérésről közös jegyzőkönyvet készítenek.

(2) Ha a felek jogvitájukat peren kívül nem rendezik, és a felperes keresetet indít, a keresetlevélhez csatolnia kell:

- a) az (1) bekezdés alapján a felperes és az alperes által tett írásbeli nyilatkozatokat tartalmazó okiratokat (levelezés, jegyzőkönyv), vagy
- b) azt az iratot, amellyel a felperes igazolja, hogy a jogvita peren kívüli elintézését megkísérelte.

(3) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott iratoknak tartalmazniuk kell különösen:

- a) az előzetes levélváltás, illetőleg az előzetes tárgyalás (jegyzőkönyvkészítés) során felmerült véleményeltérés adatait,
- b) az esetleges előzetes elszámolás eredményét, továbbá
- c) ha az ügygel kapcsolatban bírósági vagy más hatósági határozat született, annak ügyszámát és tartalmának lényegét.

(4) E § rendelkezéseit nem kell alkalmazni

- a) abban az esetben, ha a keresetindításra jogszabály hatvan napnál nem hosszabb határidőt állapít meg,
- b) a Negyedik Részben meghatározott különleges eljárásokban,
- c) a fizetési meghagyásos eljárást követő perben (315. §) vagy
- d) külön törvény eltérő rendelkezése hiányában az egyéb nemperes eljárásokban.”

116. §

A Pp. 124. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bíróság a keresetlevelet – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha

- a) a jogi képviselővel eljáró fél keresetlevele nem tartalmazza a 121. § (1) bekezdésében és a 121/A. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglaltakat vagy
- b) a jogi képviselő nem csatolta a meghatalmazását vagy
- c) a jogi képviselővel eljáró fél elmulasztotta az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettség teljesítését.”

117. §

A Pp. 129. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A bíróság az áttétel tárgyában soron kívül jár el.”

118. §

A Pp. 130. § (1) bekezdésének i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül [125. § (1) bek.] elutasítja, ha megállapítható, hogy]

„i) a 124. § (2) bekezdésében foglalt ok áll fenn,”

119. §

A Pp. 136/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bírósági meghagyás ellen a kézbesítésétől számított tizenöt napon belül bármelyik fél szóban vagy írásban a meghagyást kibocsátó bíróságnál ellentmondással élhet. Nem tekinthető a bírósági meghagyás megtámadásának, ha az alperes a követelés összegét teljes egészében elismeri, és csak a fizetésre halasztást vagy részletben való fizetést, illetőleg csak a bírósági meghagyás kijavítását kéri. A kellő időben benyújtott ellentmondás esetében a bírósági meghagyást kibocsátó bíróság a per tárgyalására új határnapot tűz ki. Ha a jogi képviselő kötelező és az alperes az ellentmondás folytán új határnapra kitűzött tárgyaláson megjelenik vagy írásban érdemi ellenkérelmet terjeszt elő, a beszámítási kifogás és a viszontkereset szempontjából ez tekintendő az első tárgyalási napnak.”

120. §

A Pp. 146. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Nem keresetváltoztatás az, ha a felperes

- a) a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja,
- b) az eredetileg követelt dolog helyett, utóbb beállott változás folytán más dolgot vagy kártérítést követel,
- c) a keresetét leszállítja, illetve az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszti,

d) megállapítás helyett teljesítést vagy teljesítés helyett megállapítást követel (123. §).”

121. §

A Pp. a 146. §-t követően a következő 146/A. §-sal egészül ki:

„146/A. § (1) Kötelező jogi képviselő esetében az általános szabályoktól (146. §) eltérően a felperes a keresetét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – az alperes érdemi ellenkérelme előadását követő 30 napon belül változtathatja meg.

(2) Ha az alperes beszámítási kifogást, viszontkeresetet terjeszt elő, a felperes a beszámítási kifogás, viszontkereset közzétételétől számított 30 napon belül változtathatja meg keresetét.

(3) A felperes keresetét az alperes beleegyezésével bármikor megváltoztathatja.

(4) A felperes legkésőbb az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig megváltoztathatja keresetét, ha olyan tényre, bizonyítékra, illetve olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amely önhibáján kívül az első tárgyalást követően jutott a tudomására, és ezt igazolja.

(5) Keresetváltatásnak nincs helye, ha az alperes viszontkeresetét, beszámítási kifogását vagy azok módosítását a felperes keresetváltatására tekintettel terjesztette elő.

(6) A bíróság végzéssel elutasítja a keresetváltatást, ha a felperes azt az (1)–(5) bekezdésben foglalt szabályok megsértésével terjesztette elő; e végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.”

122. §

A Pp. a 147. §-t követően a következő 147/A. §-sal egészül ki:

„147/A. § (1) Kötelező jogi képviselő esetében az általános szabályoktól (147. §) eltérően az alperes viszontkeresetét és beszámítási kifogását – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – az első tárgyalást követő 30 napon belül terjesztheti elő.

(2) Az alperes a 146/A. § (1)–(4) bekezdése szerinti keresetváltatás esetén a keresetváltatás közzétételétől számított 30 napon belül terjesztheti elő viszontkeresetét és beszámítási kifogását vagy az (1) bekezdés szerint előterjesztett viszontkeresetét és beszámítási kifogását módosíthatja.

(3) Ha a beszámítani kért követelés az (1) vagy (2) bekezdésben foglalt határidő leteltét követően járt le, az alperes beszámítási kifogását az (1) és (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően e határidő lejártát követő 30 napon belül előterjesztheti.

(4) A bíróság végzéssel elutasítja a viszontkeresetet és a beszámítási kifogást, ha az alperes azt az (1)–(3) bekezdésben foglalt szabályok megsértésével terjesztette elő; e végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.”

123. §

A Pp. 221. §-a a következő új (4) bekezdéssel egészül ki egyidejűleg a jelenlegi (4) bekezdés számozása (5) bekezdésre változik:

„(4) Ha a felek ahhoz hozzájárulnak, az ítélet indokolásának csak a (3) bekezdésben foglaltakat kell tartalmaznia.”

124. §

A Pp. 246. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fellebbezési tárgyalás megnyitása után az elnök vagy az általa kijelölt bíró az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakat ismerteti.

(2) Az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltak ismertetését követően a fellebbező fél vagy az elnök, illetőleg az általa kijelölt bíró ismerteti a fellebbezésben foglaltakat. Az ügy ismertetésének befejezése után a bíróság tagjai, valamint a felek az iratokból további ismertetést kérhetnek. Ezután a fellebbező fél az írásbeli fellebbezését módosíthatja vagy kiegészítheti [146. § (5) bekezdés].”

125. §

A Pp. 247. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. A 146. § (5) bekezdés a) pontjában foglalt nyilatkozat akkor tehető, ha annak a 235. § (1) bekezdése alapján helye van.”

126. §

A Pp. a 324/A. §-t követően a következő 324/B. §-sal egészül ki:

„324/B. § (1) A perben – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – szünetelésnek csak egyszer van helye.

(2) A perben nincs helye szünetelésnek, ha a bíróság

a) a keresetlevélben előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről még nem döntött vagy

b) a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemnek helyt adott.”

127. §

A Pp. 326. § (12) bekezdése a következő q)–s) pontokkal egészül ki:

[Az illetékesség megállapításánál a (2) és (5) bekezdés szabályait kell alkalmazni a következő törvények alapján indult felülvizsgálati eljárásokban:]

„q) a közúti közlekedésről szóló törvény,

r) a közbeszerzésekről szóló törvény, ha a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő nem a törvényben meghatározott központi költségvetési szerv,

s) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló törvény.”

128. §

A Pp. 332. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. Ha a fél a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelme elutasítását követően ismételten – azonos ténybeli és jogi alapon – nyújt be végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet, a végrehajtás felfüggesztését megtagadó végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye. A bíróságnak a végrehajtás felfüggesztését elrendelő végzése fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.”

129. §

A Pp. 338. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő új (3) és (4) bekezdésekkel egészül ki és a jelenlegi (3)–(6) bekezdés számozása (5)–(8) bekezdésre változik:

„(1) A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart.

(2) Tárgyalás tartását az ügyfél – a (8) bekezdés *b*) pontját ide nem értve – a keresetlevélben, a közigazgatási szerv a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatában kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

(3) A közigazgatási eljárásban szerepelt ellenérdekű felet a bíróság a 332. § (5) bekezdése szerint megküldött értesítésben figyelmezteti, hogy annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül írásban tárgyalás tartását kérheti. A tárgyalás tartása iránti kérelem a beavatkozás bejelentésének minősül.

(4) A bíróság dönthet a per tárgyaláson történő elbírálásáról.”

130. §

(1) Hatályát veszti a Pp.

- a) 315. § (3) bekezdésének *b*) pontja,
- b) 318. § (1) bekezdésének *b*) pontja és
- c) 319. § (2) bekezdése.

(2) A Pp. 45. § (1) bekezdésében a „bíróságot” szövegrész helyébe a „bíróságot soron kívül” szöveg lép.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása

131. §

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban Be.) 14. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A helyi bíróság és a megyei bíróság, mint első fokú bíróság – az e törvényben meghatározott esetekben – két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanácsban járhat el.”

132. §

A Be. 17. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A közveszélyokozás (Btk. 259. §), valamint a közérdekű üzem működésének megzavarása (Btk. 260. §) esetén a megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróság, a Fővárosi Bíróság területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el. E bíróságok illetékessége e bűncselekmények miatt a megye, illetve a főváros területére terjed ki.”

133. §

A Be. 25. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„25. § Ha a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél vagy a képviselőjük az ügyben ugyanazon bíró ellen ismételtan alaptalanul jelent be kizárási okot, a kizárást megtagadó határozatban rendbírsággal sújtható.”

134. §

A Be. 32. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A megyei főügyészség területén lévő helyi ügyészség ügyésze, vezetője, illetve a főügyészségi ügyész kizárásáról a főügyész határoz. A főügyész, valamint a Legfőbb Ügyészségi ügyész kizárásáról a legfőbb ügyész határoz.”

135. §

A Be. 47. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a tárgyaláson védő részvétele kötelező, és a meghatalmazott védő a helyettesítésről nem gondoskodik, a bíróság jelöl ki helyettes védőt a meg nem jelent védő költségére. A bíróság által helyettesként kijelölt védő a kirendelt védőre irányadóak szerint jogosult díjazásra, továbbá költségtérítésre.”

136. §

A Be. 50. § (1) bekezdése a következő *e*) ponttal egészül ki:

[A védő köteles]

„e) akadályoztatása esetén helyettesítéséről gondoskodni, amennyiben az eljárási cselekményen védő részvétele kötelező.”

137. §

A Be. 68. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Katonát [Btk. 122. § (1) bek.] rendszerint az előjárója útján kell idézni, illetve értesíteni. Az idézés, illetve az értesítés az előjáró egyidejű értesítése mellett közvetlenül is történhet, ha a megidézettnek, illetve az értesítettnek az idézés, illetve az értesítés küldőjének a székhelyén nincs előjárója, és a késedelem az eljárási cselekmény elvégzését veszélyeztetné. A Magyar Honvédség tényleges állományú tagja által elkövetett bármely bűncselekmény esetén a katonai ügyész vagy a katonai nyomozó hatóság a gyanúsítottkénti kihallgatásra idézéssel egyidejűleg, az előjáró útján tájékoztatja a büntetőeljárás megindításáról a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre jogosult előjárót is.”

138. §

A Be. 69. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Ha a védő az idézés ellenére olyan eljárási cselekményen nem jelenik meg, amelyen részvétele kötelező, és helyettesítéséről sem gondoskodik, rendbírsággal sújtható, valamint az okozott költség megtérítésére kell kötelezni.”

139. §

A Be. 70/B § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) Az eljárás jogerős befejezését követően az első fokon eljárt bíróság, a nyomozás megszüntetését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére - a (6)-(8) bekezdésben meghatározottak szerint - legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül az eljárás során keletkezett iratról másolatot ad ki. A másolat kiadását a másolat kiadására kötelezett elektronikus adathordozón is teljesítheti.”

140. §

A Be. 82. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tanút a kihallgatása elején a mentességi okokra és a jogaira figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.”

141. §

A Be. 85. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kihallgatás elején tisztázni kell, hogy nincs-e a tanú vallomástételének akadálya (81–82. §). Ha a tanú vallomástételének nincs akadálya, figyelmeztetni kell arra, hogy köteles a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint az igazat vallani, továbbá arra, hogy a hamis tanúzást a törvény szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.”

142. §

A Be. 117. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A terheltet a kihallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, a vallomás tételét, illetve az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta. Figyelmeztetni kell arra is, hogy amit mond, illetve rendelkezésre bocsát, bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést, valamint a terheltnek a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.”

143. §

A Be. 168. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A feljelentés kiegészítés körében tett megállapítások jelentésbe foglalhatók. A jelentés az eljáró hatóság megnevezését, az eljárási cselekmény helyét, idejét, és a történetek lényegének összegzését tartalmazza.”

144. §

A Be. 172/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A feljelentés kiegészítése során a feljelentés kiegészítést végző hatóság a 178. § (1) bekezdésében meghatározott adatszerző tevékenységet folytathat, illetve a feljelentőt meghallgathatja, a feljelentés kiegészítése során tett megállapításait jelentésbe foglalja. A feljelentés kiegészítés határideje tizenöt nap. Ezt a határidőt a feljelentés kiegészítést végző hatóság vezetője indokolt esetben tizenöt nappal meghosszabbíthatja.”

145. §

A Be. 176. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nyomozást a lehető legrövidebb időn belül le kell folytatni, és az elrendelésétől, illetve megindulásától számított két hónapon belül be kell fejezni. Ha az ügy bonyolultsága vagy elháríthatatlan akadály indokolja, a nyomozás határidejét az ügyész legfeljebb hat hónappal, ha ez a határidő letelt, az ügyészség vezetője legfeljebb a büntetőeljárás megindításától számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja.

(2) Egy éven túl a felettes ügyészség vezetője, két éven túl a legfőbb ügyész jogosult a nyomozás határidejének meghosszabbítására. Ha a nyomozás meghatározott személy ellen folyik, a meghosszabbítás legfeljebb a gyanúsítottak a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatásától számított két évig terjedhet, kivéve, ha a legfőbb ügyész a 193. § (3) bekezdése alapján a nyomozás időtartamát az engedélyben meghatározott időpontig meghosszabbította.

(3) Ha az ügyész nyomoz, a nyomozás határidejét az ügyészség vezetője legfeljebb a nyomozás elrendelésétől számított egy év elteltéig, azt követően a (2) bekezdésben meghatározott határidőig a felettes ügyészség vezetője, illetve a legfőbb ügyész hosszabbíthatja meg.”

146. §

A Be. 206/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„206/A. § (1) A bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban akkor használható fel, ha

a) a titkos adatszerzés engedélyezésének e törvényben meghatározott feltételei (201. §) a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében fennállnak,

b) a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően az a szerv, amelynek az eljárása során a titkos információgyűjtés szükségessége felmerült a nyomozást haladéktalanul elrendelte vagy a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett.

(2) A bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén felhasználható a büntetőeljárásban

a) az engedélyben megjelölt személlyel szemben az engedélyben megjelölt bűncselekmény bizonyítására,

b) az engedélyben megjelölt személy által elkövetett, az engedélyben nem megjelölt bűncselekmény bizonyítására,

c) az engedélyben megjelölt bűncselekménynek az engedélyben nem megjelölt elkövetőjével szemben,

d) az engedélyben nem megjelölt személlyel szemben, az általa elkövetett, az engedélyben nem megjelölt bűncselekmény bizonyítására.

(3) A nem bűnüldözési célból folytatott bírói, illetve az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtés eredménye akkor használható fel a büntetőeljárásban bizonyítékként, ha

a) a titkos adatszerzés engedélyezésének e törvényben meghatározott feltételei (201. §) a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében fennállnak,

b) a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a titkos információgyűjtést végző szerv a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett.

(4) A nem bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés eredménye a (3) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén mind az engedélyben megjelölt, mind az engedélyben nem megjelölt személy bűncselekményének bizonyítására felhasználható.

(5) A bírói, illetve az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítási eszközként történő felhasználását az (1)-(4) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a nyomozás elrendelését követően az ügyész indítványozhatja. Az indítványról a nyomozási bíró határoz.

(6) A bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés tényét a megyei (fővárosi) bíróság elnöke igazolja. Az igazolás tartalmazza a bíróság megjelölését, az engedéllyel érintett ügy számát és tárgyát, az érintett személy nevét, a titkos információgyűjtés engedélyezésére irányuló előterjesztés, illetve az engedély kereteit.”

147. §

(1) A Be. 207. § (2) bekezdés *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nyomozási bíró dönt]

„*c)* az ügyész indítványára a nyomozás megszüntetését követően a nyomozás folytatásának elrendeléséről [191. § (3) bek.],

(2) A Be. 207. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A nyomozás megszüntetését követően a nyomozás folytatása nyomozási bíró általi elrendelésének indítványozását az ügyésznél lehet kezdeményezni.”

148. §

A Be. 217. § (3) bekezdés *h)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A vádirat tartalmazza]

„*h)* a tárgyalásra idézendők és az arról értesítendők indítványozását, illetve azon tanúk vallomása felolvasásának az indítványozását, akiknek a vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a személyes megjelenésük a tárgyaláson nem indokolt, illetve a tárgyaláson való megjelenésük aránytalan nehézséggel járna vagy nem lehetséges.”

149. §

A Be. 224. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ügyész a közvetítői eljárásra utalás feltételeinek vizsgálata céljából – szükség esetén a gyanúsítottra vonatkozó pártfogó felügyelői vélemény beszerzése után – meghallgathatja a gyanúsítottat és a sértettet. Ha ez szükséges, a pártfogó felügyelő is meghallgatható.”

150. §

A Be. 237. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha a bíróság a nyilvánosságot a nyilvános ülésről kizárja, zárt ülést tart.”

151. §

A Be. 242. § (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

[A tárgyaláson a védő részvétele kötelező]

„c) amennyiben a szabályszerűen megidézett vádlott bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.”

152. §

A Be. 263. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tanács elnöke az ügy iratainak a bírósághoz érkezését követően harminc napon belül megvizsgálja, hogy van-e helye a 264–271. §-ban, illetve az 543–547. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazásának.”

153. §

A Be. 271. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„271. § (1) A helyi bíróság elrendelheti, hogy az ügyet két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanács tárgyalja, ha ezt a vádlottak nagy száma vagy az ügy különösen nagy terjedelme indokolja.

(2) A megyei bíróság elrendelheti, hogy az ügyet két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanács tárgyalja, ha

a) ezt a vádlottak nagy száma vagy az ügy különösen nagy terjedelme indokolja,

b) a bűncselekményre a törvény életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi.”

154. §

A Be. 275. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tanács elnöke a kitűzött tárgyalást fontos okból elhalaszthatja. A védő akadályoztatása miatt a tárgyalás nem halasztható el. Ha a tárgyaláson védő részvétele kötelező, és a meghatalmazott védő a helyettesítéséről nem gondoskodik, illetve a vádlott más védőt nem hatalmaz meg, a bíróság helyettes védőt jelöl ki, illetve új védőt rendel ki.”

155. §

(1) A Be. 279. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A vádlottnak az idézést legalább nyolc nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni. Az idézéssel egyidejűleg a bíróság a vádlottat tájékoztathatja arról, hogy a tárgyalás a távollétében megtartható, és vele szemben az eljárás befejezhető, ha előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.”

(2) A Be. 279. § a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a vádlott előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, és nincs védője, a bíróság a részére védőt rendel ki, és a védőt a kitűzött hatánapra idézi.”

156. §

A Be. 281. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tanács elnöke a lehetőséghez képest intézkedik – a 279. § (4) bekezdés esetét kivéve -, hogy a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlottat vagy tanút azonnal vezessék elő, a távol maradt ügyészt vagy szakértőt pedig a tárgyaláson való megjelenésre hívja fel, az ügyész felhívása az ügyészség vezetője útján történik.

(3) Ha a megidézett védő nem jelent meg, helyette a vádlott más védőt hatalmazhat meg. Ha a védő tárgyalási részvétele kötelező, és a meghatalmazott védő a tárgyaláson nem jelenik meg, és a helyettesítéséről sem gondoskodik, a bíróság a meg nem jelent védő költségére helyettes védőt jelöl ki, illetve a meg nem jelent kirendelt védő helyett más védőt rendel ki. A helyettes vagy a kirendelt új védőnek időt lehet biztosítani ahhoz, hogy a védelemre felkészüljön. A tárgyalás megtartható, de a vádlott vagy a tárgyaláson jelenlévő védő kérelmére a bizonyítási eljárást nem lehet befejezni, a tárgyalást a meg nem jelent védő költségére el kell napolni.”

157. §

A Be. 281. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (5) bekezdés esetében, ha a (9) bekezdés alkalmazásának nincs helye, a megjelent személyek kihallgatását, illetve meghallgatását követően a tárgyalást el kell napolni, és a meg nem jelent vádlottnak a következő tárgyalási hatánapra történő elővezetését kell elrendelni. Ha a bírósági eljárás során a meg nem jelent vádlott elővezetését már elrendelték, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén elfogatóparancsot kell kibocsátani vagy - a (7) bekezdés esetét kivéve - ha a vádlott lakóhelye, illetve tartózkodási helye ismert, a kitűzött új tárgyalási hatánapot megelőző naptól a vádlott tárgyalási őrizetét kell elrendelni. Ha a vádlottnak nincs védője, számára védőt kell kirendelni. A tárgyalási őrizet elrendeléséről szóló határozatot a kényszerintézkedés foganatba vételekor a rendőrség kézbesíti a vádlott részére. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható. A tárgyalási őrizet tartama a hetvenkét órát nem haladhatja meg, kezdő időpontja az őrizet foganatba vételének időpontja. A tárgyalási őrizet foganatba vételét követően a kitűzött tárgyalási hatánapon a vádlottat a tárgyalási őrizetet elrendelő bíróság elé kell állítani. A bíróság a vádlottat meghallgatja és a meghallgatás eredményétől függően a vádlott előzetes

letartóztatását rendelheti el, illetve a tárgyalás idejére – de legfeljebb hetvenkét óráig – a tárgyalási őrizetet fenntarthatja. Ha a bíróság a tárgyalási őrizetet nem tartotta fenn vagy a vádlott előzetes letartóztatását nem rendelte el, a vádlottat szabadon kell bocsátani.”

158. §

A Be. 281. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A bíróság a vádlottat távollétében felmentheti, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntetheti; az erről szóló határozatot – a fellebbezési jogára (324–325. §) vonatkozó rendelkező részi záradék feltüntetése mellett – kézbesítés útján közli a vádlottal és a védővel. A bíróság a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlottal szemben – ha az előzetesen bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni – az eljárást befejezheti, az ügydöntő határozatot a meg nem jelent vádlottal kézbesítés útján, a tárgyaláson jelen lévő védővel kihirdetés útján közli.”

159. §

A Be. 289. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tanács elnöke a 117. § (2) bekezdésében foglaltakon kívül a vádlottat figyelmezteti arra, hogy a bizonyítási eljárás során kihallgatottakhoz kérdéseket intézhet, indítványokat és észrevételeket tehet. A figyelmeztetés kiterjed arra is, hogy ha a vádlott nem tesz vallomást, a terheltként tett korábbi vallomása ismertethető vagy felolvasható.”

160. §

(1) A Be. 291. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A vádlott korábbi vallomásának ismertetése és felolvasása”

(2) A Be. 291. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a vádlott a tárgyaláson nem kíván vallomást tenni, illetve a 281. § (5) bekezdése esetén, valamint ha a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, a nyomozás során tett vallomását a tanács elnöke hivatalból ismerteti, illetve az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára felolvashatja, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja.

(2) Ha a vádlottat a nyomozás során tanúként hallgatták ki, a tanúvallomás csak akkor ismertethető vagy olvasható fel, ha ezt a vádlott indítványozza, vagy a tanúvallomásról készült jegyzőkönyvből a 85. § (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik.

(3) A vádlottnak más büntetőeljárásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett vallomása akkor ismertethető vagy olvasható fel, ha a vallomásról készült jegyzőkönyvből a 117. § (2) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik.”

161. §

A Be. 296. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„A tanú korábbi vallomásának ismertetése és felolvasása

(1) A tanács elnöke a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában tett vallomását hivatalból ismertetheti vagy az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára felolvashatja, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja, ha

a) a tanú a tárgyaláson nem hallgatható ki, vagy a tárgyaláson való megjelenése egészségi állapotára tekintettel aránytalan nehézséggel járna, vagy az tartós külföldi tartózkodása miatt nem lehetséges,

b) a tanú a tárgyaláson a vallomástételt jogosulatlanul megtagadja,

c) a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján előlről kell kezdeni,

d) a tanú a 85. § (5) és (6) bekezdése alapján írásban tett vallomást, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság nem tartja szükségesnek,

e) a bíróság a tanút a 281. § (8) bekezdése alapján írásban történő vallomástételre hívta fel.

(2) A tanács elnöke a tanúnak a nyomozás során tett vallomását felolvassa, ha az ügyész azt a 217. § (3) bekezdés h) pontja alapján a vádiratban indítványozta, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság sem tartja szükségesnek.

(3) Ha a tanú a tárgyaláson a mentességi jogával él, a korábban tett vallomása nem ismertethető és nem olvasható fel.

(4) Ha a tárgyaláson tanúként kihallgatandó személyt az eljárás korábbi szakaszában gyanúsítottként vagy vádlottként hallgatták ki, a hozzájárulása nélkül a korábbi vallomása vagy vallomásának csak az a része ismertethető vagy olvasható fel, amelyre nem vonatkozik a 82. § (1) bekezdésében biztosított mentességi joga.”

162. §

A Be. 299. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„A szakvélemény ismertetése és felolvasása

299. § (1) Ha a szakértő a tárgyaláson az értesítés ellenére nem jelent meg, vagy a szakértő értesítését a bíróság a 108. § (6) bekezdése alapján mellőzte, az írásban előterjesztett szakvéleményt a tanács elnöke ismerteti vagy az ügyész, a vádlott, vagy a védő indítványára felolvassa, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja. Ha a szakvélemény ismertetése vagy felolvasása után a 109. § alapján a szakértő meghallgatása szükséges, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra meg kell idézni.

(2) Ha a szakértő az idézés ellenére a tárgyaláson nem jelenik meg, a bíróság hivatalból vagy indítványra elrendelheti az írásban előterjesztett szakvélemény ismertetését vagy felolvasását. Ha a szakértői vélemény ismertetése vagy felolvasása után az ügyész, a vádlott, a

védő, a sértett vagy a magánfél kérdéseket kíván feltenni, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra ismételten meg kell idézni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározottakon kívül ismertethető vagy felolvasható a szakvélemény, ha a szakértőt a tárgyaláson már meghallgatták, de a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján előlről kell kezdeni.”

163. §

(1) A Be. 301. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Az okiratok, illetve más iratok ismertetése és felolvasása”

(2) A Be. 301. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tanács elnöke rendelkezik az okiratok és a bizonyítás eszközéül szolgáló iratok ismertetéséről a tárgyaláson. A tanács elnöke az ügyész, a védő vagy a vádlott indítványára elrendelheti, hogy az okirat ismertetése helyett a lényegének megjelölésére kerüljön sor.

(2) A nyomozó hatóság jelentése okiratként ismertethető.

(3) A tanács elnöke az ügyész, a védő vagy a vádlott indítványára elrendelheti, hogy az okirat ismertetése helyett a felolvasására kerüljön sor.”

164. §

A Be. 308. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az ügy áttétele, az ügyek egyesítése vagy elkülönítése tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.”

165. §

A Be. 323. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A fellebbezés írásban indokolható. Az indokolást az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál – legkésőbb a tárgyalást megelőző tizenötödik napon – kell előterjeszteni.”

166. §

A Be. 346. § a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Amennyiben a szabályszerűen megidézett vádlott bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, azon a címen, hogy a bíróság a vádlott távollétében hozott ügydöntő határozatot, nincs helye fellebbezésnek.”

167. §

(1) A Be. 404. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a vádlott nem tesz vallomást, a tanács elnöke a hatályon kívül helyezett határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomását is ismertetheti vagy felolvashatja.

(4) A tanú kihallgatása, illetve a szakértő meghallgatása helyett a tanúnak a hatályon kívül helyezett határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomásáról, illetve a szakértőnek az ott előterjesztett szakvéleményéről készült jegyzőkönyv ismertethető vagy felolvasható.”

(2) A Be. 404. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (5) bekezdés nem zárja ki annak a tanúvallomásnak, illetve szakvéleménynek az ismertetését vagy felolvasását, amely nem az ítéleti tényállás megalapozatlan részére vonatkozik.”

168. §

A Be. 439. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„439. § (1) A jogegységi eljárásra az (1)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény jogegységi eljárásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha a jogegységi eljárás eredménye a Legfelsőbb Bíróság előtt folyamatban lévő más rendkívüli jogorvoslati eljárásra kihatással lehet, a Legfelsőbb Bíróság a rendkívüli jogorvoslati eljárást a jogegységi határozat meghozataláig felfüggeszti.

(3) Ha az elvi kérdésben adott iránymutatásból következően a jogegységi határozattal érintett jogerős bírósági határozatnak a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító rendelkezése törvénysértő, a jogegységi tanács a törvénysértő rendelkezést hatályon kívül helyezi, és a terheltet felmenti, illetve az eljárást megszünteti. Ha a terhelt fogva van, a fogvatartást is megszünteti.

(4) A jogegységi határozat indokolása tartalmazza a terhelt felmentésének és az eljárás megszüntetésének indokait is.

(5) A jogegységi határozatot közölni kell azzal a terhelttel is, akit felmentettek vagy akivel szemben az eljárást megszüntették. Ha az alapeljárásban a vádat magánvádló vagy pótmagánvádló képviselte, a határozatot vele is közölni kell.”

169. §

A Be. 461. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„461. § (1) A fiatalkorú vádlott távollétében a tárgyalás a XXV. Fejezet alapján nem tartható meg.

(2) A fiatalkorú vádlottal szemben a Be. 279. § (3) bekezdése nem alkalmazható.”

170. §

A Be. 544. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság az ügyész indítványára vagy hivatalból a szabadlábon lévő vádlottal szemben tárgyalás mellőzésével végzésben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kiutasítást - katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését is -, továbbá intézkedésként próbára bocsátást, megrovást alkalmaz az öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén, ha

a) a törvény a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését, a közérdekű munkát, a pénzbüntetést, a foglalkozástól eltiltást, a járművezetéstől eltiltást, a kiutasítást, a kitiltást - katonával szemben a lefokozást, a szolgálati viszony megszüntetését, a rendfokozatban visszavetést és a várakozási idő meghosszabbítását is - vagy a próbára bocsátás alkalmazását lehetővé teszi,

b) a tényállás egyszerű,

c) a vádlott a bűncselekmény elkövetését beismerte,

d) a büntetés célja tárgyalás nélkül is elérhető.

(2) Tárgyalás mellőzésével két évet meghaladó szabadságvesztés nem szabható ki.”

171. §

A Be. 574. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Az ugyanazon jogosult által a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett vagy egyébként a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.”

172. §

(2) Hatályát veszti a Be.

a) 69. § (1) bekezdés bevezető szövegében az „a védő,” szövegrész,

b) 69. § (1) bekezdés c) pontjában az „a védő és” szövegrész,

c) 69. § (3) bekezdésében „a védőt,” szövegrész, valamint

d) 165/A. §-a,

e) 440–445. §-a.

Egyéb kapcsolódó törvények módosítása

173. §

(1) A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 227. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A végrehajtó

a) a végrehajtói irodában való részvételt kivéve nem lehet gazdasági társaság és szövetkezet vezető tisztségviselője és felügyelő bizottságának tagja, valamint nem végezhet sem személyes közreműködéssel, sem korlátlan anyagi felelősséggel járó vállalkozási tevékenységet,

b) nem közvetíthet ingatlan- és kölcsönügyletet, nem vállalhat a végrehajtói tevékenységgel összefüggésben kezességet vagy szerződést biztosító más kötelezettséget,
c) nem lehet választottbíró tagja.

(3) Nem esik az (1) és (2) bekezdésben foglalt tilalom alá a kamarában végzett tevékenység, továbbá az, ha az önálló bírósági végrehajtó – a (2) bekezdés a) pontjában foglaltak sérelme nélkül – a zálogjogosult megbízása alapján a zálogtárgy értékesítését végzi.”

(2) A Vht. 239. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A végrehajtói szolgálat megszűnik]

„a) a végrehajtó felmentéséről szóló határozat jogerőre emelkedésének vagy a végrehajtói szolgálat megszűnésének a felmentésről szóló határozatban megjelölt”

[napján.]

(3) A Vht. 239. § (3) bekezdés a következő d) ponttal egészül ki:

[A miniszter a végrehajtói szolgálat megszűnését állapítja meg, ha]

„d) a tartós helyettesítés egy éves időtartamának lejártáig nem kerül sor a tartós helyettesítés meghosszabbítására [245. § (1) bekezdés c) pont, 245. § (5) bekezdés].”

(4) A Vht. 240. §-a a következő új d) ponttal egészül ki és a jelenlegi d) pont jelölése e) pontra változik:

[A végrehajtó nem gyakorolhatja hivatását:]

„d) a tartós helyettesítés egy éves időtartama lejártát követő naptól, ha nem kerül sor a tartós helyettesítés meghosszabbítására [245. § (1) bekezdés c) pont, 245. § (5) bekezdés].”

(5) A Vht. 245. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Tartós helyettest lehet kirendelni, ha]

„c) a végrehajtó tartósan távol van a kirendelés időpontjától számított legfeljebb egy év időtartamra.”

(6) A Vht. 245. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A végrehajtó tartós távolléte miatt kirendelt tartós helyettesi kirendelést a távollét megszűnésével meg kell szüntetni, egy év elteltével pedig a kirendelés megszűnik. A kirendelés az egyéves határidő lejártát megelőzően a miniszter engedélyével hosszabbítható meg.”

(7) A Vht. 307. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendelettel állapítsa meg]

„c) a végrehajtói állások betöltésének és a végrehajtói pályázati eljárásnak a részletes szabályait, és a végrehajtói kinevezéshez készített pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontokat és azokhoz rendelhető pontszámokat,”

(8) Hatályát veszti a Vht.

- a) 233. § (4) bekezdés a) pontjában az „és f)” szövegrész,
- b) 233. § (4) bekezdés c) pontja,
- c) 234. § (1) bekezdésében az „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrész,
- d) 234. § (2)–(4) bekezdése,
- e) 234/A. §-a és az azt megelőző alcíme,
- f) 234/B. § (1) bekezdésében az „, a 234/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján kijelölt személy a kijelölését követően haladéktalanul” szövegrész,
- g) 234/B. § (2) bekezdésében a „, illetve a 234/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján kijelölt személy” szövegrész,
- h) 239/A. § (4) bekezdésében a „234/B. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a” szövegrész,
- i) 250. § (2) bekezdés a) pontja,
- j) 250. § (2) bekezdés c) pontjában a „végrehajtói állásra pályázó és a” szövegrész,
- k) 256. § (2) bekezdésében az „és a 234. § (2) bekezdése” szövegrész, valamint a „megyei bírósági végrehajtói álláshelyre a pályázatot a megyei bíróság elnöke írja ki, a” szövegrész.

(9) A Vht.

- a) 16. § b) pontjában a „fegyelmi bíróságának” szövegrész helyébe a „szolgálati bíróságának” szöveg,
- b) 239. § (5) bekezdésében az „a)–c) pontjában” szövegrész helyébe az „a)–d) pontjában” szöveg

lép.

174. §

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 23/D. § (6) bekezdésében a „Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességgel,” szövegrész helyébe a „megyei bíróság (Fővárosi Bíróság)” szöveg lép.

175. §

(1) Hatályát veszti a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 350/A. § (1) bekezdése.

(2) A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 345. § (3) bekezdésében, 385. § (2) bekezdésében és 391. § (2) bekezdésében a „Fővárosi Bíróság” szövegrész helyébe a „megyei bíróság (Fővárosi Bíróság)” szöveg lép.

176. §

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (1) bekezdése *d)* pontjának *da)* alpontjában a „jogorvoslati eljárásról” szövegrész helyébe a „jogorvoslati eljárásról, bírósági felülvizsgálat esetén a tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről” szöveg lép.

177. §

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 8. § (1) bekezdés *a)* pontjában az „OIT” szövegrész helyébe az „OIT elnöke” szöveg lép.

Záró rendelkezések

178. §

(1) E törvény – a (2)–(5) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvény 109. § (1) bekezdése, 173. § (1)–(7) bekezdése, 173. § (8) bekezdés *a)*, *b)*, valamint *i)–k)* pontja és 173. § (9) bekezdés *b)* pontja, 181. § (4) bekezdése és 185. §-a 2011. február 1-jén lép hatályba.

(3) E törvény 1. §-a, 3–18. §-a, 19. § (1) bekezdése, 20–30. §-a, 32. § (1) bekezdése, 33–77. §-a, 79–108. §-a, 109. § (2) bekezdése, 110–172. §-a, 173. § (9) bekezdés *a)* pontja, 174–177. §-a, 179–180. §-a, 181. § (1)–(3) bekezdése, 182–184. §-a 2011. március 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény 2. §-a és 78. §-a 2011. június 1-jén lép hatályba

(5) E törvény 19. § (2) bekezdése, 31. §-a és 32. § (2) bekezdése 2014. december 1-jén lép hatályba.

179. §

(1) A törvény hatálybalépésekor működő – a költségvetésért felelős miniszter tagságával kiegészült – OIT-nak (a továbbiakban: hatálybalépéskor működő OIT), a hatályba lépéskor működő OIT elnökhelyettesének és választott bíró tagjainak, póttagjainak megbízatása 2014. november 30. napjáig szól.

(2) A Bszi. e törvénnyel módosított választási szabályai szerint létrejövő OIT (a továbbiakban: új OIT) 2014. december 1-jén kezdi meg működését. Az új OIT első ülését 2014. december hónapban kell megtartani.

(3) E törvénynek az OIT tagjainak, póttagjainak és elnökhelyettesének megválasztására vonatkozó rendelkezéseit első alkalommal a hatálybalépéskor működő OIT megbízatása lejártá okán sorra kerülő, az új OIT választott bíró tagjainak és póttagjainak és elnökhelyettesének választásakor kell alkalmazni.

(4) Ha a törvény úgy rendelkezik, hogy az OIT valamely döntésének meghozatalához az OIT tagok kétharmadának szavazata szükséges, a 16 tagú OIT esetében e döntéshez az OIT 11 tagjának szavazata szükséges.

(5) Ha a hatálybalépéskor működő OIT zavartalan működése a póttagok számának 3 alá csökkenése miatt nem biztosítható, a póttagok számát választással 9-re kell kiegészíteni. A választást azon szabályok szerint kell lefolytatni, ahogy a hatálybalépéskor működő OIT bíró tagjait, póttagjait korábban megválasztották.

(6) Ha a hatálybalépéskor működő OIT elnökhelyettes megbízatása 2014. november 30. napja előtt megszűnik, az elnökhelyettest azon szabályok szerint kell megválasztani, ahogy a hatálybalépéskor működő OIT elnökhelyettesét korábban megválasztották.

180. §

(1) A 15–17. § rendelkezéseit a törvény hatályba lépését követően indítványozott jogegységi eljárásokban kell alkalmazni.

(2) A bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok alapján történő statisztikai adatgyűjtésre 2011. július 1-jétől kerül sor.

(3) A bírósági vezetői álláspályázatok kiírására és elbírálására vonatkozó rendelkezéseket a törvény hatályba lépését követően kiírt pályázatokra kell alkalmazni.

(4) A bírósági vezetők vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket a törvény hatályba lépését követően elrendelt vizsgálatokra kell alkalmazni.

181. §

(1) A bírói álláspályázatok kiírására és elbírálására vonatkozó rendelkezéseket a törvény hatályba lépését követően megüresedő állások betöltésénél kell alkalmazni.

(2) A bírák vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket a törvény hatályba lépését követően elrendelt vizsgálatokra kell alkalmazni.

(3) Annak a bírónak az értékelését, akinek az utolsó értékelése a törvény hatályba lépését megelőzően több, mint 6 éve történt meg, a törvény hatályba lépését követő 3 éven belül kell elvégezni.

(4) A 10. fizetési fokozatba sorolt bíró besorolását – az a törvény hatályba lépése előtt megállapított szolgálati idő alapján – a törvény hatályba lépését követő harminc napon belül ismételt el kell végezni. Ennek során figyelembe kell venni a bíró részére korábban megállapított soron kívüli előresorolások hatását is. A besorolás eredményeként a bíró alapilletményét a Bjt.-nek a törvény mellékletével megállapított 2. számú mellékletének megfelelő fizetési fokozat szerint kell megállapítani.

182. §

(1) A szolgálati bíróság elnökét és tagjait a törvény hatálybalépésétől számított 45 napon belül kell megbízni.

(2) A szolgálati bíróság a törvény hatálybalépését követő negyedik hónap első napján kezdi meg a működését.

(3) E törvény rendelkezéseit a szolgálati bíróság működése megkezdése napját követően kezdeményezett fegyelmi eljárásokra, illetve az alkalmatlansági jogvitában benyújtott jogorvoslati kérelmekre kell alkalmazni.

183. §

E törvény 111–130. §-át, valamint 174–176. §-át a törvény hatálybalépése után indult eljárásokban kell alkalmazni.

184. §

Az e törvény hatálybalépésének időpontjában a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés (Btk. 171. §), a közlekedési bűncselekmények (Btk. XIII. Fejezet) - kivéve az ittas vagy bódult állapotban elkövetett járművezetést [Btk. 188. § (1) bek.] és a járművezetés tiltott átengedését [Btk. 189. § (1) bek.] -, a közlekedés körében elkövetett, de nem a Btk. XIII. Fejezetében meghatározott bűncselekmény, a kiskorú veszélyeztetése (Btk. 195. §) miatt folyamatban lévő ügyekben az a bíróság folytatja le az eljárást, amely a tárgyalást megkezdte. Ha a tárgyalást meg kell ismételni vagy előlről kell kezdeni, az eljárást e törvény rendelkezései szerint kell lefolytatni.

185. §

(1) A törvény 173. §-át a 2011. február 1-jét követően meghirdetett végrehajtói állás pályázatok elbírálására kell alkalmazni.

(2) A 2011. február 1-jét megelőzően a Vht. 245. § (1) bekezdés c) pontja alapján történt tartós helyettesi kirendelés legkésőbb 2012. január 31-én megszűnik, kivéve ha a Vht. 245. § (5) bekezdésében foglaltak szerint ezt megelőzően sor kerül a kirendelés meghosszabbítására.

1. melléklet a 2010. évi ... törvényhez

Melléklet az 1997. évi LXVI. törvényhez

Bírósági vezetői kompetenciák

- vezetési stílus (tekintélyelvű, ráhagyó, helyzetfüggő)
- vezetési készség
- munkatársak fejlesztése
- mások motiválása
- számszaki képesség
- stratégiai gondolkodás

2. melléklet a 2010. évi ... törvényhez

2. számú melléklet az 1997. évi LXVII. törvényhez

A bírák alapilletménye a különböző fizetési fokozatokban

Fizetési fokozatok	Szorószámok
1.	1,00
2.	1,10
3.	1,20
4.	1,25
5.	1,30
6.	1,35
7.	1,40
8.	1,45
9.	1,50
10.	1,55
11.	1,60
12.	1,65
13.	1,70
14.	1,75

3. melléklet a 2010. évi ... törvényhez

5.számú melléklet az 1997. évi LXVII. törvényhez

A pályázati eljárás és a bírói értékelés során vizsgálandó kompetenciák

- döntési képesség
- együttműködési képesség
- elemző gondolkodás
- előrelátás
- fegyelmezettség
- felelősségtudat
- határozottság
- igényesség
- integritás
- kommunikáció
- konfliktuskezelés
- kreativitás
- magabiztosság/határozottság
- önállóság
- probléma- és helyzetelemzés
- problémamegoldás
- szakmai ismeretek alkalmazása
- szervező és tervező képesség
- szóbeli, írásbeli kommunikációs készség
- tárgyilagosság.

Általános indokolás

Az igazságszolgáltatással, mint szolgáltatással szemben – nem csak a hazai és nemzetközi normák alapján, de a társadalom és a gazdasági élet folyamatos és kiszámítható működésének fenntartása érdekében is – az egyik legfontosabb elvárás az, hogy az állampolgárok és a gazdálkodó szervezetek azonos jogalpból származó ügyeiben az ország bármely pontján azonos döntés szülessen, lehetőleg közel azonos – ésszerű – idő alatt. Amennyiben ennek a követelménynek nem felelnek meg a bíróságok, úgy az az egész igazságszolgáltatás megítélését negatívan befolyásolja.

Az előterjesztő éppen ezért szükségesnek tartja, hogy érdemi, már rövid és közép távon is eredményt hozó lépéseket tegyen a bíróságok hatékony működésének és az eljárások gyorsításának megvalósítása érdekében. A probléma kezelésére az előterjesztő részben a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) felülvizsgálatával, részben az eljárásjogi törvények – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) – módosításával tesz javaslatot.

1.) 1997. július 8-án fogadta el több éves előkészítés után az Országgyűlés az igazságszolgáltatási reform részeként Bszi.-t, valamint a Bjt.-t. A bírósági igazgatás új rendszerének kialakításával különleges, Európában egyedi jogintézményt hozott létre a törvényalkotó, mely a folyamatos munka során a gyakorlatban tovább alakult.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (a továbbiakban: OIT) működésének első néhány éve az építkezés időszaka volt. Az OIT megalkotta a saját és a bíróságok működésére vonatkozó legfontosabb szabályzatokat, hozzálátott a halasztást nem tűrő intézkedések megtételéhez, így például a szinte mérhetetlen ügyhátralékot felhalmozó és már a gazdasági életet is veszélyeztető cégbíróságok helyzetének rendezéséhez.

A bírósági szervezet életében a következő jelentős változás 2002-ben következett be részben azáltal, hogy az Országgyűlés elfogadta az ítéletábrák felállításáról szóló törvényt, és így a következő években öt új bírósági fórum kezdte meg a működését; részben pedig azáltal, hogy a bírósági fejezet költségvetési javaslatának összeállítása a végrehajtott hatalom feladatköréből az OIT a hatáskörébe került; ezzel a lépéssel megvalósult a bíróságok teljes szervezeti és költségvetési függetlensége.

A bírósági reformok óta eltelt több, mint tíz év során felhalmozódott tapasztalat alapján mostanra indokolt áttekinteni, hogy a bírósági rendszernek milyen új kihívásoknak kell megfelelnie a jövőben; melyek azok az értékek, elvek, intézmények, amelyek beváltották a hozzájuk fűzött reményeket és hosszú távon is bebizonyították, hogy a társadalom érdekét szolgálják, és melyek azok, amelyek módosításra, kisebb vagy nagyobb változtatásra szorulnak, vagy éppen valami újat kell kialakítani helyettük. Az OIT maga is foglalkozott ezzel a kérdéssel; a 2007/62. (V. 8.) számú határozata alapján felkérte az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara és a

Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara kutatói munkaközösségeit a bírósági reform megvalósulását, különösen a bírósági szervezetre, a bíróságok igazgatására és a bíróságok ítélkező tevékenységére gyakorolt hatását érintő elemzésre és tanulmányok elkészítésére. Ezt követően különböző munkacsoportokat létrehozva az OIT vizsgálta a rendszer továbbfejlesztésének lehetőségeit, majd elfogadta „Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács értékelése a bírósági szervezet igazgatásának és működésének helyzetéről. A szervezet továbbfejlesztésére vonatkozó célkitűzések és javaslatok” című általános stratégiát és „A bírósági szervezet továbbfejlesztésére vonatkozó célkitűzések és javaslatok részletesebb ismertetése” című részletes stratégiát.

Az igazságszolgáltatási reformmal összefüggő kutatások tapasztalatai azt mutatják, és maga az OIT a stratégia is azt állapítja meg, hogy a hatályos bírósági igazgatási rendszernek szüksége van korrekciókra az igazságszolgáltatás hatékonyabb működése érdekében.

Az OIT általános stratégiája szerint:

„A bírósági szervezet működésének megítélése szempontjából alapvető kérdés a bírósági eljárások időszerűsége. Az országban működő első- és másodfokú bíróságok előtt folyamatban levő ügyek döntő többsége – a folyamatosan emelkedő ügyérkezés mellett is – ésszerű időn belül kerül elbírálásra, az ügyek elintézésének ideje általánosságban megfelel az adott ügytípus, illetve a jogvita természetének, a hatályos eljárásjogi törvény szabályainak és logikájának megfelelő időtartamnak. Ezt az állítást a nemzetközi kitekintés tapasztalatai egyértelműen megerősítik. Ugyanakkor az egyes bíróságokra háruló munkateher tekintetében – sokszor az állampolgári jogegyenlőséget is érintő –, jelentős eltérések vannak. Különösen a budapesti székhelyű bíróságok tartós, nagymértékű ügyhátraléka olyan kérdés, amelynek a megoldására irányuló eddigi kísérletek (kirendelések, létszámfejlesztések stb.) nem vezettek kellő eredményre. Az elhúzódó ügyek száma ezeken a bíróságokon kiemelkedően magas, itt halmozódott fel az összes két éven túli ügy 74, az öt évet meghaladó ügyeknek pedig a 87 százalékáa.”

Az igazságszolgáltatás iránti bizalom fenntartásához maga az igazságszolgáltatás azzal járul hozzá, hogy az állandóan és egyre gyorsabban változó jogszabályi, társadalmi, gazdasági környezetben kiszámíthatóságot testesít meg a döntéseiben, amelyek ésszerű időn belül megszületnek.

Az ügyteher különbségek felszámolására, az eljárások gyorsítására egy olyan OIT képes, amely összetételének, feladat-meghatározásának, működésének szabályozása folytán a társadalmi és gazdasági változásokra kellő hatékonysággal és gyorsasággal tud reagálni. Ennek érdekében a bíróságok a bíróságok hatékony működését és az eljárások gyorsítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: törvényjavaslat) a következő pontokon indítványozza a Bszi. módosítását:

- az ítélőtábláknak az egységes bírósági szervezetbe történő „integrálása”,
- a **jogegységi eljárás** szabályozásának megújítása és a **bírósági joggyakorlat-elemző csoportok** kialakítása,
- a bíróságok központi igazgatását változatlanul ellátó **OIT** összetételének módosítása, (a költségvetésért felelős miniszter OIT tagságának előírása, az OIT választott bíró tagjainak új választásával az OIT választott bíró tagjainak 8-ra csökkentése, a feladatkörök és tisztségek

elhatárolása érdekében az OIT választott bíró tagjai közül a Legfelsőbb Bíróság elnöki, kollégiumvezetői, az ítélőtáblák, a megyei bíróságok elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői tisztségét betöltő személyek számának korlátozása),

- a központi igazgatás hatékony és operatív működésének biztosítása érdekében az OIT az OIT elnök és az OIT Hivatala feladatainak elhatárolása, pontos meghatározása,
- a bírói munkateher mérési rendszer kialakítása és ez alapján a bíróságok szükséges bírói létszáma meghatározása feladatának az OIT kiemelt feladatává tétele,
- az OIT ülnökválasztással kapcsolatos feladatának meghatározása,
- az OIT működésének a jelenleginél részletesebb szabályozása, az átlátható működéshez szükséges előírások rögzítése,
- az OIT Hivatala hivatalvezetőjének (helyettesének) megbízatása megszűnésére vonatkozó részletes szabályok megalkotása,
- a bírósági vezetők kinevezési feltételeinek szigorítása, vezetői pályaalakmassági vizsgálat bevezetése, bírósági vezetők igazgatási tevékenysége kötelező vizsgálatának előírása,
- a bírói testületek (pl. bírói tanács, kollégium) feladatainak részbeni bővítése, részbeni pontosítása,
- a bírósági épület rendjének biztosítása érdekében a bíróság elnöke feladatainak meghatározása.

2.) A Bjt.-t hasonlóan a Bszi.-hez 1997. július 8-án fogadta el az Országgyűlés. Az elmúlt évek során számos változáson ment keresztül, ezek döntő többsége azonban csupán „követte” a tágabb értelemben vett közszolgálati szféra jogállási törvényeinek változását, a törvény önálló nagy módosítására nem került sor.

Az ügyteher különbségek felszámolása, az eljárások gyorsítása egy olyan bírói karral vihető végbe, amelynél már a kiválasztás során érvényesül, hogy a szakma legkiválóbbjai azok, akik bírói kinevezést kapnak, és akik élethosszig tartóan képzik magukat. Azonban a megfelelő kiválasztási rendszer mellett annak az elvnek is érvényesülnie kell, hogy csak azok ítélkezhesenek, akik arra alkalmasak; ezt a szűrést a folyamatos, életpálya végéig tartó bírói vizsgálatok biztosítják.

A hatályos szabályozást és gyakorlatot számos kritika éri amiatt, hogy a **bírák kinevezésének és magasabb bíróságra történő beosztásának** jelenlegi rendszere nem kellően átlátható. A bírót a köztársasági elnök nevezi ki, és menti fel az OIT javaslatára, az OIT azonban a gyakorlatban szinte soha nem bírálja felül a bíróság elnökének javaslatát.

A célok eléréséhez szükségesnek mutakozó módosítási csomópontok az alábbiak szerint alakulnak:

- a bírói pályaalakmassági vizsgálat részeként a kompetencia vizsgálat intézményének a bevezetése,

- a megfelelő szintű bírói tanács feljogosítása a pályázók tekintetében a rangsor megállapítására, a rangsor kialakítása során figyelembe veendő szempontrendszer meghatározása, a bírói tanács által meghatározott rangsortól való eltérés eljárási rendjének rögzítése,
- az OIT-nak a bírói munkateher mérési rendszer kialakítására, és ennek alapján évente egy alkalommal a bíróságok szükséges bírói létszámának meghatározására irányuló feladatához kapcsolódóan annak rögzítése, hogy a bírói pályázatok kiírására az OIT elnöke jogosult,
- a bünygyi nyilvántartási rendszer átalakításával összefüggő, a többi foglalkoztatási törvénnyel való összhang megteremtését célzó módosítások rögzítése,
- a bírák kirendelésére vonatkozó szabályok bővítése, pontosítása,
- a rendszeres, 5 éves ciklusokra bontott, kötelező képzés bevezetése,
- a bírák értékelési rendszerének megújítása (a teljes életpályára kiterjedő, folyamatos és rendszeres, 6 évenkénti bíróvizsgálat, az értékelés során figyelembe veendő szempontok rögzítése, új minősítési kategóriák bevezetése, az éves tevékenységről kimutatás készítése, az alkalmatlansági eljárás szabályozása),
- az objektivitás és az egységes szempontrendszer érvényesülése érdekében szolgálati bíróság (első fokon a Fővárosi Ítéltábla mellett működő, másodfokon a Legfelsőbb Bíróság másodfokú szolgálati bírósága jár el) létrehozása a megyei bíróságokon és az ítéltáblákon működő elsőfokú fegyelmi bíróságok, illetőleg a Legfelsőbb Bíróságon működő első és másodfokú fegyelmi bíróság helyett,
- a jelenlegi 10 fizetési fokozat 14 fokozatra bővítése, a hosszú szolgálati idővel, nagy tapasztalattal rendelkező, idősebb bíráknak az emelkedő fizetésben megnyilvánuló anyagi ösztönzése érdekében.

3.) A törvényjavaslatnak a Pp. módosítására vonatkozó részének talán legfontosabb eleme, hogy – főszabályként kötelező jogi képviselőt bevezetve a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyekre – kötelező jogi képviselő esetében a keresetváltoztatás, a viszontkereset és a beszámítási kifogás előterjesztését szigorú határidőkhöz köti. E jogszabályi változás részeként – a magyar perjogi hagyományokhoz visszatérve – sor kerül annak „újbolí” jogszabályban történő rögzítésére, hogy melyek azok a felperesi cselekmények, melyek nem eredményeznek keresetváltoztatást.

A polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk a keresetváltoztatás tekintetében a következő szabályokat tartalmazta. Az alperes perbe bocsátkozása után a keresetváltoztatást csak az alperes beleegyezésével engedte meg. Meghatározta továbbá azokat az eseteket, melyek nem tekintendők keresetváltoztatásnak (kiemelést érdemel e körben az, hogy nem a keresetváltoztatás tilalma alóli kivételeket fogalmazott meg). Nem tekintette keresetváltoztatásnak, ha:

- „1. ha a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapítására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja;
 2. ha a kereseti kérelmet a főtárgy vagy a járulékok tekintetében felemeli vagy leszállítja, vagy kérelmét eredetileg nem követelt járulékokra is kiterjeszti;
 3. ha a járadékok, vagy viszontszolgáltatástól nem függő más időszakos szolgáltatások iránt indított keresetet azokra a részletekre is kiterjeszti, a melyek a kereset indítása után járnak le;
 4. ha a bér vagy haszonbér iránt indított keresetet azokra a részletekre is kiterjeszti, a melyek a kereset indítása óta lejártak;
 5. ha az eredetileg követelt tárgy helyett utóbb beállott változás miatt más tárgyat vagy kárpótlást követel;
 6. ha a 130. § alapján kért megállapítás helyett teljesítést, vagy teljesítés helyett a 130. § alapján megállapítást követel.
- A bíróságnak az ellen a határozata ellen, hogy keresetváltoztatás nincs, fellebbevitelnek nincs helye.”

Ezek az esetek lényegében megegyeznek azokkal, melyeket a Pp. a keresetváltoztatás tilalma esetén is megenged. Annak rögzítése azonban, hogy a magyar perjogi hagyományokat s a keresetváltoztatás fogalmát alapul véve ezek az esetek nem keresetváltoztatások azért fontos, mert Pp.-ben történő elhelyezkedésük – a joggyakorlat alapján megállapíthatóan – olyan hatással járt, hogy azokat egyes esetekben (megengedett) keresetváltoztatásként kezdték értékelni. A keresetváltoztatás tekintetében az európai eljárási jogok is hasonlóan foglalnak állást, így rendelkezik egyebek mellett a német Polgári perrendtartás 264. §-a és az osztrák perrendtartás 235. §-a is.

A Pp. a keresetváltoztatás lehetőségét gyakorlatilag végletesen kitérítette jelenleg az első fokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig a felperes keresetét bármikor megváltoztathatja. A bíróság elutasíthatja ugyan a keresetváltoztatást, arra való hivatkozással, hogy az ellentétes a Pp. 8. §-ában megfogalmazott jóhiszemű joggyakorlás követelményével, azonban kifejezett rendelkezés hiányában a bíróságok tartózkodnak a beavatkozástól, s a gyakorlatban a keresetváltoztatás lehetőségének ilyen fokú kibővítése a perelhúzást ösztönözte. (Noha meg kell jegyezni, hogy tipikusan nem a felperes az, aki el akarja húzni a pert, ám az alperesnek is joga van a per ésszerű időn belül való elbírálásához.) A jogalkotó az ilyen jellegű perelhúzás megakadályozása érdekében rögzítette kísértékű perek esetében azt, hogy a keresetváltoztatásnak a perbebocsátkozást követően egy ízben van helye s ezt követően csak az alperes beleegyezésével. (Kivételként akkor, ha a felperes az első tárgyaláson ehhez felkészülési időt kért, továbbá akkor is, ha a felperes, oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, melyek önhibáján kívül a keresetváltoztatásra nyitva álló határidő lejártá után jutottak a tudomására, illetve melyek jogerőre emelkedéséről önhibáján kívül e határidő lejártá után szerzett tudomást.)

E rendelkezések elfogadásakor a jogalkotó a következő szempontokat mérlegelte. Az alperesnek joga van ahhoz, hogy az a per, melybe belebocsátkozott, tárgyát tekintve ne változzon. Ez ugyanis olyan tarthatatlan helyzetbe hozza, hogy folyamatosan újabb és újabb védekezéssel kell előállnia a felperes kénye-kedve szerint megváltoztatott keresetére válaszul. A Pp. kifejezetten hátrányos helyzetben tartja az alperest a felperessel szemben, amikor kötelezően a perben tartja akkor is, amikor az már réges-régen nem arról szól, amiről a perbebocsátkozás pillanatában (az eredeti keresettel való összefüggés a gyakorlatban semmilyen korlátot nem jelent). A rendelkezés továbbá pszichológiailag is helytelen: a felperes gyakorlatilag lehetőséget kap arra, hogy átgondolatlanul, felkészületlenül

pereskedhessen, így saját gondatlanságával a végtelenségig húzhatta a pert. El kell tehát ismerni az alperes azon jogát, hogy annak a pernek a tárgyát, melybe belebocsátkozott, hozzájárulása nélkül senki ne változtathassa meg.

A kisértékű perek esetében szigorú határidők közé szorított keresetváltogatást tehát nem a kisértékű perek valamely sajátossága indokolta (tette lehetővé), hanem az alperes általános „jogvédelme”, a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe ütköző felperesi magatartás megtiltása, továbbá a bíróság eljárását lassító nem pergazdaságos pervitel kiküszöbölése. A jogalkotónak azonban figyelemmel kellett lennie arra is, hogy a Pp. hatályba lépését követően átalakult jogtudatra figyelemmel a keresetváltogatás általános tilalma, illetve szigorú korlátok közé szorítása olyan drasztikus lépés lenne, amely zavart okozhat a peres eljárások megfelelő intézésében, s így nem féltétlenül szolgálhatná a peres eljárások azon fő célját, hogy a jogvítás helyzetek véglegesen lezárásra kerülhessenek.

E szempont figyelembe vételével a törvényjavaslat sem általánosan korlátozza a keresetváltogatás lehetőségét, hanem csak azokban a perekben ahol – a törvényjavaslat alapján – a jogi képviselőt kötelező. A jogi képviselőktől, mint professzionális jogérvényesítőktől elvárható, hogy e szabályokkal megfelelően élve hozzájáruljanak ahhoz, hogy ügyfeleik jogvítás helyzete mihamarabb lezáródjon, hiszen a függő jogi helyzet hosszabb távon mindkét peres fél számára igen káros jogkövetkezményekkel járhat. Különösen hátrányos lehet a gazdasági élet szereplői számára, akik egy vagyoni jogi per folyamatban léte alatt nem tudhatják, hogy pontosan mekkora összeg felett fognak rendelkezni a per befejezését követően, így az általuk vállalandó kockázat mértéke is emelkedik. Az eljárás elhúzódása emellett oda is vezethet, hogy a jogerős bírósági döntés megszületéséig az alperes nem tudja, illetve nem akarja hitelezőjének (például a gazdasági élet egy másik szereplőjének) megfizetni tartozását, inkább adott esetben a vele való perbebocsátkozást is vállalja, hiszen a perben követelt összeget meg kell őriznie esetleges pervesztessége esetére. Azaz a jelenlegi rendszer nem segíti elő azt, hogy mihamarabb megszűnjön a körbetartozásoknak a gazdasági életre igen káros rendszere.

A törvényjavaslat célja az ítélezés időszerűségének biztosítása azáltal is, hogy a megyei bíróság hatáskörébe tartozó perekben kötelezővé teszi a jogi képviselőt, oly módon, hogy az egyes pertípusok jellegzetességeire, illetve az abban szereplő felek helyzetére figyelemmel a kötelező képviselő alól kivont ügycsoportokat is meghatározza. A törvényjavaslat tekintettel arra, hogy a jogi képviselőktől – mint professzionális jogi szolgáltatást nyújtóktól – ezek teljesítése elvárható, számos olyan többletkövetelményt támaszt, amellyel a perek gyorsabban lezáródhatnak, ügyfeleik érdekeit szolgálva ezzel. A szabályozás célja úgy hozzájárulni a peres eljárások gyorsaságához, hogy kizárólag azoknak a lehetőségének szab gátat, melyekkel, indokolatlanul húzhatóak el a perek, nem gátolja azonban a kereseti kérelem és az alperesi védekezés teljes körű kibontását. Legalább ilyen fontos cél ugyanis a szóbeliség elvének, a felek rendelkezési jogának tiszteletben tartása, valamint az, hogy a perjogi szabályok ne akadályozzák a peres feleket abban, hogy igényeiket érvényesíthessék. E célok megvalósítása érdekében a törvényjavaslat azokban a perekben, melyekben a kötelező a jogi képviselőt a következő rendelkezéseket illeszti a Pp. rendszerébe.

Kötelező jogi képviselő esetén az általános szabályoktól eltérően keresetváltogatásra főszabály szerint az alperes érdemi ellenkérelme előadását követő 30 napon belül van lehetőség, amennyiben pedig az alperes viszontkeresetet, beszámítási kifogást terjeszt elő (az első tárgyalást követő 30 napig teheti ezt meg), annak előadását, előterjesztését követő 30 napon belül kerülhet sor keresetváltogatásra. A felek rendelkezési jogának tiszteletben tartása

érdekében a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a felperes az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig megváltoztathassa keresetét, ha abba az alperes beleegyezik. Az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig megváltoztathatja keresetét a felperes továbbá akkor is, ha olyan tényre, bizonyítékra, illetve olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amely önhibáján kívül az első tárgyalást követően jutott a tudomására, és ezt igazolja.

A törvényjavaslat az alperessel szemben is többletkövetelményeket támaszt, mikor a beszámítási kifogás, viszontkereset előterjesztésére határidőt szab, erre a törvényjavaslat szerint az első tárgyalást követő 30 nap fog rendelkezésre állni. A felperes keresetváltásának esetén pedig ugyancsak 30 napja lesz az alperesnek, hogy arra figyelemmel előterjesztesse beszámítási kifogását, viszontkeresetét.

A hatékonyabb perelőkészítés érdekében a törvényjavaslat újra a Pp. rendszerébe illeszti azt a 2008. évi XXX. törvénnyel beiktatott szabályt, amely a gazdálkodó szervezeteket arra kötelezi, hogy jogvitájukat elsődlegesen peren kívül kíséreljék meg rendezni.

A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény módosította a Pp. XX. fejezetét tekintettel arra, hogy a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata során az ügyek jelentős hányadában az egyébként is jelentős ügyteherrel dolgozó Fővárosi Bíróság jár el. Annak érdekében, hogy a szolgáltató igazságszolgáltatás elvéből következő követelmények érvényesülhessenek, vagyis a határozatok felülvizsgálata kerüljön – ügyfélbarát módon – közel az állampolgárokhoz, továbbá a Fővárosi Bírósághoz érkező ügymennyiség csökkenjen (így az ott maradó ügyek elbírálása során az ítélezés időszerecsége biztosítható legyen), a törvényjavaslat ismételt felülvizsgálja a közigazgatási perek illetékességi szabályait. A cél továbbra is azonos, azaz az, hogy azon közigazgatási határozatok felülvizsgálata maradjon a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességében, melyek elbírálásához speciális szakismeret (pl. gazdasági, műszaki) szükséges vagy kiemelkedően fontos az egységes joggyakorlat biztosítása.

Nem alapozhatja meg a kizárólagos illetékesség fenntartását önmagában az a körülmény, hogy a peres félként eljáró közigazgatási szerv székhelye Budapesten van, a szolgáltató igazságszolgáltatásnak ugyanis biztosítania kell, hogy az állampolgárok a lehető legkisebb idő- és költségráfordítással intézhessék ügyeiket, köztük pereiket is. A 2009. évi törvénymódosítással mintegy 1200 ügy került el a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességéből, ennek ellenére a 2010. évi I. félévi statisztikákból az állapítható meg, hogy a Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiumának ügyérkezése mintegy 600 üggyel fog nőni a 2009. évi érkezéshez képest. Jelen módosítás tovább csökkentené azon ügyek számát, melyek a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességébe tartoznak. Kikerülnének a kizárólagos illetékességi körből a közigazgatási bírságot kiszabó határozatok felülvizsgálatára irányuló ügyek (éves szinten mintegy 300 ügy), azon közbeszerzési ügyek, melyekben a pályázat kiírója nem központi költségvetési szerv (éves szinten mintegy 200 ügy), mezőgazdasági támogatásokkal kapcsolatos perek (éves szinten mintegy 500 ügy). Külön kiemelést érdemel, hogy ezek azok az eljárások, melyekben az általános szabályok alkalmazása esetén nem a Fővárosi Bíróság lesz illetékes, így a jogszabály módosításával érzékelhető és kedvező változás állhat be a Fővárosi Bíróság Közigazgatási Kollégiumának ügyterhében.

A törvényjavaslat a közigazgatási perekben főszabállyá teszi annak tárgyaláson kívüli elbírálást, e rendelkezés indoka, hogy ezáltal nem kell tárgyalást tartani azokban a perekben, mikor mindkét fél elegendőnek tartja érveinek írásbeli előterjesztését. A Fővárosi Bíróság

2009. és 2010. évi statisztikája szerint 566 ügyből 411, illetve 509 ügyből 407 ügyet bíralt el tárgyaláson kívül, azaz a fellebbezhető közigazgatási határozatok esetében a peres felek az ügyek 70, illetve 80%-ában nem kérték a másodfokú tárgyalás tartását. Az várható tehát, hogy az első fokú ügyek jelentősebb hányadában is erre fog sor kerülni. A törvényjavaslat eredményeképpen az alperes közigazgatási szervek is számolhatnak azzal, hogy kevesebb tárgyaláson kell képviselőiket biztosítaniuk.

4.) Tekintettel arra, hogy a büntetőeljárások főként első fokon húzódnak el, így a törvényjavaslat az első fokú bíróságok eljárásainak gyorsabbá tételével, továbbá az eljárásban résztvevő személyek eljárási jogait ténylegesen nem szolgáló, csupán formális garanciákat biztosító szabályok megváltoztatásával kívánja elérni büntetőeljárások gyorsabbá tételét. A jogalkalmazási tapasztalatok alapján a büntetőeljárások időszerűségének javítása, illetve racionalizálása céljából a törvényjavaslat Be.-t az alábbi főbb csomópontok mentén módosítja.

A törvényjavaslat módosítja azokat a szabályokat, amelyek csak formális garanciát biztosítanak az eljárásban, de amelyek ténylegesen nem szolgálják a büntetőeljárásban részt vevő személyek eljárási jogainak a biztosítását. Ennek megfelelően a törvényjavaslat szerint a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvbe foglalása mellőzhető, elegendő azok megtörténte utalni a jegyzőkönyvben, illetve a figyelmeztetésre adott válaszokat rögzíteni. Emellett a törvényjavaslat főszabállyá teszi a vádlott, a tanúk és a szakértők vallomásának felolvasás helyett ismertetését.

A törvényjavaslat a nyomozás határidejének meghosszabbítására vonatkozó szabályokat rugalmasabbá teszi, bővíti a nyomozás menetét ténylegesen ismerő ügyész mozgásterét a határidő módosítások terén. Ezzel mind a nyomozó hatóságok, mind az ügyészségek adminisztrációs terheit csökkenti.

A törvényjavaslat a megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróságok kizárólagos illetékessége alá tartozó ügyek közül egyes ügycsoportokat kivonja a kizárólagos illetékesség alól. Az ügyek egyenletesebb elosztása csökkenti a megyei bíróságok székhelyén lévő helyi bíróságok terheit, ami gyorsabbá teheti az eljárásokat. A legjelentősebb módosítás a közlekedési bűncselekmények kizárólagos illetékességének megszüntetése, amelynek fő indoka, hogy a gazdasági, technikai fejlődés eredményeként általánossá vált a gépkocsi használat, és így elvárható a KRESZ ismerete valamennyi bírótól.

A törvényjavaslat a védő kötelezettségeként írja elő, miszerint akadályoztatása esetén köteles helyettesítéséről gondoskodni, valamint ezen kötelezettség elmulasztását megfelelően szankcionálja. A törvényjavaslat célja ezzel a védők eljárásbeli fegyelmének, tárgyaláson való részvételének „javítása”, az eljárást taktikai szempontból elhúzó magatartásának megakadályozása céljából.

A törvényjavaslat az eljárások gyorsítása érdekében egyszerűsíti az ügyész kizárására vonatkozó szabályozást.

A Be. jelenleg nem tartalmaz arra vonatkozóan szabályozást, hogy a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja által elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatban megindult büntetőeljárásról a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre jogosult előjáró értesítésre kerüljön. Ezért a törvényjavaslat megteremti a törvényi alapját annak, hogy a szolgálati

beosztásból való felfüggesztésre jogosult előjáró hivatalosan tudomást szerezzen a büntetőeljárás megindításáról, és az ne csupán az állomány tagját terhelő bejelentési kötelezettségtől függjön.

A törvényjavaslat a közvetítői eljárásra utalás előtti kötelező ügyészi meghallgatást megszünteti, és a meghallgatást az ügyész részére a továbbiakban csak lehetővé teszi. Az eljárások gyorsítása és egyszerűsítése érdekében a kötelező ügyészi meghallgatás helyett, az ügyészre bízva, hogy szükség szerint meghallgathassa a feleket.

Az eljárások gyorsítása érdekében a törvényjavaslat szélesíti a tárgyalás mellőzéses eljárás alkalmazásának lehetőségét azzal, hogy öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmények esetén is lehetővé teszi a jogintézmény alkalmazását.

Végül a törvényjavaslat megteremti annak törvényi alapjait, hogy a bíróság a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is lefolytathassa az eljárást és hozhasson ügydöntő határozatot, ha a vádlott bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni. Ezt az eljárási formát fiatalkorú vádlottal szemben azonban – az életkori sajátosságokra figyelemmel - nem teszi lehetővé.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A hatályos Bszi. az ülnök esetében nem tartalmazza a mentelmi jog felfüggesztésére és mentelmi jog megsértése esetén szükséges intézkedés megtételére vonatkozó rendelkezéseket. Figyelemmel arra, hogy az ülnöknek az ítékezésben a hivatásos bíróval azonos jogai és kötelezettségei vannak, a Bszi.-t indokolt kiegészíteni azzal, hogy esetükben is a bírókra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A 2. §-hoz

A Bszi. rögzíti, hogy az ügyelosztási rendet a tárgyévet megelőző év december 10. napjáig kell meghatározni, mivel fontos érdek fűződik ahhoz, hogy az ügyelosztási rendek valóban határidőre elkészüljenek, hiszen ehhez kapcsolódik annak megállapíthatósága, hogy ki tekintendő a „törvény által rendelt bíró”-nak. A határidő megjelölésének az a célja, hogy év közben korlátlanul ne változzon az ügyelosztási rend, mivel egy stabil ügyelosztási rend mellett érvényesülhet megfelelően a törvényes bírótól való elvonás tilalmának követelménye. Ugyanakkor előfordulnak év közben olyan események, amelyek miatt elkerülhetetlen az ügyelosztási rend módosítása. Ezt teszi lehetővé a törvényjavaslattal módosított Bszi. 11. § (3) bekezdése azzal, hogy rögzíti, amennyiben ezt szolgálati érdek vagy a bíróság működését érintő fontos ok indokolja, úgy év közben is módosítható az ügyelosztási rend.

A törvényjavaslat – az Alkotmány ilyen tartalmú módosítására tekintettel – kiegészíti a Bszi.-t azzal a szabállyal, hogy helyi bíróság hatáskörébe tartozó, törvény által meghatározott ügyben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat, ezért az ügyelosztási rendre vonatkozó előírást is kiegészíti azzal, hogy az ügyelosztási rendnek azt is tartalmaznia kell, hogy az érintett bírósági titkárok melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik.

A törvényjavaslat annak érdekében, hogy az ügyelosztási rend szolgálja az arányos bírói munkateher kialakítását és megőrzését, rögzíti, hogy az OIT – az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben – az általa meghatározott, a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok és módszerek figyelembe vételével kidolgozza és szabályozza az ügyek egyes bírák illetve tanácsok közötti elosztásának olyan egységes módszerét, mely lehetővé teszi az ügyek kategorizálását azok beérkezésükkor várható (és befejezésükkor megállapítható tényleges) munkaigényessége és jelentősége alapján.

A törvényjavaslat a Bszi. 11. § (6) bekezdését kiegészíti azzal, a gyakorlatban már működő szabállyal, hogy a bíróságok központi internetes honlapján, valamint – ha a bíróság azzal rendelkezik – az érintett bíróság internetes honlapján közzé kell tenni az ügyelosztási rendet.

A 3. §-hoz

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2010. augusztus 11-i módosítása kiegészítette az Alkotmány 46. § (3) bekezdését azzal a rendelkezéssel, mely szerint a helyi bíróság hatáskörébe tartozó, törvény által meghatározott ügyben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat, aki e tevékenysége során független, csak a törvénynek van alárendelve. E módosításra tekintettel szükséges a Bszi. 15. § (2) bekezdésének ilyen tartalmú kiegészítése.

A 4. §-hoz

A megyei és helyi (munkaügyi) bíróságok illetékességi területét az ún. kétharmados törvények körébe tartozó Bszi. melléklete, míg az ítélőtáblák illetékességi területét az ítélőtáblák és a fellebbviteli ügyészi szervek székhelyének és illetékességi területének megállapításáról szóló 2002. évi XXII. törvény tartalmazza. A bíróságok illetékességi területének ésszerű, a változásokhoz gyorsabban igazodó kialakítását szükségtelenül korlátozza a szabályok jelenlegi elhelyezése, ezért a törvényjavaslattal módosításra kerülő Bszi. 17. § (1) bekezdése rögzíti, hogy bíróság létesítéséről, összevonásáról, megszüntetéséről, elnevezéséről, székhelyéről, illetékességi területének meghatározásáról, valamint a katonai tanácsokkal rendelkező bíróságok kijelöléséről külön törvény rendelkezik, de ez alól változatlanul kivételt jelent a 17. § (2) bekezdésének rendelkezése, amely szerint, ha a bíróság illetékességi területe a közigazgatási területi beosztáshoz igazodik, a közigazgatási határok megváltozása következtében a bíróság illetékességi területét – az OIT javaslatára – a köztársasági elnök határozatban módosítja.

Az 5. §-hoz

A munkaügyi bíróságokra, illetve a munkaügyi bíróságok elnökeire azok a rendelkezések vonatkoznak, amelyek a helyi bíróságokra, illetve a helyi bíróságok elnökeire, ezért az egyértelmű szabályozás érdekében a törvényjavaslat a Bszi.-t kiegészíti azzal a rendelkezéssel, hogy ahol a törvény helyi bíróságról vagy helyi bíróság elnökéről rendelkezik, azon a munkaügyi bíróságot, illetve a munkaügyi bíróság elnökét is érteni kell.

A 6. §-hoz

A Bszi. 23. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az ítélőtáblákon tanácsok, valamint büntető és polgári kollégiumok működnek; a Fővárosi Ítélőtáblán közigazgatási kollégium is működik, amely a polgári kollégiummal összevontan is működhet. E szabály a jelenlegi tényleges állapotot tükrözi, azonban valójában az eljárási törvényre tartozó szabályozást tartalmaz, és ezzel akadályt képez annak, hogy a jogalkotó az életviszonyok, a társadalmi környezet változása hatására esetlegesen szabadon alakítsa a közigazgatási ügyek illetékességi szabályait a másodfokú eljárás tekintetében is, hiszen a Bszi. alapján közigazgatási kollégium máshol nem működhet, csak a Fővárosi Ítélőtáblán. A törvényjavaslat e merev szabályozást oldja fel és rögzíti, hogy valamennyi ítélőtáblán – az ítélőtábla illetékességébe utalt ügyektől függően – büntető, polgári és közigazgatási kollégiumok működnek; a kollégiumok összevontan is működhetnek.

A 7-8. §-hoz

A törvényjavaslat a Legfelsőbb Bíróság feladatává teszi a jogerősen befejezett ügyek esetében a tudományos elemzés lefolytatását és ennek érdekében a Legfelsőbb Bíróságon bírósági joggyakorlat-elemző csoportok működnek.

Az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás biztosításának fontos része az esetlegesen eltérő jogértelmezésből fakadó ellentétes álláspontokkal való szembenézés igénye, vagy a jogszabályok, az egyes új jogintézmények hatályosulásának elemzése. Az igazságszolgáltatásnak magának is szüksége van a jogerősen befejezett ügyekre kiterjedő belső, átfogó, tudományos igényű elemzésre, amely több célt valósíthat meg. Vizsgálni lehet az új jogszabályok alkalmazása során a jogalkotó szándékainak megvalósulását, az alkalmazás anomáliáit és nehézségeit, továbbá segítséget jelent a tapasztalatok felhasználása a jövő szakembereinek a képzésében is.

Az igazságszolgáltatás az utóbbi, közel két évtizedben nem folytatott széles spektrumú, empirikus kutatásokat az ítélkezés tapasztalatainak feltárására. Helyette közvetett adatokon, gyakran statisztikai mutatókon alapuló, eseti jelleggel elvégzett elemzésekre került sor, ami az anyagi, eljárásjogi kérdések összehasonlító elemzését – jellegénél fogva – nem teszi lehetővé.

A bírósági szervezeti rendszer reformja a fenti kérdésekkel nem foglalkozott, a Legfelsőbb Bíróság ugyanakkor az Alkotmányban rögzítetten a magyar igazságszolgáltatás egészére kiterjedően, a jogállam igazságszolgáltatási igényének, a jogegység biztosításának kizárólagos letéteményesévé vált. Ez azt a jogosultságot és egyben kötelezettséget is jelenti, hogy meg kell találni, és ki kell alakítani azokat az eszközöket, amelyek mind szélesebben biztosítják a joggyakorlat megismerését, ami az egységes jogalkalmazás megteremtésének alapja lehet.

A Bszi. már ma is ismeri a jogegységi eljárás fogalmát, az ítélkezés tudományos igényű elemzése és a konkrét ügyekben felmerült ellentétes bírói ítéletek közötti ellentmondás feloldása azonban jellegét és célját tekintve teljes mértékben különbözik egymástól; ezek sem vizsgálati metodikájukban, sem következményeikben nem összehasonlíthatóak. Ez tehát a Legfelsőbb Bíróság két különböző típusú feladata kell, hogy legyen.

A bírósági gyakorlat belső, szervezeten belüli, a Legfelsőbb Bíróság általi kutatását indokolja, hogy a bírósági ítéletek – évről-évre változó mértékben – de háromnegyed vagy azt meghaladó mértékben első fokon jogerőre emelkednek. Ez azt jelenti, hogy az ügyek jelentős

hányada sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslat következtében nem jut el sem a fellebbviteli, sem a Legfelsőbb Bíróságig, így lényegében kikerül a felsőbb bírói fórum szakmai felügyelete alól. Az igazságszolgáltatási reform alapján kiépült négy szintű bírósági fórumrendszer következtében egyre kevesebb ügy jut el a Legfelsőbb Bírósághoz a jogorvoslat (rendes, rendkívüli) folytán, így a szakmai kollégiumok nehezebben jutnak olyan megbízható adatbázishoz, amely szükséges a joggyakorlat teljes horizontális és vertikális megismeréséhez.

A kutatás keretében végzett elemzések a bírói függetlenség sérelmével nem járnak – ez az aggály, annak helyesen értelmezett tartalma alapján fel sem vetődhet – mivel egyrészt a jogerősen befejezett ügyekre vonatkoznak, másrészt a megállapítások nem bírnak kötelező jelleggel sem a bírókra, sem a bíróságokra, továbbá a Legfelsőbb Bíróságnak igazgatási jogosítványa sincs az alsóbb fokú bíróságok felé. Ugyanakkor a következtetések pozitív eredménye lehet – a tendenciák elemzésével – az oktatás színvonalának emelése, a megfelelő és hatékony továbbképzés biztosítása, vagy jogszabályok módosítása iránti igény megfogalmazása.

A 9. §-hoz

A Bszi. 27-29. §-ai a különböző szintű bíróságok azon feladatait határozzák meg, amelyek az ítélezés egységének biztosítását célozzák, ezért a törvényjavaslat módosítja a 27. §-t megelőző alcímet, hogy az megfelelően tükrözze az alcím alatt található rendelkezések tartalmát.

A 10. §-hoz

A törvényjavaslat kiegészíti a Legfelsőbb Bíróságnak a jogegység biztosítása körében meghatározott feladatait a joggyakorlat elemzésével, illetve az elvi döntések kiadásával, ezért a Bszi. 27. § (2) bekezdését is indokolt kiegészíteni ezen feladatok megjelölésével.

A 11. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 28. § (2) bekezdésében rögzíti, hogy a bíróság elnöke, kollégiumvezetője nem csak arról köteles értesíteni a magasabb szintű bíróságot, ha elvi kérdésben ellentétes gyakorlat alakult ki vagy ellentétes elvi alapokon nyugvó jogerős határozatok hoztak, hanem arról is, ha a felügyelete alatt álló bíróságon elvi jelentőségű döntés született.

A 12. §-hoz

A törvényjavaslattal módosított Bszi. 29. §-a a különböző szintű kollégiumok feladatait határozza meg a jogegység biztosításának érdekében és az ítélőtáblák integrálását elősegítendő rögzíti, hogy az ítélőtábla képviselője útján részt vesz az illetékességi területéhez tartozó megyei kollégium ülésén.

A 13. §-hoz

A bírósági joggyakorlat-elemzőcsoport a tevékenységét évente előre meghatározott tárgykörök vonatkozásában végzi. A vizsgálandó témakörökre a szakmai kollégiumok mellett a legfőbb ügyész is javaslatot tehet. A vizsgálatba alsóbb fokú bíróságra beosztott bíró vagy a

vizsgált területen működő elméleti vagy gyakorlati szakember is bevonható.

A csoport a vizsgálat eredményéről összefoglaló véleményt készít, amit a Legfelsőbb Bíróság tárgykör szerint illetékes kollégiuma megvitát, és egyetértése esetén a vélemény megállapításait a csoport elnöke a Legfelsőbb Bíróság honlapján közzétesz. Ezzel egyidejűleg a teljes összefoglaló véleményt a csoport elnöke a bíróságok belső informatikai hálózatán is közzéteszi. Ha annak feltételei fennállnak, a vélemény alapján a Legfelsőbb Bíróság kollégiumvezetője jogegységi eljárást indíthat vagy jogalkotás kezdeményezése érdekében a Legfelsőbb Bíróság elnökén keresztül az OIT-hoz fordulhat.

A 14. §-hoz

A Bszi. hatályos rendelkezései alapján a jogegységi tanácsok elvi bírósági határozatokat választhatnak ki, melyeket a Legfelsőbb Bíróság – félévente megjelenő – hivatalos gyűjteményében tesz közzé. Az elvi határozatok a gyakorlatban a felülvizsgálati ügyekben hozott döntések közül kerülnek ki. A törvényjavaslattal módosított Bszi. szerint, ha a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tanácsa úgy ítéli meg, hogy valamely, a társadalom széles körét érintő, vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyben elvi kérdésekre is kiterjedő határozatot hozott, köteles arról a kollégiumot tájékoztatni, amely indokolt esetben dönt annak elvi bírósági határozatként történő közzétételéről.

A Bszi. hatályos rendelkezései alapján is előfordulhat az az eset, hogy a Legfelsőbb Bíróság tudomást szerez olyan fontos, elvi jelentőségű, de alsóbb fokú bíróság által hozott határozatról, amelyet a jogalkalmazás szempontjából előremutatónak, a többi bíróság számára irányadónak tart. A hatályos szabályozás szerint ebben az esetben jogegységi eljárás lefolytatására van szükség ahhoz, hogy azt a Legfelsőbb Bíróság hivatalosan közzétegye, illetve a gyakorlat emellett kialakított egyéb fórumokat is, így pl. a havonta megjelenő Bírósági Döntések Tára tartalmazza az öt ítélőtábla elvi állásfoglalásait, eseti döntéseit, valamint a megyei bíróságok elvi határozatait és bonyolultabb jogi megítélésű döntéseit.

A törvényjavaslat az elvi jelentőségű alsóbbfokú bíróságok által meghozott döntések mielőbbi közzététele érdekében ismét bevezeti a Bszi.-be az elvi döntés fogalmát azzal, hogy arra a Legfelsőbb Bíróság illetékes kollégiumának döntése alapján kerülhet sor, az elvi bírósági határozathoz hasonlóan.

A 15-17. §-hoz

Az egységes ítélkezés a perek számának csökkentésével az eljárások időszerűségének irányába is hat. A Bszi. alapján a jogegységi eljárás lefolytatása a Legfelsőbb Bíróság feladata. A jelenleg hatályos jogszabály alapján jogegységi eljárásnak akkor van helye, ha azt a Legfelsőbb Bíróság tanácsa, elnöke vagy kollégiumvezetője, illetőleg – meghatározott körben – a legfőbb ügyész indíthatja. Az eljárások gyorsítása és hatékonyságának növelése szempontjából vizsgálva a kérdést, problémát jelent, hogy a jogegységi eljárások ma jelentős késéssel követik az aktuálisan (tipikusan az első fokú bíróságokon) felmerülő jogalkalmazási problémákat, így ténylegesen nem járulnak hozzá hatékonyan az alsóbb szintű bíróságok egységes jogalkalmazásának megteremtéséhez.

A törvényjavaslat erre figyelemmel – az alapelvek változatlanul hagyása mellett – újraszabályozza, néhány ponton részletesebbé teszi a jogegységi eljárás rendjét, az ennek során hozható döntéseket. A törvényjavaslat bővíti az eljárás indítványozóinak körét az

ítélőtáblák elnökeivel.

A jogegységi eljárás lefolytatására a Bszi. alapján három esetben kerülhet sor, melyen a törvényjavaslat sem változtat, viszont bővíti az eljárást indítványozók körét az ítélőtáblák elnökeivel.

A jogegységi eljárás újraszabályozásának célja, hogy olyan rendszer jöjjön létre, amely a mainál gyorsabb, és hatékonyabb reagálást tesz lehetővé a Legfelsőbb Bíróság részéről a jogalkalmazásban megjelenő bizonytalanságokra, ellentétes jogértelmezésekre.

A Bszi. szövege – kisebb jogbizonytalanságot okozva – ismeri a jogegységi eljárás kapcsán a kezdeményezés fogalmát, melyet a törvényjavaslat már nem tartalmaz. A kezdeményezők körét nem lehet meghatározni, hiszen senki nem tiltható el attól, hogy javaslataival az indítványozókhoz forduljon. Arról, hogy a kezdeményezésben foglalt probléma valóban olyan súlyú-e, amely jogegységi eljárás lefolytatását indokolhatja, az indítványozó dönt azáltal, hogy a Legfelsőbb Bíróság elé viszi a kérést, vagy nem.

A törvényjavaslat részletesen szabályozza a jogegységi eljárás lefolytatásának módját. jelentős változás, hogy az 1912. évi LIV. törvény cikk logikáját átvéve az öt és héttagú tanács mellett szabályozza azokat az eseteket is, amikor a kollégium teljes ülése alkotja a jogegységi tanácsot. Erre akkor van szükség, ha egy korábban meghozott jogegységi határozat, elvi bírósági határozat, kollégiumi vélemény vagy elvi döntés megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése indokolt, valamint, ha a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében szükséges valamely elvi kérdés eldöntése (azaz nincs két vagy több ellentétes bírósági döntés, vagy nem akar konkrét ügyben eltérni az egyik legfelsőbb bírósági tanács a másik döntésétől).

Emellett a törvényjavaslat csökkenti az 5 tagú jogegységi tanácsok típusát, megszüntetve az önálló munkaügyi és gazdasági tanácsot. A munkaügyi tanács az elmúlt tíz évben összesen 3 önálló határozatot hozott – mivel tárgyánál fogva gyakran nem elválasztható a polgári jogi kérdésektől –, a gazdasági pedig ténylegesen a kezdetektől fogva polgári jogegységi tanácsként működik (gazdasági jogegységi határozat nem is született eddig). Ezzel a változással szükségtelenné válik a 7 tagú tanács felállításának a kötelezettsége a civilisztikai tárgyú kérdésekben.

A törvényjavaslat – részben a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szabályait általánossá téve – csupán azokat a döntéseket tekinti jogegységi határozatnak, ahol a tanács érdemben foglalkozik egy kérdés elbírálásával, ha jogegységi határozat meghozatalára nincs szükség, a tanács határozathozatalt mellőző végzést hoz. A tanács mindezeket túl érdemi elbírálás nélkül elutasítja a nem jogosulttól származó indítványt, és megszünteti az eljárást az indítvány visszavonása esetén (ha a jogegységi eljárás lefolytatásának feltételei egyébként nem állnak fenn).

A törvényjavaslat nem változtat a hatályos szabályozáson tekintetben, hogy a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben kell közzétenni, azonban az egyértelműség érdekében rögzíti, hogy a bíróságokra ettől az időpontra kötelező. A jobb kereshetőség és a jogkereső állampolgárok mind szélesebb körének tájékoztatása érdekében ugyanakkor a törvényjavaslat beemeli a normaszövegbe azt az élő gyakorlatot is, hogy a határozatok a Legfelsőbb Bíróság honlapján is közzétételre kerülnek. Emellett lehetőség van arra is, hogy ha a Legfelsőbb Bíróság indokoltnak tartja, a jogegységi határozatot valamint az elvi bírósági határozatot és elvi döntést egyéb módon – például a ma ismert módokon – továbbra is közzétegye.

A 18. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a Bszi. 34. §-át, mivel a hatályos szövegében szereplő, az ítélőtábla és a megyei bíróság elnöke igazgatási tevékenysége feletti felügyeleti jogra vonatkozó szabályozást az OIT, illetve az OIT elnöke jogkörét rendező előírásoknál, míg az OIT Hivatala irányításáról és székhelyéről szóló rendelkezéseket az OIT Hivatala címmel indokolt elhelyezni.

A 19. §-hoz

A bíróságok központi igazgatását változatlanul az OIT látja el, amelynek elnöke továbbra is a Legfelsőbb Bíróság elnöke, de amelynek a költségvetésért felelős miniszter is tagja annak érdekében, hogy a Kormány részéről a pénzügyi, költségvetési szakértelem is jelen legyen az OIT-ban, ezzel segítve az OIT munkáját, hiszen az OIT-nak számos költségvetési, pénzügyi kérdésben kell döntenie. A költségvetésért felelős miniszter OIT tagságával az OIT tagjainak száma átmenetileg – az OIT új választott bíró tagjainak megválasztásáig, illetve, ha ezt megelőzően valamely választott bíró tag megbízatása megszűnik, úgy addig – 16 főre nő. Az OIT tagja 9 bíró, az igazságügyért felelős miniszter, a költségvetésért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottsága, valamint költségvetéssel foglalkozó bizottsága által kijelölt egy-egy országgyűlési képviselő.

Amennyiben valamely választott bíró tagnak az OIT tagsága az OIT új választott bíró tagjainak 2014-ben esedékes megválasztása előtt megszűnik, úgy a helyébe nem lép póttag, és ezzel ismét 15 tagúvá válik az OIT.

Ha a fenti eset nem következik be, úgy az OIT az új választott bíró tagjainak megválasztásával válik ismét 15 tagúvá akként, hogy 8 bíró kerül megválasztásra, ezzel az OIT tagja 8 bíró, az igazságügyért felelős miniszter, a költségvetésért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottsága, valamint költségvetéssel foglalkozó bizottsága által kijelölt egy-egy országgyűlési képviselő.

A 20. §-hoz

A törvényjavaslat 20. §-a a Bszi. 35. § (4)-(6) bekezdését módosítja és kiegészíti azt a (7) bekezdéssel, és rendelkezik a feladatkörök és tisztségek elhatárolása érdekében arról, hogy az OIT választott bíró tagjai közül a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesi, kollégiumvezetői, az ítélőtáblák, a megyei bíróságok elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői tisztségét betöltő személyek száma az 5 főt nem haladhatja meg. Az OIT bíró tagjainak megválasztásával egyidejűleg a küldöttértekezlet 8 bírót póttaggá választ. Az ítélőtáblák, a megyei bíróságok elnöki, elnökhelyettesi és kollégiumvezetői tisztségét betöltő személyek száma a póttagok között sem haladhatja meg az 5 főt.

A törvényjavaslat rendelkezik arról is, hogy kit kell az OIT megválasztott tagjának, póttagjának tekintetni, továbbá arról, hogy a póttagok számát mikor kell kiegészíteni.

Ezek a rendelkezések a törvényjavaslat fő hatályba lépésekor hatályba lépnek, az OIT új bíró tagjainak megválasztása során már alkalmazni kell azokat.

A 21. §-hoz

A törvényjavaslattal beiktatott új 35/A. §-ban foglalt, a küldöttértekezlet határozatképességére, az OIT tagok és póttagok választási eljárására vonatkozó szabályokat a Bszi. átmeneti rendelkezései tartalmazzák, azonban szükségessé vált pontosításuk és az elhelyezésük inkább „az OIT létszáma és összetétele”alcím alatt indokolt.

A 22. §-hoz

A küldöttértekezlet küldötteinek megválasztásának módjával, a megválasztható küldöttek számával kapcsolatban már korábban is megfogalmazódott az a jogos kritika, hogy a törvény a tényleges létszamarányok figyelmen kívül hagyásával indokolatlanul korlátozza a Legfelsőbb Bíróságon és az ítélőtáblákon választható küldöttek számát. Ugyancsak indokolatlan, hogy a 36.§ (3) bekezdése értelmében a Hivatalba, és az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumba beosztott bírák a Fővárosi Bíróság összbírói értekezletén választanak és őket az egyébként is nagy létszámú Fővárosi Bíróság létszámába kell beszámítani. Nincs egyértelmű rendelkezés arról, hogy Legfelsőbb Bíróságra beosztott bíró mely bíróság összbírói értekezletén választ küldöttet, továbbá a kis és nagy létszámú bíróságok közötti igen jelentős eltérésre figyelemmel, valamilyen korrekciós számításra is szükség van. A törvényjavaslat ezek figyelembevételével módosítja a Bszi. 36.§-át, és rendelkezik a küldöttértekezlet összehívásának, megtartásának szabályairól.

A 23. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 37. §-ának d) pontjának szövegezését pontosítja, továbbá a kizáró okokat bővíti az f) ponttal, amely szerint nem választható az OIT tagjává az sem, aki már volt az OIT tagja. A megfelelő rotáció biztosítása, illetve annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki rögzült hatalmi viszonyok, az OIT választott bíró tagjai nem választhatók e tisztségre újra.

A 24. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja a Bszi. rendelkezéseit, rendelkezik az OIT megbízatása megszűnésének időpontjáról, a költségvetésért felelős miniszter OIT taggá válása okán a miniszter helyettesítéséről.

A 25. §-hoz

A központi igazgatás hatékony és operatív működésének biztosítása érdekében pontosan meghatározásra és elkülönítésre kerülnek az OIT stratégiai irányítási és az elnökének végrehajtási feladatai, valamint a bírósági elnökök feladatai és felelősségi köre. A törvényjavaslat a Bszi 39-41. §-ának módosításával meghatározza, hogy melyek azok a stratégiai feladatok, amelyekről az OIT dönt.

Az OIT új, kiemelt feladata – egyebek mellett – a bírósági igazgatás hosszú távú feladatainak és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programnak az elfogadása és évente történő aktualizálása, egy olyan bírói munkateher mérési rendszer kialakítása, mely az ügyszám mellett az egyes ügyek „nehézségét” is figyelembe veszi, illetve ennek alapján évente egy

alkalommal meghatározza a bíróságok szükséges bírói létszámát. Hosszú távon ez lehet az alapja az arányos bírói leterheltség, és az országosan közel azonos ügyintézési idők elérésének.

Az OIT nevezi ki és menti fel az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnökeit, elnökhelyetteseit, valamint a bíróságok kollégiumvezetőit, dönt a helyi bírósági elnök és elnökhelyettes újbóli kinevezéséhez való hozzájárulás kérdésében, ha a helyi bírósági elnök vagy elnökhelyettes ugyanazon tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte.

A hatályos Bszi. csupán arról rendelkezik, hogy az OIT ellátja az ülnökök választásának előkészítésével kapcsolatos feladatokat. E tekintetben a törvényjavaslat pontosabb szabályozást tartalmaz, rögzíti, hogy az OIT megállapítja, hogy a választó szerv melyik bírósághoz hány ülnököt választ, a kisebbségi választói jegyzékben szereplő választópolgárok száma és az érintett települések választópolgárai száma arányának figyelembe vételével akként, hogy legalább egy ülnököt minden kisebbségi önkormányzat választhasson.

A 26. §-hoz

A törvényjavaslat az OIT határozatainak meghozatalára vonatkozó rendelkezést tartalmazó Bszi. 42. § (1) bekezdésének szövegét pontosítja.

A 27. §-hoz

A törvényjavaslat 43. § (2) bekezdésnek módosításával és az új (3) és (4) bekezdés beiktatásával meghatározza azokat a kérdéseket, amelyekben eldöntéséhez az OIT valamennyi tagja többségének, illetve valamennyi tagja legalább kétharmadának szavazata szükséges.

Az OIT tagok többségének szavazata szükséges az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnökeinek, elnökhelyetteseinek, valamint a bíróságok kollégiumvezetőinek kinevezéséhez, felmentéséhez.

Az OIT tagok legalább kétharmadának a szavazata szükséges:

- az OIT tag kizárásáról szóló határozat meghozatalához,
- az ítélőtábla és a megyei bíróság elnökének és elnökhelyettesének kinevezéséhez, abban az esetben, ha az OIT kinevezési jogkörébe tartozó vezető korábban már legalább kétszer ugyanazt a vezetői tisztséget betöltötte,
- a helyi bírósági elnök és elnökhelyettes kinevezéséhez való hozzájáruláshoz, ha a vezető korábban már legalább kétszer ugyanazt a vezetői tisztséget betöltötte,
- a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó program elfogadásához és évente történő aktualizálásához,
- a bírósági fejezet költségvetésére és a költségvetés végrehajtására vonatkozó javaslat összeállításához, amelyet a Kormány a központi költségvetési, illetve a zárszámadási törvényjavaslat részeként előterjeszt az Országgyűlésnek.

A 28. §-hoz

Az OIT szervezeti és működési szabályzatában foglalt egyes rendelkezések törvényi szintre emelésével és kiegészítésével a törvényjavaslat rögzíti, hogy az OIT elé milyen ülésanyagok vihetők, meghatározza az egyes ülésanyagok fogalmát, bővíti az előterjesztők körét a bírósági

elnökökkel, és a bírakat képviselő bírói tanáccsal. Előírja, hogy az ülésanyagot mikor kell napirendre tűzni, rendelkezik arról, hogy az OIT ülésén az OIT elnökén, tagjain, a Hivatal által delegált személyen és a jegyzőkönyvvezetőkön kívül az egyes ülésanyagok megtárgyalásán tanácskozási joggal részt vehet a nem OIT tag előterjesztő, valamint bármely előterjesztő által meghívott eseti szakértő.

A 29. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi.-t kiegészíti a 45/A-45/C. §-okkal, amelyek az OIT működése átláthatóságának biztosítása érdekében rögzítik, hogy az OIT ülésen elhangzottakról a jelenlegi emlékeztető helyett jegyzőkönyvet kell felvenni, továbbá a bíróságok igazgatását és a bírák tevékenységét szélesebb körben érintő döntésekről összefoglalót, a közérdeklődésre számot tartó kérdésekről pedig a sajtó számára sajtóközleményt kell készíteni. Rendelkeznek az új §-ok arról, hogy a jegyzőkönyvnek, az összefoglalónak, illetve a sajtóanyagnak mit kell tartalmaznia, és azokat, valamint az OIT határozatait hogyan kell az érintettekkel közölni, illetve nyilvánosságra hozni.

A 30. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 46. és 47. §-ának módosításával meghatározza az OIT elnökének feladatait a központi igazgatás gyors, hatékony és operatív működése érdekében. Az OIT elnökének – egyebek mellett – a következők feladatai:

- gyakorolja a bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat,
- évente egyszer tájékoztatja az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnökeit az OIT-t a tevékenységéről,
- irányítja és ellenőrzi – a helyi bírósági elnökök kivételével – a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét,
- a bírósági elnökök igazgatási tevékenységének irányítása és ellenőrzése során: figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvényesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, mindezek érdekében vizsgálatot rendel el,
- elvégzi a bírósági vezetői vizsgálatokat, és a vizsgálat eredményét az OIT elé terjeszti,
- az OIT tagjának javaslatára kivételesen indokolt esetben elrendelheti a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyek soron kívüli intézését,
- kinevezi és felmenti a Hivatal vezetőjét és helyettesét,
- irányítja a Hivatal tevékenységét,
- kiírja a bírói állás pályázatokat,
- javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben meghatározott esetekben a bírák kinevezésére,
- dönt a megyei bíróság és helyi bíróság bírójának a megyei bíróság illetékességi területén kívüli, illetve az ítélőtábla a bírójának más szolgálati helyre történő kirendeléséről.

Az OIT elnöke a feladatkörébe tartozó kérdésekben határozattal dönt. A határozat közlésére, közzétételére az OIT-ra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az OIT elnökét akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha e tisztség nincs betöltve – az OIT bíró tagjai közül három évre választott elnökhelyettes helyettesíti, aki e tisztségre nem választható újra.

A 31. §-hoz

A törvényjavaslat az OIT választott bíró tagjai tekintetében meghatározott korlátozó számra (vezetők számának korlátozása) tekintettel a kiegészíti az Bszi. 51. § (1) bekezdését az f) ponttal, amely szerint az OIT választott bíró tagjának a tisztsége megszűnik abban az esetben is, ha tag bírósági felsővezetői kinevezést kap, és ennek következtében a választott bíró tagok körében a bírósági felsővezetők, illetve az egyes bírósági szintek képviselőinek száma a törvényben meghatározottak szerinti számot meghaladja.

A 32. §-hoz

Az (1) bekezdéshez: Annak érdekében, hogy az OIT tagjainak száma mielőbb ismét 15 fő legyen, a törvényjavaslattal módosított Bszi. 53. § (1) bekezdésének a 2014. november 30. napjáig hatályos szövege rendelkezik arról, hogy ha az OIT valamely választott bíró tagjának megbízatása megszűnik, nem lép a helyébe OIT póttag; ha ezt követően szűnik meg valamely OIT tag megbízatása, az OIT póttagja a kapott szavazatok sorrendjében lép a választott tag helyébe.

A (2) bekezdéshez: A törvényjavaslattal módosított Bszi. 2014. december 1. napjától hatályos 53. § (1) bekezdése már arról rendelkezik, hogy a 2014. évben, illetve az azt követően megválasztott OIT póttagok hogyan lépnek az OIT tagok helyébe.

A 33. §-hoz

Technikai pontosítást tartalmaz: az OIT Hivatalának székhelyére vonatkozó rendelkezést áthelyezi a Bszi. 34. § (4) bekezdéséből a Bszi. 54. §-ába.

A 34. §-hoz

A törvényjavaslat az OIT Hivatalának feladatait felsoroló Bszi. 55. §-át kiegészíti a következők szerint:

- Az OIT Hivatala kezeli a bírói vagyonyilatkozatok vagyoni részét.
- A Bszi. szerint az OIT gondoskodik a bíróságok jogi képviseletéről. Az OIT, mint testület ezt a jogkörét nem tudja ellátni, ezért ezt a gyakorlatban – a szervezeti és működési szabályzat alapján – az OIT Hivatala látja el. A törvényjavaslat ezt rögzíti a Bszi.-ben.
- Vannak olyan törvények, amelyek meghatározott feladatoknál nevesítik az OIT Hivatalát. Így például a statisztikáról szóló törvény szerint a Hivatal a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek közé tartozik, továbbá a Hivatal törvény alapján vezeti a társadalmi szervek és alapítványok, a gondnokoltak nyilvántartását, közzéteszi a Bíróság Határozatok Gyűjteményét, stb., ezért indokolt rögzíteni, hogy a Hivatal ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket külön törvény a hatáskörébe utal.

A 35. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi.-nek az OIT Hivatala hivatalvezetői állás-pályázatára vonatkozó előírásokat pontosítja.

A 36. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja a Bszi. 57. §-át, amely hivatalvezető tekintetében az összeférhetetlenségi szabályokat tartalmazza, és az utaló szabály helyett (nem lehet hivatalvezető, aki nem választható az OIT tagjává) pontos felsorolást ad az összeférhetetlenségi okokról.

A Bszi. 58. §-a rendelkezik arról, hogy mely esetekben szűnik meg a hivatalvezetői tisztség. E felsorolást pontosítja a törvényjavaslat, továbbá rögzíti az eddig hiányzó rendelkezéseket, amelyek a lemondással, illetve a felmentéssel kapcsolatosan szükségesek. Így meghatározza a lemondási időt (3 hónap, de a kinevező és a vezető ennél rövidebb lemondási időben is megállapodhat), és rögzíti, hogy a lemondás a hivatalvezető ellen folyamatban levő fegyelmi eljárás lefolytatását nem akadályozza, továbbá kimondja, hogy a hivatalvezető e tisztségéből bármikor indokolás nélkül felmenthető.

A 37. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 59. § módosításával egyértelműen rögzíti, a Hivatal vezetője felel a Hivatal jogszabálynak, az OIT szabályzatainak és határozatainak megfelelő hatékony működéséért. A hivatalvezető felett a munkáltatói jogkört valamennyi tekintetben az OIT elnöke gyakorolja.

A 38. §-hoz

A Bszi. nem tartalmaz a hivatalvezető helyettesre szabályozást, amit a törvényjavaslat pótol és rögzíti, hogy a hivatalvezető-helyettes kinevezésére és felmentésére a Hivatal vezetőjére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal a kivétellel, hogy a hivatalvezető-helyettes nem csak bíró lehet.

A 39. §-hoz

A törvényjavaslat a bírósági vezetők felelősségére vonatkozó szabályt kiegészíti azzal, hogy a vezető a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak megfelelő hatékony működéséért való felelősség mellett az OIT szabályzatainak és határozatainak megfelelő működésért is felelős. E szabály is a központi igazgatási döntéseknek, az OIT határozatainak érvényesülését szolgálja.

A 40. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja és kiegészíti a bíróság elnökének feladatait annak érdekében, hogy az elnök tevékenysége átlátható, ellenőrizhető legyen. A bíróság elnökének új feladatai a következők:

- jóváhagyja – egyebek mellett – a kollégiumok munkatervét, ellenőrzi a betartásukat,
- évente egyszer tájékoztatja az OIT-ot, valamint az ösztörői értekezletet és a bíróság más dolgozóit a bíróság működéséről, ezen belül az ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a bíróság hatékony és időszerű működtetése érdekében a következő naptári évre kitűzött célokról és azok megvalósítását szolgáló igazgatási intézkedésekről, továbbá a pályázatához

csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- felelős az OIT és az OIT elnöke döntéseinek határidőben történő végrehajtásáért, a bíróság működéséért,

- gondoskodik a bíróság ügyfélfogadási idejének és rendjének a bíróság honlapján – amennyiben a bíróság saját honlappal nem rendelkezik, a bíróságok központi honlapján – történő közzétételéről.

Az ítélőtáblának a bírósági rendszerbe történő eddiginél hatékonyabb „integrálása” érdekében a törvényjavaslat a Bszi. 63. §-ának új (3) bekezdésében rögzíti, hogy az ítélőtábla elnöke koordinálja az illetékességi területén működő bíróságokon foglalkoztatott bírósági fogalmazók regionális képzését és meghatározza a regionális képzés alapelveit, a regionális képzési terv tematikáját.

41. §

A törvényjavaslat kiegészíti a helyi bíróság elnökének feladatait is annak érdekében, hogy az elnök tevékenysége átlátható, ellenőrizhető legyen, és rögzíti, hogy a helyi bíróság elnöke évente beszámol a helyi bírói karnak és a bíróság más dolgozóinak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.

A 42. §-hoz

A törvényjavaslat az elnökhelyettes helyettesítési jogára vonatkozó szabályozást pontosítja azzal, hogy a bíróság elnökét akadályoztatása esetén helyettesíti, és az akadályoztatás esetkörébe tartozik, ha az elnöki tisztség nincs betöltve.

A 43-44. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja és kiegészíti a kollégiumvezető és a csoportvezető feladatait – hasonlóan a bíróság elnökéhez, illetve a helyi bíróság elnökéhez – annak érdekében, hogy a tevékenysége átlátható, ellenőrizhető legyen. Új feladata mind a kollégiumvezetőnek, mind a csoportvezetőnek, hogy évente beszámol a kollégiumnak, illetve a csoportnak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.

A törvényjavaslat mind a kollégiumvezető-helyettes, mind a csoportvezető-helyettes esetében a szabályozást pontosítja azzal, hogy a kollégiumvezetőt, illetve a csoportvezetőt akadályoztatása esetén helyettesíti, és az akadályoztatás esetkörébe tartozik, ha az elnöki tisztség nincs betöltve.

A 45. §-hoz

Annak érdekében, hogy a vezetői állásokra a legalkalmasabb pályázók kerüljenek kinevezésre, továbbá, hogy a hatalmi pozíciók ne rögzüljenek, és a megfelelő rotáció biztosításra kerüljön, a törvényjavaslat kiegészíti a bírósági vezetők kinevezésére vonatkozó szabályozást a következők szerint.

A törvényjavaslat előírja, hogy a bírósági vezetői állásra – a kollégiumvezető-helyettesi, a csoportvezetői és csoportvezető-helyettesi, valamint a tanácselnöki állás kivételével – csak az nevezhető ki, aki vezetői pályaaalkalmassági vizsgálaton részt vett. A vezetői pályaaalkalmassági vizsgálaton a törvényben meghatározott vezetői kompetenciákat kell vizsgálni.

A törvényjavaslat rögzíti, hogy az ítéltáblák és a megyei bíróságok elnökei, elnökhelyettesei, továbbá a helyi bíróságok elnökei és elnökhelyettesei ugyanazon bírósági vezetői tisztségre két alkalommal nevezhetők ki. Amennyiben ezt meghaladóan kerülne sor a kinevezésre, úgy az ítéltáblák és a megyei bíróságok elnökeit, elnökhelyetteseit az OIT a tagjai kétharmadának szavazatával meghozott döntéssel nevezheti ki, illetve a helyi bíróság elnökeit és elnökhelyetteseit az OIT tagjai kétharmadának szavazatával meghozott hozzájárulásával nevezheti ki a megyei bíróság elnöke.

A 46. §-hoz

A Bszi. hatályos rendelkezése szerint a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesi tisztségére javasolt személy pályázatáról az OIT előzetesen véleményt nyilvánít. Figyelemmel arra, hogy a bírósági elnökök és elnökhelyettesek pályázatáról az összbírói értekezlet nyilvánít véleményt, a javaslat ennek megfelelő módosítást tartalmaz. Emellett a módosított 70.§ (1) bekezdés az Alkotmánnyal való összhang megteremtése érdekében – amely a 48.§ (1) bekezdésében a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyetteseiről rendelkezik – szintén a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyetteseire vonatkozik.

A törvényjavaslat a Bszi. 70. § (2) bekezdésének módosításával – igazodva az OIT és az OIT elnöke feladatai meghatározásához – újrászabályozza az egyes bírósági vezetők esetében a kinevező személyét. Az OIT nevezi ki változatlanul az ítéltáblák és a megyei bíróságok elnökeit, elnökhelyetteseit, valamint a bíróságok kollégiumvezetőit, de a Hivatal hivatalvezetőjét és hivatalvezető-helyettesét az OIT elnöke nevezi ki.

A 70. § (6) bekezdésének módosítása pontosító rendelkezést tartalmaz az egyértelmű szabályozás érdekében.

A 47. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 71. §-át kiegészíti a (3) bekezdéssel, mely törvényi szintre emeli azt a gyakorlatban általában érvényesülő szabályt, hogy a vezetői állásokra benyújtott pályázatoknak – a tanácselnöki pályázat kivételével tartalmazniuk kell a pályaművet, amely a pályázónak a megpályázott tisztségtől függően, a bíróság, a kollégium, illetve a csoport működésével kapcsolatos hosszú távú terveiről, és azok megvalósítása ütemezéséről szól. E rendelkezés is arra szolgál, hogy a vezetői kinevezést a legalkalmasabb pályázó kapja meg, egyben ez lehetőséget biztosít arra, hogy a kinevezett bírósági vezető tevékenysége hatékonyan ellenőrzésre kerülhessen, mivel a bírósági vezetőnek évente be kell számolnia a pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról.

A 48. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi.-t kiegészíti a 71/A. és 71/B. §-sal, amelyek a bírói pályaaalkalmassági vizsgálat szabályozását alapul véve rögzítik a vezetői pályaaalkalmassági vizsgálat célját (a vezetői tisztség betöltéséhez szükséges, a törvényben meghatározott

kompetenciák vizsgálata), valamint a vizsgálatra vonatkozó alapvető szabályokat. A vezetői pályáalkalmassági vizsgálatot és pályáalkalmassági felülvizsgálatot az igazságügyért felelős miniszter által – az OIT egyetértésével – kijelölt igazságügyi szakértőkből álló szakértői bizottság végzi. A vizsgálatot a kinevezésre jogosult – ha a kinevezésre az OIT jogosult, az OIT elnöke – kezdeményezi. A vezetői pályáalkalmassági vizsgálatról készített részletes értékelést is tartalmazó szakmai véleményt és a vezetői alkalmasságra vonatkozó megállapítást meg kell küldeni a kinevezésre jogosultnak és a pályázónak. A vezetői pályáalkalmassági vizsgálat és a pályáalkalmassági felülvizsgálat részletes szabályait az igazságügyért felelős miniszter rendeletben szabályozza.

A 49. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 72. § (1) módosításával részben pontosítja, részben módosítja a bírósági vezetői állásokra vonatkozó pályázatokat véleményező szervek felsorolását. Rögzíti, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese tekintetében is a megfelelő szintű összbírói értekezlet, azaz a teljes ülés nyilvánít véleményt. Módosítja a jelenlegi szabályozást annyiban, hogy a véleményezőkhöz bevonja a helyi bíróságon működő bírói kart, amely a helyi bíróság elnöke, elnökhelyettese esetében véleményezi a pályázatot, illetve a helyi bíróságon az adott szakirányban működő bírakat, akik a helyi bíróság csoportvezetője, csoportvezető-helyettese esetében véleményezi a pályázatot.

A Bszi 72. § módosított (2) bekezdése rögzíti, hogy a kinevező a pályázókat meghallgathatja.

A törvényjavaslat a Bszi. 72. §-át a (3) és (4) bekezdéssel egészíti ki, amelyekben meghatározza, hogy a kinevezőnek a pályázat elbírálása során figyelembe vennie a pályázati anyagot, a pályáalkalmassági vizsgálat eredményét, a pályázó személyes meghallgatását, a véleményező szerv javaslatát, azzal, hogy a véleményező javaslata nem köti a kinevezőt, de döntését indokolnia kell.

Az 50-51. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 74. § (1) bekezdésének módosításával előírja, hogy a bírósági vezetőt kinevező kötelező képzéseket határozzon meg, amelyeken a bírósági vezetőknek részt kell venniük vezetési ismereteik elmélyítése, továbbfejlesztése, az újfajta vezetési módszerek elsajátítása érdekében.

A módosított 74. § (2)-(8) bekezdése, továbbá az új 74/A. § a jelenlegi szabályozástól részletesebb előírásokat ad a vezetői vizsgálatra. A hatályos Bszi. a bírósági vezetők igazgatási tevékenységének rendszeres és folyamatos, illetve kötelező vizsgálatáról nem rendelkezik. Az igazgatási munka számonkérhetősége, értékelése, illetve hatékonyságának fokozása szempontjából azonban nem elegendők azok az információk, amelyek a kinevezőhöz közvetve eljutnak összbírói tájékoztatók, egyéb központilag elrendelt jelentések, statisztikai adatok, stb. formájában. Mínderre figyelemmel a törvényjavaslat előírja, hogy

- a kinevező a bírósági vezető vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább egy alkalommal, legkésőbb a megbízatásának lejártát megelőző évben megvizsgálja,
- ha a kinevező az OIT, a vizsgálatot az OIT elnöke folytatja le, és az eredményt az OIT elé terjeszti,
- a kinevező a tanácselnök vezetői tevékenységét szükség szerint, de legalább hatévente egyszer megvizsgálja.

Emellett a vezetői pályázatot véleményező szerv erre irányuló javaslatára, továbbá akkor is köteles elrendelni, ha az összbírói értekezlet, illetve a véleményező szerv a bírósági vezető felmentését kezdeményezi.

A Bszi. nem tartalmaz rendelkezéseket arra az esetre, ha az OIT határozatát a bírósági vezető nem hajtja végre. A központi igazgatás döntéseinek érvényesülése érdekében, az OIT és az OIT elnöke határozata végrehajtásának elmaradása esetére a módosított 74. § (6) bekezdése előírja, hogy az OIT elrendeli a bírósági vezető vezetői tevékenységének vizsgálatát.

A vizsgálatot az elrendelésétől számított 60 nap alatt be kell fejezni. A vizsgálat részletes szempontjait és eljárását az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg. Ha a bírósági vezetői vizsgálat a vezető alkalmatlanságát állapította meg, a vezetőt vezetői tisztségéből azonnali hatállyal fel kell menteni. A felmentett vezető a felmentést kimondó határozat ellen a szolgálati bírósághoz fordulhat jogorvoslatért.

Az 52. §-hoz

Pontosítást tartalmaz az összbírói értekezlet feladatai tekintetében.

Az 53. §-hoz

A törvényjavaslattal módosított Bszi. 81. §-ának (1) bekezdése rendelkezik arról változatlanul, hogy az összbírói értekezlet akkor határozatképes, ha azon a bírák több mint fele részt vesz, ugyanakkor kiegészíti a szabályozást azzal, hogy az összbírói értekezlet határozatképtelensége esetén legkésőbb 15 napon belül ismét össze kell hívni; a megismételt összbírói értekezlet a jelenlévők számától függetlenül határozatképes. Az összbírói értekezlet a határozatait titkos szavazással hozza, de ettől eltérő döntést is hozhat.

A hatályos Bszi. eltérően fogalmaz a küldötté váláshoz szükséges szavazati arányról. A 36.§ (1) bekezdése szerint a küldötteket a Legfelsőbb Bíróság teljes ülésén, az ítélőtábla és a megyei bíróság összbírói értekezletén a jelenlévők többségének szavazatával választják. A 81. § (2) bekezdése viszont úgy rendelkezik, hogy az összbírói értekezleten a jelenlevő bírák kétharmadának szavazata szükséges az OIT tagokat választó küldöttek megválasztásához. Az egyértelmű szabályozás érdekében mindkét törvényhelyen azonos szavazati arányt kell megfogalmazni. A módosítás szerint a küldöttek megválasztásához elegendő az egyszerű többség. Az OIT által kinevezett vezetők felmentésének kezdeményezéséhez, továbbá a bírói tanács tagjainak megválasztásához és felmentéséhez a jelenlevő bírák kétharmadának szavazata szükséges a hatályos Bszi. szerint. A minősített többség szükségességét a gyakorlati tapasztalatok nem indokolják.

A fentiekre figyelemmel a módosított 81. § (2) bekezdése a Bszi. szabályozását módosítva törli a kétharmados határozathozatalt, és rögzíti, hogy az összbírói értekezlet szavazattöbbséggel határoz.

Az 54. §-hoz

A módosítás a bírói tanács feladatainak előírása körében tartalmaz pontosító rendelkezéseket.

Az 55. §-hoz

A törvényjavaslat a bírói tanács összetételét változatlanul hagyja, de a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben a bírói kinevezési eljárás során szabályozott feladatai ellátása (a pályázók meghallgatása és a pályázatoknak az elért pontszámoknak megfelelően való rangsorolása) során a megyei bíróság bírói tanácsát két (az ítélőtábla elnöke által kijelölt) ítélőtáblai bíróval, az ítélőtábla bírói tanácsát két (a Legfelsőbb Bíróság elnöke által kijelölt) bíróval kiegészíti annak érdekében, hogy a bírói álláspályázatok objektív elbírálását ezzel is elősegítse.

Az 56. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 89. § (4) bekezdésében – az ítélőtáblának az egységes bírósági szervezetbe történő „integrálása” érdekében – rögzíti, hogy az ítélőtábla kollégiumának tagjai az ítélőtábla bírái által az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó megyei bíróságok azonos ügyszakban működő kollégiumainak a bírái közül 6 évre választott bírák is.

Az 57. §-hoz

A módosítás a kollégium feladatainak előírása körében tartalmaz pontosító rendelkezéseket.

Az 58. §-hoz

Az (1) bekezdéshez:

A törvényjavaslat módosítja a Bszi. VIII. Fejezetének címét, tekintettel arra, hogy a VIII. Fejezetben kerülnek elhelyezésre a bírósági épületek rendjének fenntartására vonatkozó szabályok.

A (2) bekezdéshez:

Mind az Alkotmány, mind a bíróságok működését, illetve eljárását szabályozó törvények alapelveként rögzítik, hogy a bírák ítélkező tevékenységükben függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélkezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. A befolyásmentes ítélkezés egyik előfeltétele, hogy a tárgyalás menetét, annak nyilvánosságát senki ne zavarhassa meg, illetve ne befolyásolhassa.

A bíróságoknak a rendfenntartás keretében fennálló feladatai két részre oszthatóak. Egyrészt a tárgyalóteremben kell gondoskodni a rend fenntartásáról annak érdekében, hogy a tárgyalások zavartalanul legyenek lefolytathatóak, és a bíróság (az ügyben eljáró bíró, illetve bírói tanács) az ítélkező tevékenységét, illetve a fél az eljárási jogait befolyástól mentesen, a konkrét ügyre koncentrálni, nyugodt körülmények között gyakorolhassa. Másrészt biztosítani kell a tárgyalótermen kívül, a bíróság egész épületében a rend fenntartását azért, hogy az ott dolgozó valamennyi alkalmazott a munkáját zökkenőmentesen, folyamatosan elláthassa, illetve a bíróság épületébe érkező ügyfelek nyugalma és biztonsága garantálható legyen.

Az Alkotmány 57. §-ának (1) bekezdése rögzíti a tárgyalás nyilvánosságának alapelvét azzal, hogy kimondja, az állampolgárok jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el. Az eljárásjogi törvények – a

Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) – is megismétlik ezt az alapelvet, meghatározva azokat a kivételes eseteket, amikor a bíróság a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárhatja.

Mindezek mellett ugyanakkor biztosítani kell azon feleknek, érdekelteknek és hallgatóságnak a bíróság épületébe történő bejutását, akik egy részének a tárgyaláson való megjelenése perbeli pozíciójából adódóan kötelező, illetve akik a tárgyalás nyilvánosságára tekintettel a tárgyaláson meg kívánják jelenni, illetve az ügyfélfogadási időben azon személyeknek a belépését, akik folyamatban lévő ügyükhöz kapcsolódóan a kezelő irodákban kívánják iratot tanulmányozni, keresetlevelet vagy utóiratot csatolni. Ennek megfelelően a bíróság épületében érvényesülő rendszabályokat mindezen személyeknek be kell tartania, illetve velük azokat be kell tartatni.

A tárgyalóteremben a rend fenntartásáról az eljáró tanács elnöke (egyres bírójárása esetén a bírój) gondoskodik a Pp.-ben és a Be.-ben meghatározott részletes előírások szerint.

Emellett a törvényjavaslattal a Bszi.-be beiktatott 97/A-97/D. §-ok szabályozzák a bírósági épületek rendjének fenntartását, az oda be-, illetve kilépés szabályait, az ügyfélforgalom számára nyitva-álló épületrészek meghatározását, a bíróság elnöke számára rendelkezésre álló intézkedési lehetőségeket.

Az 59. §-hoz

A törvényjavaslat a Bszi. 98. §-át követően a 98/A. §-ban a szükséges felhatalmazó rendelkezésekkel egészíti ki a Bszi.-t. Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy

- a vezetői pályaalkalmassági vizsgálat és felülvizsgálat szempontjainak, módjának, eljárásának részletes szabályait,
- a bírósági vezetői vizsgálat részletes szabályait

az OIT véleményének kikérésével rendeletben állapítsa meg.

A 60. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy a Bszi. melléklete helyébe (amely az egyes bíróságok illetékességi területét határozta meg, de a jövőben arról külön törvény rendelkezik), a törvény 1. melléklete lép, amely a bírósági vezetői kompetenciákat tartalmazza.

A 61. §-hoz

A törvényjavaslat egyéb rendelkezéseivel szükséges összhang megteremtését szolgáló, a Bszi. tekintetében szükséges szövegcsere módosításokat és hatályon kívül helyezéseket tartalmazza.

A 62. §-hoz

A törvényjavaslat új alcímmel egészíti ki a Bjt.-t a 2. §-t követően, annak érdekében, hogy az e rész alá tartozó rendelkezések is illeszkedjenek a Bjt. alcím rendszerébe.

A 63. §-hoz

(1) bekezdéshez: A módosítás célja részben a kormánytisztviselő, mint új fogalom Bjt.-be való illesztése részben annak egyértelművé tétele, hogy kinevezési feltétel a pályaalakmassági vizsgálaton a bírói hivatás gyakorlására „alkalmas” kategória megszerzése.

(2) bekezdéshez: A törvényjavaslat az egyéb jogállási törvényekhez hasonlóan módosítja a Bjt. 3. §-ának (2) bekezdését, annak érdekében, hogy egyértelműen meghatározásra kerüljön, hogy milyen feltételek fennállása esetén nem nevezhető ki bírónak az arra pályázó személy. Új kategóriaként jelenik meg e körben az egyetemi jogi végzettséghez kötött foglalkozástól eltiltás, a büntetlen előélet, ha a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt a pályázó büntetőjogi felelősségét jogerős ítéletben megállapította pl. szándékos bűncselekmény miatt kiszabott ötévi vagy azt meghaladó végrehajtandó szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkét évig, szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított három évig. Ugyancsak nem nevezhető ki bírónak az, akivel szemben büntetőeljárás – ide nem értve a magánvádas vagy pótmagánvádló vádindítványa alapján indult eljárást – van folyamatban, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig. Továbbá az sem, akit bírónak, ügyészként, kormánytisztviselőként, köztisztviselőként, közjegyzőként, ügyvédként, közalkalmazottként, fegyveres szerv hivatásos állományú tagjaként, igazságügyi alkalmazottként, ügyészségi titkárként és fogalmazóként, ügyvédjelöltként, közjegyzőhelyettesként fegyelmi eljárásban a leg súlyosabb fegyelmi büntetéssel sújtottak, mindaddig, amíg a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll.

(3) bekezdéshez: A bekezdés szövegpontosító rendelkezést tartalmaz.

A 64. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. 4. és 5. §-ának módosításával hozzáigazítja a Bjt. szabályait a bűnügyi nyilvántartást végző szerve irányadó új szabályokhoz. A törvényjavaslat emellett részletesen újraszabályozza a pályaalakmassági vizsgálat szabályait. Előírja, hogy a jogszabályban meghatározott szempontok szerint állást kell foglalni abban a kérdésben, hogy a jelölt személyiségjegyei alapján a bírói munka elvégzésére várhatóan alkalmas-e. A vizsgálandó kompetenciákat – ugyancsak új elemként – a Bjt. törvényjavaslattal megállapított 5. számú melléklete tartalmazza.

A törvényjavaslat rögzíti azt is, hogy a vizsgálatról készített részletes értékelést is tartalmazó szakmai vélemény és az alkalmasságra vonatkozó megállapítás (amennyiben rendkívüli pályaalakmassági vizsgálat elvégzését szükségessé tevő körülmények nem merülnek fel) három évig érvényes, azaz új pályázat benyújtása esetén nem szükséges a vizsgálat újbóli elvégzése.

A 65. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. 6. §-ának módosításával a nagyobb nyilvánosság, az átláthatóság növelése érdekében újraszabályozza a bírói pályázati eljárás szabályait is. Rögzíti, hogy a bírói állás betöltésére kiírt pályázatnak nyilvánosnak kell lennie, s a kiválasztás során

garantálni kell, hogy a bírói tisztséget nyilvános és valamennyi – a jogszabályi valamint a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket teljesítő – pályázó számára egyenlő esélyt biztosító, törvényben szabályozott pályázati eljárás eredményeként a legalkalmasabb jelölt nyerje el.

A 66. §-hoz

A Bjt. 7-9. §-ának módosításával a törvényjavaslat módosítja a pályázat kiírására jogosultak körét s azt, az egységes pályázatkirás érdekében az OIT elnökének feladatává teszi. Az ítélkezési tevékenység specializálódására figyelemmel a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy az OIT elnöke (mint a pályázat kiírója) a munkakörhöz szükséges speciális szakismeret (például gazdasági, műszaki) esetén, ahhoz kapcsolódóan a jogszabályban nem szereplő pályázati feltételt szabjon, erről a pályázókat a pályázati felhívásban külön tájékoztatnia kell. A pályázati felhívást a Bírói Közlönyben és a bíróságok honlapján is közzé kell tenni.

A pályázatokat nem az OIT elnökéhez, hanem annak bíróságnak az elnökéhez kell benyújtani, amelyre a pályázat szól, helyi bíróság esetében pedig a megyei bírósághoz. E rendelkezés indoka, hogy azokat elsőként a bírói tanács fogja megvizsgálni.

Az esetleges jogértelmezési bizonytalanságok elkerülése érdekében a törvényjavaslat rögzíti, hogy az eljárásban hiánypótlásnak van helye.

Új elem a pályázati eljárásban, hogy a pályázati határidő leteltét követően, a pályaalakmassági vizsgálati eredmények beérkezését követő 15 napon belül helyi vagy megyei bíróságra kiírt pályázat esetén a megyei bíróság, ítélőtáblára kiírt pályázat esetén az ítélőtábla a Legfelsőbb Bíróságra kiírt pályázat esetén a Legfelsőbb Bíróság bírói tanácsa a pályázókat meghallgatja, és a pályázatokat az elért pontszámoknak megfelelően rangsorolja. Ennek során a törvényben meghatározott szempontok vehetőek figyelembe, így például bírósági fogalmazói és bírósági titkári joggyakorlati idő, a pályaalakmassági vizsgálat eredménye, a jogi szakvizsga eredménye, a jogi tárgyú publikáció. A törvényjavaslat alapján az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg a fenti szempontokhoz rendelhető pontszámot és az eljárás részletes szabályait.

Ugyancsak rendezzi a törvényjavaslat azt a helyzetet, ha a rangsor első helyén több pályázó szerepel, ebben az esetben a bírói tanács egyszerű szótöbbséggel hozott, írásbeli, indokolt határozatával választja ki azt a pályázót, akit kinevezésre javasol.

Amennyiben a bíróság elnöke az első helyen rangsorolt pályázó kinevezésével egyetért, a pályázati rangsort és a pályázatokat a köztársasági elnökhöz történő felterjesztés céljából az OIT elnökéhez felterjeszti. E körben az OIT elnökének lehetősége van arra, hogy más pályázót javasoljon a kinevezésre, azonban döntését írásban kell indokolnia; s ennek alapján is dönt az OIT arról, hogy mely pályázó kinevezését támogatja.

Ha az OIT elnöke a javaslattól eltérő – a rangsor soron következő helyein álló – pályázót javasol bírói kinevezésre, ezt írásban indokolnia kell és javaslatát, a pályázati rangsort valamint a pályázatokat haladéktalanul az OIT elé kell terjesztenie. Ebben az esetben az OIT dönt arról, hogy mely pályázó kinevezését támogatja, s terjeszti fel a köztársasági elnökhöz.

A Legfelsőbb Bíróságra kiírt pályázat esetén a Legfelsőbb Bíróság elnöke, ha az első helyen rangsorolt pályázó kinevezésével egyetért, a pályázati rangsort és a pályázatokat közvetlenül

az OIT részére küldi meg. Amennyiben pedig az LB elnöke a bírói tanács által felállított rangsor alapján kinevezésre javasolt pályázótól eltérő pályázót javasol bírói kinevezésre, ezt írásban indokolnia kell és javaslatát, a pályázati rangsort valamint a pályázatokat és az írásbeli indokolást 15 napon belül az OIT-hoz felterjeszti. Mindkét esetben az OIT dönt arról, hogy mely pályázó kinevezését támogatja, és terjeszti fel a köztársasági elnökhöz.

Az OIT-ot a javaslatok nem kötik, döntése meghozatala érdekében meghallgathatja a pályázókat. A törvényjavaslat egyértelművé teszi azt is, hogy amennyiben a nyertes pályázó bírói kinevezéssel már rendelkezik, kinevezését nem kell a köztársasági elnök részére megküldeni.

A 67. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a Bjt. 10. § (2) és (3) bekezdését és rögzíti, hogy a pályázat eredménytelenségét okozza az is, arra egyetlen pályázat sem érkezik vagy a beérkező pályázatokat a bíróság elnöke azok hiányossága vagy elkésztettség elutasítja. A Bjt. törvényjavaslattal módosított rendszerében a pályázati anyagokat több szinten is véleményezik, a törvényjavaslat ezért kiveszi a Bjt. rendszeréből azt a szabályt, amely szerint a pályázati anyagokat titkosan kell kezelni. E módosítást indokolja továbbá az is, hogy a minősített adatok védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény alapvetően más rendszerben határozza meg a minősíthető adatokat és a minősítési szinteket, s ezek alapján a pályázatok nem minősülnek minősített adatnak. Természetesen a pályázatok számos személyes adatot tartalmaznak, így értelemszerű, hogy azok megismerésére továbbra is csak az lesz jogosult, akit arra a Bjt. feljogosít. A pályázatok elbírálásának jobb átláthatósága érdekében a törvényjavaslat rögzíti, hogy a pályázóval a rangsorban elfoglalt helyét és pontszámát is közölni kell.

A 68. §-hoz

A törvényjavaslat új alcímmel egészíti a Bjt.-t a 10/F. §-t követően, annak érdekében, hogy az e rész alá tartozó rendelkezések is illeszkedjenek a Bjt. alcím rendszerébe.

A 69. §-hoz

(1) bekezdés: A törvényjavaslat módosítja a Bjt. 11. § (2) bekezdését annak érdekében, hogy a jövőben ne legyen lehetőség arra, hogy az első bírói kinevezés határozatlan időre szóljon, ha a jelölt szakmai gyakorlatát ügyészként, közjegyzőként, ügyvédként, jogtanácsosként vagy a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó központi közigazgatási szervnél közigazgatási, illetve jogi szakvizsgához kötött munkakörben szerezte. A módosítás indoka, hogy a határozott időre szóló bírói kinevezés célja, annak biztosítása, hogy amennyiben a jelölt utóbb mégsem bizonyulna alkalmasnak a bírói hivatás támasztotta követelmények teljesítésére ne kerüljön határozott időre kinevezésre; s az erre való alkalmasság teljes bizonyossággal csak akkor állapítható meg, ha a jelölt ítélkezési tevékenységgel járó szakmai gyakorlattal rendelkezik.

(2) bekezdés: A törvényjavaslat a Bjt. 11. § (3) bekezdésének módosításával egyértelművé teszi, hogy ha a határozott időre kinevezett bíró szolgálati viszonya azért szűnt meg, mert nemzetközi szervezetnél vagy az Európai Unió valamely szervénél pályázat alapján vagy kijelölés ítélkezésre vagy az igazságszolgáltatással összefüggő egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesített, akkor erre irányuló kérelme esetén a megszűnést megelőző

kinevezésének megfelelően lehet határozott vagy határozatlan időre bíróvá kinevezi. Értelemszerűen a megszerzett gyakorlati idejét szolgálati időként figyelembe kell venni.

A 70. §-hoz

A törvényjavaslat bevezeti a Bjt. rendszerébe a bíró „alkalmas utóvizsgálat lefolytatása indokolt” szintű értékelését, amely esetben a törvényjavaslat szerint a bíró ismét 3 éves határozott idejű kinevezést kap.

A 71. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy a kinevezés felterjesztésére jogosultnak javaslatát a kinevezés kezdő időpontját és időtartamát megjelölve kell a köztársasági elnök részére felterjesztenie.

A 72. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a bírói eskü szövegét.

A 73. §-hoz

A Bjt. 17. §-ának módosításával a törvényjavaslat újraszabályozza a bírói kirendelés rendszerét; arra a jövőben – a szolgálati érdek mellett – a bíró szakmai fejlődésének elősegítése érdekében is lehetőség lesz. A bíró a megyei bíróság, az ítélőtábla és a Legfelsőbb Bíróság elnökének kezdeményezésére, a megyei bíróságra, az ítélőtáblára, illetve a Legfelsőbb Bíróságra lesz szakmai fejlődése érdekében kirendelhető.

A törvényjavaslat a megtartja a Bjt. jelenlegi szabályát, amely szerint a bírót – hozzájárulása nélkül – háromévenként, ezen belül legfeljebb egy évre lehet szolgálati érdekből bírói beosztásba, ideiglenesen más szolgálati helyre kirendelni.

A törvényjavaslat az ítélkezés időszerűségének biztosítása érdekében a kirendelés új eseteit is beilleszti a Bjt. rendszerébe. Mód lesz a bíró ideiglenes kirendelésre – hozzájárulása és az időbeli korlátozás nélkül –, ha ez a bíróságok közötti aránytalan ügyteher kiegyenlítése céljából szükséges. Továbbá a bíró hozzájárulása esetén arra is, hogy a beosztásából eredő ítélkezési tevékenységének megtartása mellett más szolgálati helyre kerüljön kirendelésre.

A kirendelést a bíróval – annak megkezdése előtt legalább 30 nappal – írásban közölni kell, megjelölve a kirendelés indokát, helyét, kezdetét és időtartamát. Továbbra is érvényesül az a szabály is, hogy amennyiben a bírót a megyei bíróság illetékességi területén kívüli, illetőleg az ítélőtábla bíróját más szolgálati helyre rendelik ki, a kirendelésre jogosult OIT elnöknek ki kell kérnie az érintett megyei bíróságok és az ítélőtábla elnökének véleményét. A kirendelés esetében továbbra is érvényesülni fog az az általános szabály, hogy a bíró méltányos érdekét figyelembe kell venni.

A 74. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja a Bjt. 19. § (2) bekezdésének szövegét.

A 75. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a kirendelésre és áthelyezésre jogosultakat oly módon, hogy a bíró más bírósághoz történő kirendelésére az OIT elnöke, áthelyezésére az OIT, ha a kirendelés vagy az áthelyezés a megyei bíróság és az illetékességi területén működő helyi bíróság között vagy a megyei bíróság illetékességi területén működő helyi bíróságok között történik, a megyei bíróság elnöke jogosult.

A 76. §-hoz

A törvényjavaslat úgy módosítja a Bjt. szabályait, hogy lehetővé teszi, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a bírót – írásbeli hozzájárulásával – határozott, vagy határozatlan időre, kizárólag vagy részben, igazgatási feladatok ellátásával bízza meg.

A 77. §-hoz

A törvényjavaslat az OIT 76/2000. (IX.13.) számú határozatában foglaltaknak megfelelően szélesíti az összeférhetetlenséggel érintett vezetők körét és meghatározza a felmentés iránti kérelmek vizsgálati szempontjait.

(1) bekezdés: A törvényjavaslat módosítja a Bjt. 24. §-ának (1) bekezdését annak érdekében, hogy az adott kollégiumban vagy csoportban bíróként sem a kollégiumvezető sem a csoportvezető helyettesének hozzátartozója ne működhesen.

(2) bekezdés: A Bjt. 24. §-a (5) bekezdése módosításának célja annak rögzítése, hogy mikor kerülhet sor az együttalkalmazási tilalom alóli felmentésre. A törvényjavaslat erre akkor ad lehetőséget, ha a vezetői állás betöltése más módon nem lehetséges. A döntés mérlegelésénél a szolgálati érdek a meghatározó szempont.

A 78. §-hoz

A törvényjavaslat módosítsa a bíróképzés szabályait. Ennek indoka, hogy a jelenlegi szabályozás nem alkalmas a valamennyi bíróra kiterjedő folyamatos kötelező képzés biztosítására, különös figyelemmel arra, hogy e rendelkezés alapján a gyakorlatban a képzés terén inkább az önkéntesség elve dominált. A módosítás egyértelműen kifejezésre juttatja a képzés kötelező jellegét.

A Bjt. törvényjavaslattal módosított 32. §-a értelmében a képzésre vonatkozó részletszabályokat nem OIT határozat, hanem az igazságügyért felelős miniszter rendelete szabályozza (az OIT javaslatának figyelembe vételével). A képzési kötelezettség elmulasztása esetén pedig kizárja, hogy a bíró magasabb bírói álláshelyre nyújtson be pályázatot, emellett előírja, hogy soron kívüli vizsgálatát is el kell rendelni.

A 79. §-hoz

A készenlét és az ügyelet alapvető szabályait Bjt. 35. §-a meghatározza, a részletszabályok kidolgozását a Bjt. 35. §-ának törvényjavaslattal megállapított (3) bekezdése OIT szabályzat szintjére rendeli.

A 80. §-hoz

A törvényjavaslat a bünygyi nyilvántartásról szóló törvény szabályaira figyelemmel a Bjt.-be iktatott új 38/B. §-sban rögzíti, hogy a bírónak írásbeli felhívására 15 munkanapon belül hatósági bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy a Bjt. 3. § (2) bekezdés a)-f) pontjában meghatározott körülmény nem áll fenn.

A 81. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. módosításával egyértelművé teszi, hogy az igazságügyért felelős miniszter gyakorolja a minisztériumába beosztott bírák esetén a munkáltatói jogkört, értelemszerűen a bírói jogállásból adódó speciális szabályok érintetlenül hagyása mellett.

A 82. §-hoz

A 22. § pontosítja a Bjt. 45. § (2) bekezdésének szövegét.

A 83. §-hoz

A bíró tevékenységének igazgatási ellenőrzése, továbbá a bíró munkájának értékeléséről szóló szabályozás átfogó módosításának célja a fokozottabb számonkérhetőség, ezáltal a bíró szakmai munkája minőségének javítása.

A törvényjavaslat alapján ezért a bírót külön nevesítve, kiemelten kell vizsgálni a pályájának kezdetén – a kinevezést követő harmadik év eltelte előtt –, majd a határozatlan időre szóló kinevezés után rendszeresen (6 évente), ezen kívül pedig akkor, ha a folyamatos szakmai és igazgatási kontroll során olyan rendellenességek (pl. hátralék kialakulása, a befejezések alacsony száma, a határidők elmulasztása, a lényegre törő tárgyalásvezetés, döntési készség hiánya, a téves hiányos jogi háttérismeretek stb.) mutatkoznak, amelyek a vizsgálat elrendelését indokolják.

A törvényjavaslat alapvetően alakítja át ezért a Bjt.-nek a bíró munkájának értékelésére vonatkozó szabályait. Ennek részeként módosítja a 47. § (1) bekezdését, rögzítve, hogy a bíró munkáját értékelni kell, a részletszabályok pedig a Bjt. – törvényjavaslattal módosított – III. fejezetben szerepelnek.

A 84. §-hoz

A Bjt 48. és 49. §-a rögzíti, hogy a bíró munkájának értékelést megalapozó vizsgálatnak – a jogerősen befejezett ügyek alapján – fel kell tárnai a bíró anyagi, eljárási és ügyviteli jogszabály-alkalmazási és tárgyalásvezetési, ügyfélkezelési gyakorlatát. A vizsgálat lefolytatását a megyei bíróság, az ítélőtábla, illetve a Legfelsőbb Bíróság elnöke saját hatáskörben is elrendelheti, továbbá helye van ilyen irányú kezdeményezés esetén is; az értékelés elrendelését írásban kell a bíróval közölni. A szakmai vizsgálatot a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes, továbbá a szakterület szerint illetékes ítélőtáblai és legfelsőbb bírósági kollégiumvezető kezdeményezheti. Helyi bírósági bíró esetében a helyi bíróság elnöke is kezdeményezheti a szakmai vizsgálatot. A vizsgálat lefolytatása a bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezető, vagy az általa kijelölt bíró feladata.

A 85. §-hoz

A bíró munkájának értékelésére vonatkozó új szabályok szerint a bírót hatévente folyamatosan értékelni kell. A bírói vizsgálatok számának további növelése, gyakoribbá tétele azért nem indokolt, mert az az ítélezési munkájuk hátráltatását, akadályát eredményezhetné.

A 86. §-hoz

A hatályos szabályozás szerint a bíróság elnöke összességében értékeli a bíró munkáját. Ugyanakkor a bíró munkájának értékelése döntő részt szakmai szempontok szerint történik. Ezért a törvényjavaslat előírja, hogy az értékelést megelőzően – a vizsgálati jelentés és az értékelés tervezetének megküldése mellett – be kell szerezni a bíró szakterülete szerint illetékes másodfokú (felülvizsgálati ügyekben eljáró) bíróság kollégiumvezetőjének véleményét.

A bírák esetében érdemi szakmai tevékenységüket illetően folyamatos kontrollt jelentenek a jogorvoslat során eljáró bíróságok határozatai, az ügyviteli-ügyforgalmi tevékenységüket illetően pedig a szakmai-igazgatási vezetés ellenőrzése. Az ellenőrzés hatékonyságának növelése érdekében törvényben is indokolt előírni, hogy a bíróság elnöke a bíró tevékenységét köteles folyamatosan figyelemmel kísérni és az ügyviteli-ügyforgalmi tevékenységéről minden év végén – az OIT által meghatározott adatok alapján – tevékenységi kimutatást készíteni. A tevékenységi kimutatást a bíróval ismertetni kell. Az éves tevékenységi kimutatás a bíró munkája értékelésének részét képezi.

A Bjt. törvényjavaslattal módosított 51. § (3) bekezdése meghatározza, hogy a bíró munkája értékelésének milyen adatokon kell alapulnia. Része lesz egyebek mellett a bíró ügyeiről a vizsgált időszakban készült tanácselnöki feljegyzés, éves tevékenységi kimutatás, a bíró kötelező képzéseken való részvételével kapcsolatos adatok és egyéb iratok, melyek alkalmasak arra, hogy objektív módon mutassák a bíró munkáját. A vizsgálatot az elrendeléstől számított 60 napon belül be kell fejezni, és az értékelést a befejezéstől számított 15 napon belül kell elvégezni. Az értékeléshez szükséges ügyek kiválasztásának rendjét, a vizsgálat részletes szabályait az OIT határozza meg.

A 87. §-hoz

A Bjt. módosított 53. § (2) bekezdése kiegészül két új értékelési kategóriával: a kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, valamint az alkalmas, utóvizsgálat lefolytatása indokolt. A második az esetben az értékelő megállapítja a tapasztalt hiányosságokat, rendellenességeket és megjelöli a kívánt változtatás fő szempontjait, ezeket a következő – 2 éven belül esedékes – vizsgálat alkalmával meg kell vizsgálni; s ha a bíró ekkor sem éri el a legalább alkalmas értékelést, alkalmatlan minősítést kell kapnia.

A bíróság elnöke az értékelés eredményét írásban indokolni köteles, s azt a bírónak valamint – a legfelsőbb bírósági bíró kivételével – a bíró beosztása szerint illetékes másodfokú bíróság kollégiumvezetőjének meg kell küldenie.

A 88. §-hoz

A Bjt. törvényjavaslattal beiktatott 53/A. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a bíró és a bíró beosztása szerint illetékes másodfokú bíróság kollégiumvezetője, a legfelsőbb bírósági bíró

esetét kivéve – a törvényjavaslattal felállítani rendelt – szolgálati bírósághoz fordulhat, ha az értékelést vitatja. Szükség esetén megfelelő jogvédelmet biztosítva ezzel a vizsgált bírónak.

A Bjt. új 53/A. § (2)-(4) bekezdései rögzítik az alkalmatlan minősítés esetén irányadó eljárást. A bíróság elnökének fel kell szólítania a bírót, hogy 30 napon belül mondjon le bírói tisztségéről. Amennyiben a bíró nem tesz eleget, a bíróság elnöke erről az elsőfokú szolgálati bíróságot haladéktalanul értesítenie kell. Az elsőfokú szolgálati bíróság kijelölt tanácsa – az 53/B. §-ban foglalt eltérésekkel – a fegyelmi eljárás szabályainak megfelelő alkalmazásával alkalmatlansági eljárást folytat le, melynek során soron kívüli eljárásban dönt a bíró alkalmasságáról, és alkalmatlanná nyilvánítás esetén határozatot hoz a bírói szolgálati viszony megszűnéséről. Az alkalmatlanságról hozott határozat ellen a fegyelmi határozatra vonatkozó szabályok szerint van helye fellebbezésnek és másodfokú eljárásnak.

Az alkalmatlanságot megállapító értékelés további következménye, hogy közlésének napjától a szolgálati bíróság jogerős határozatáig terjedő időben a bíró olyan tevékenységet nem folytathat, amely kizárólag bírói hatáskörbe tartozik.

Az elsőfokú szolgálati bíróság kijelölt tanácsa a bíróság elnökének értesítése alapján megindítja az alkalmatlansági eljárást és az előzetes vizsgálat lefolytatására vizsgálóbiztost rendel ki. A vizsgálóbiztos köteles a tényállás megállapításához szükséges valamennyi körülményt tisztázni. Ennek érdekében meghallgathatja az eljárás alá vont bírót és az értékelő bírósági elnököt, tanúkat hallgathat ki, a bírói értékelés irataiba betekinthet. A bírák és a bíróság dolgozói kötelesek részére a szükséges tájékoztatást megadni. Ellátja az értékelő feladatait.

Fontos eljárási szabályként kerül rögzítésre az is, hogy ha a tanács megítélése szerint az értékelés homályos, hiányos, önmagával ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a tanács az értékelő bírósági elnököt és az eljárás alá vont bírót is meghallgatja.

A tanács az eljárás eredményeképpen megállapíthatja az alkalmatlanságot és a bírói szolgálati viszony megszűnését, a minősítést módosíthatja és lehetősége van arra is, hogy eljárási szabálysértés esetén saját eljárást megszüntesse és a bíró munkájának új értékelését rendelje el.

Amennyiben a szolgálati bíróság maga is a bíró alkalmatlanságát állapította meg a határozatot – jogerőre emelkedését követően – haladéktalanul meg kell küldenie az OIT-nak a bíró felmentése iránti intézkedések megtétele érdekében.

A 89. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. 54. §-ának módosításával rendezi, s a korábbinál részletesebben szabályozza ez egészségügyi alkalmatlanság esetén irányadó szabályokat is. Így rögzíti, hogy amennyiben a bíróság elnöke ez okból lemondásra szólítja fel, röviden meg kell jelölnie azokat az okokat, amelyek az alkalmatlanságára utalnak. Annak érdekében, hogy ne legyen mód az orvosi vizsgálat megtagadására a Bjt. rögzíti, hogy ha a bíró a munkáltató által elrendelt orvosi vizsgálaton önhibájából nem vesz részt, úgy kell tekinteni, hogy az alkalmatlanság jogkövetkezményének alkalmazását tudomásul veszi.

A 90. §-hoz

A Bjt. törvényjavaslattal megállapított 55/A. §-a rögzíti, hogy a bíró éves tevékenységéről kimutatást kell készíteni, az ügyforgalmi és tevékenységi adatok, továbbá a másodfokú és a felülvizsgálati határozatok alapján. A kimutatás tartalmát az OIT határozza meg. A kimutatást a bíróság elnökének éves tájékoztatójával egyidejűleg közölni kell az összbírói értekezlet (teljes ülés) tagjaival. A kimutatás adatait a bíró vizsgálatánál, értékelésénél figyelembe kell venni.

A 91. §-hoz

A törvényjavaslat a bírói szolgálati viszony megszűnése eseteinek áttekinthetőbb szabályozására irányul. Módosítja ezért a Bjt. 57. §-át, újraszabályozza a bíró szolgálati viszonyának megszűnési eseteit, s a felmentési okokat a Bjt. új (2) bekezdésébe helyezi. A törvényjavaslat két új felmentési okot jelöl meg: ha a bíró elmulasztja a büntügyi nyilvántartásban kezelt adatainak igazolását, valamint ha a munkáltató által elrendelt orvosi vizsgálaton – az önhibán kívüli mulasztást ide nem értve – nem vesz részt.

A 92. §-hoz

A Bjt. 60. § (2) bekezdése szerint nyugállományba helyezés esetén a bíró felmentési ideje 6 hónap, s a munkavégzési kötelezettség alól 3 hónapra fel kell menteni. A törvényjavaslat új elemként iktatja a Bjt. rendszerébe, hogy a bíró kérheti, hogy a mentesítés ideje ennél rövidebb legyen, erről az OIT elnöke dönt.

A 93. §-hoz

A Bjt. törvényjavaslattal beiktatott 62/A. §-a rögzíti, hogy munkáltatói jogkör gyakorlója felhívhatja a bírót a büntügyi nyilvántartásban kezelt adatainak igazolására. A hatósági bizonyítvány kiállításáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj pedig abban az esetben jár vissza, ha a bíró igazolja, hogy vele szemben a Bjt. törvényjavaslattal megállapított 3. § (2) bekezdés a)-f) pontjában meghatározott körülmény nem áll fenn.

A személyes adatok védelem érdekében a Bjt. 62/A. §-ának (2) bekezdése rögzíti az adatkezelés célját, körét, is időtartamát.

A 94. §-hoz

A bírakkal szembeni fegyelmi eljárás jelenlegi rendszerének átfogó felülvizsgálata indokolt. A törvényjavaslat célja, hogy a fegyelmi ügyek és az azokkal összefüggő kártérítési ügyek elbírálása az objektivitás és az egységes szempontrendszer érvényesülése érdekében a megyei bíróságokon és az ítéletáblákon működő elsőfokú fegyelmi bíróságok, illetőleg a Legfelsőbb Bíróságon működő első és másodfokú fegyelmi bíróság helyett felállításra kerülő szolgálati bíróság hatáskörébe tartozzon.

A Bjt. törvényjavaslattal beiktatott 62/B.-D. §-a rendezi ezért a szolgálati bíróságra irányadó szabályokat.

A szolgálati bíróság hatáskörébe utalja bírák fegyelmi és az ezzel összefüggő kártérítési ügyeit, és a bíró munkájának szakmai és vezetői munkájának értékeléséből eredő jogviták

elbírálását. A bíróság két fokból áll, az elsőfokú szolgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla mellett, míg a másodfokú szolgálati bíróság a Legfelsőbb Bíróság mellett működik. A bíróságok tagjaira – a kollégiumvezetők véleményére is figyelemmel – az ítéltáblák, a megyei bíróságok elnökei és a Legfelsőbb Bíróság elnöke elnökei tesznek javaslatot, s az OIT nevezi ki őket.

Rögzítésre kerül, hogy a bíróság tagja az ítélkezési vagy igazgatási munkája mellett látja el a szolgálati bírósági tagságból eredő feladatait, s az is, hogy tevékenységéért díjazásra jogosult.

Az elsőfokú szolgálati bíróság létszáma legfeljebb 75 fő, a másodfokú szolgálati bíróság létszáma legfeljebb 15 fő, megbízatásuk 6 évre szól.

Annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki összeférhetetlen helyzetek a Bjt. rögzíti, hogy nem választható a szolgálati bíróság bírójává az a bíró, aki az OIT választott bíró tagja, póttagja a fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosult elnök vagy annak helyettese, aki a törvény szerint beosztása következtében nem ítélkezhet vagy szolgálati viszonya szünetel, továbbá az sem, aki a hozzátartozói kapcsolatban [Pp. 13. § (2) bek.] áll az OIT elnökével, az OIT Hivatal vezetőjével, az ítéltábla vagy a megyei bíróság elnökével, illetve elnökhelyettesével.

Kizárási okként jelöli meg a Bjt. törvényjavaslattal megállapított 62/D. §-a, hogy az a szolgálati bíró, aki ellen fegyelmi vagy büntetőeljárás van folyamatban, az eljárás jogerős befejezéséig a szolgálati bíróság bírájaként nem járhat el. Rögzíti továbbá a tisztség megszűnésének eseteit is. Megszűnési ok az, ha a bírói tisztség megszűnik, ha a bíró tagságáról lemond, minisztériumba, vagy OIT hivatalba kerül beosztásra, ha vele szemben jogerősen fegyelmi vagy a büntetőjogi felelősséget állapítottak meg, ha olyan körülmény merül fel, amely alapján nem lenne szolgálati bíróvá választható. Természetesen megszűnési ok az is, ha a szolgálati bírósági bírót jogainak és kötelességeinek vétkes megszegése, hosszabb időn át történő elmulasztása vagy súlyos elhanyagolása miatt a szolgálati bíróság bíráinak sorából kizárta.

A 95. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. 64. § (2) és (3) bekezdésének módosításával, illetve kiegészítésével rögzíti, hogy ha a bíróval szemben büntetőeljárás indult a fegyelmi eljárást meg kell indítani, kivéve, ha ellene magánvádas és pótmagánvádoló vádindítványa alapján indult eljárást.

A törvényjavaslattal módosított Bjt. 64. § meghatározza a fegyelmi eljárás felfüggesztésének esetét (ha fegyelmi eljárás alá vont bíróval szemben büntetőeljárás van folyamatban, a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni), azt az esetet, amikor el lehet tekinteni az eljárás kezdeményezésétől (ha a bíró vétke enyhébb fokú, és a kötelességszegés nem, vagy csak csekély mértékben járt következménnyel).

A 96. §-hoz

A Bjt. 67. §-át megelőző alcím helyébe új alcím lép, annak érdekében, hogy az alcím összhangban álljon az azt követő rendelkezésekkel.

A 97. §-hoz

A törvényjavaslattal módosított Bjt. 68. §-a meghatározza, hogy a Fővárosi Ítéltábla mellett működő elsőfokú szolgálati bíróság jár el első fokon és a Legfelsőbb Bíróság mellett működő másodfokú szolgálati bíróság másodfokon.

A 98. §-hoz

A Bjt. 70. § (1) bekezdése 3 tagú tanácsban való eljárást ír elő mind elsőfokú, mind a másodfokú szolgálati bíróság, a tanácsokat a bíróság elnöke alakítja meg.

A 99. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja Bjt. 71. § (1) bekezdésének felvezető szövegét, s abba beilleszti a szolgálati bíró fogalmat.

A 100. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. 72. §-a (2) és (3) bekezdésének módosításával és a § további bekezdésekkel történő kiegészítésével pontosítja a kizárási indítvány elbírálásának szabályait és azt, hogy mi a megfelelő eljárás kizárás esetén. Az elfogultság kérdésében a szolgálati bíróság elnöke által kijelölt másik tanács határoz. Ha a kifogást az első fokú szolgálati bíróság elnöke ellen terjesztették elő, az elfogultság kérdésében a másodfokú szolgálati bíróság tanácsa határoz. Ha az elfogultsági kifogást a másodfokú szolgálati bíróság elnöke ellen terjesztették elő, az elfogultság kérdésében a Legfelsőbb Bíróság elnöke határoz. Az elsőfokú szolgálati bíróság elnökének kizártsága esetén az eljáró elsőfokú tanácsot a másodfokú szolgálati bíróság elnöke jelöli ki. A másodfokú szolgálati bíróság elnökének kizártsága esetén az eljáró tanácsot a Legfelsőbb Bíróság elnöke jelöli ki.

A 101. §-hoz

A fegyelmi eljárás új szabályai szerint a szolgálati bíróságnak a fegyelmi eljárást fel kell függesztenie, ha a bíróval szemben büntetőeljárás van folyamatban, a törvényjavaslat ezért módosítja e §-ban is a fegyelmi eljárás felfüggesztésének szabályait.

A 102. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy azokban a szolgálati jogvitákban, amelyekben nem a szolgálati bíróság jár el, a munkaügyi perekben illetékes bíróság határoz.

A 103. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a Bjt. 119/A. §-ának (4) bekezdését, a bűnügyi nyilvántartásban kezelt adatok igazolása rendjének változására tekintettel.

A 104. §-hoz

A gyakorlati tapasztalatok alapján törvényi szabályozást igénylő kérdés, hogy az ülnök megbízásának időtartama alatt folytathat-e politikai tevékenységet. Az Alkotmánybíróság az 51/1992. (X. 22.) AB. határozatában kifejtette: az ülnök esetében az ítélezésben való

részvétel a közügyek vitelében való részvétel alkotmányos jogának egyik formája, amely viszont az igazságszolgáltatás természetével összeférhetetlen, politikai tevékenység időleges felfüggesztését kívánja. A törvényjavaslat ezért kiegészíti a Bjt. 122. §-át egy (3) bekezdéssel, s előírja, hogy az ülnök, hasonlóan a bíróhoz nem lehet tagja pártnak, és politikai tevékenységet sem folytathat.

A 105. §-hoz

A törvényjavaslat a bünygyi nyilvántartásban kezelt adatok igazolása rendjének változására tekintettel a Bjt. módosításával rögzíti, hogy annak, aki az ülnökké történő jelölést elfogadja, hogyan kell igazolnia a bünygyi nyilvántartásban róla szereplő adatokat, egyben meghatározza az igazolás elmulasztásának jogkövetkezményeit. Az hogy a törvényjavaslat haladéktalan igazolási kötelezettséget ír elő, értelemszerűen nem jelenti azt, hogy a hatósági bizonyítvány kiadását a jelöltnek sürgősséggel kellene megkérnie. Továbbá az adatkezelés jogszerűségének biztosítása érdekében rögzítésre kerül az adatkezelés jogcíme és határideje is.

A 106. §-hoz

A Bjt törvényjavaslattal megállapított 126/A. §-a lehetővé teszi, hogy a bíróság elnöke az ülnököt, annak megbízatása időtartama alatt írásban, a mulasztás jogkövetkezményeinek ismertetésével felhívhatja büntetlen előéletének – a felhívás közlésétől számított 15 munkanapon belüli – igazolására. A hatósági eljárás költségeit büntetlen előélet igazolása esetén a bíróság megtéríti az ülnök részére. Amennyiben az ülnök a felhívásnak nem tesz eleget, a bíróság elnöke az ülnököt ismételten felhívja büntetlen előéletének igazolására.

Amennyiben az ülnök igazolási kötelezettségének nem tesz eleget vagy a hatósági bizonyítvány az ülnök büntetett előéletét mutatja a bíróság elnöke az ülnököt megválasztó képviselő-testületnél vagy megyei (fővárosi) közgyűlésnél kezdeményezi az ülnök megbízatásának megszüntetését, és ezzel egyidejűleg a megbízatás megszüntetése kezdeményezésének tényét az ülnökkel közli. Az ülnök az ítélezési tevékenységét ettől az időponttól fogva nem gyakorolhatja.

A 107. §-hoz

A törvényjavaslat a Bjt. 127. §-ának módosításával rögzíti, hogy az ülnök halála, a büntetett előélet, illetve a büntetlen előélet igazolásának elmulasztása esetén az ülnök megbízatása megszűnik.

A 108. §-hoz

A Bjt. törvényjavaslattal megállapított 139. § (2) bekezdése felhatalmazza az igazságügyért felelős minisztert, hogy az OIT véleményét kikérve rendeletben állapítsa meg a bírói állaspályázatok elbírálásának részletes szabályait, a pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontokhoz rendelhető pontszámokat.

A 109. §-hoz

A § módosítja a Bjt. 2. számú mellékletét (fizetési fokozatok 10-ről 14-re emelése), egyben a Bjt.-t kiegészíti egy új 3. melléklettel, amely a bírói kompetenciákat határozza meg.

A 110. §-hoz

A § a Bjt. módosítása okán szükségessé vált szövegpontosító szövegcsérés javaslatokat és átmeneti rendelkezést tartalmaz.

A 111. §-hoz

A Pp. 19. §-ának (1) bekezdése alapján a bíró az érdemi határozat hozatalában részt vehet akkor, ha a 13. § (1) bekezdésének e) pontja alá tartozó kizárási okról van szó és a kizárási okot nem maga jelentette be, ez a módszer tehát nem feltétlenül alkalmas a per elhúzására (az utolsó tárgyalási napon előterjesztet elfogultsági indítvány), azonban ez mégis a perelhúzás bevett eszköze lett az elmúlt években. Annak érdekében, hogy az indítvánnyal teremtett bizonytalan helyzet minél rövidebb ideig álljon fenn, a törvényjavaslat úgy módosítja Pp. rendelkezéseit, hogy a kizárás kérdésében soron kívüli eljárást ír elő.

A 112. és 113. §-hoz

A törvényjavaslat a Pp. módosításával kötelező jogi képviseletet ír elő a megyei bíróság első fokú hatáskörébe tartozó egyes perekben; nem kötelező azonban a következő perekben:

- a vagyoni jogi perek közül azokat, melyekben a per tárgyának értéke a harmincmillió forintot nem haladja meg,
- azok a perek, amelyeket a közigazgatási jogkörben eljáró személyek által hivatalos eljárásukban okozott károk megtérítése iránt indítanak,
- a cégekkel kapcsolatos perek közül a cég szervei határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perek,
- a megyei bíróság által nyilvántartásba vett, cégnek nem minősülő szervezetekkel kapcsolatos perek,
- a közigazgatási perek (XX. fejezet), a 349. § (5) bekezdésében meghatározott perek kivételével,
- a sajtóhelyreigazítási perek (XXI. fejezet),
- a személyhez fűződő jogok megsértése miatt keletkezett polgári jogi igények érvényesítése iránt indított perek, ideértve az e jogok megsértése miatt indított kártérítési pereket is, ha az előbbiekkal együtt vagy azok folyamán indítják meg,
- a 2. § (3) bekezdésében meghatározott kártérítési perek,
- a megállapításra irányuló perek közül azokat, amelyek esetében a per tárgyának értéke – ha a marasztalás kérhető lenne – a harmincmillió forintot nem haladná meg,
- azok a perek, amelyeket külön törvény utal a megyei bíróság hatáskörébe.

Kötelező jogi képviselet esetén a bíróság az alperest tájékoztatja arról, hogy jogi képviselő meghatalmazásáról kell gondoskodnia, a tájékoztatásnak ki kell terjednie a jogi képviselő közreműködése nélkül való eljárás jogkövetkezményeire is.

A vagyoni jogi perek esetében azt, hogy a jogi képviselet kötelező-e a per tárgynak értéke határozza meg, rendezni szükséges azért azt, hogy hogyan hat ki a kötelező jogi képviseletre az, ha a per tárgyának értéke bármely okból megváltozna. Annak eldöntésére, hogy a perben a jogi képviselet a pertárgy értékére tekintettel kötelező-e, a 27. §-nak a bíróság hatáskörének megállapítására vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. E szerint a per tárgyának értékét elsődlegesen a keresetlevél beadásának időpontjában kell vizsgálni, s ennek

alapján döntendő el, hogy kötelező-e a jogi képviselő. Kötelező a jogi képviselő akkor is, ha a per tárgyának értéke a keresetlevél beadása után bekövetkezett változás folytán haladná meg a 30 millió forintot. Amennyiben a kereseti követelés felemelésére kerülne sor (így az a 30 millió forintot már meghaladja) a per további szakaszára ugyancsak kötelezővé válik a jogi képviselő, azonban nem érinti a kötelező jogi képviselőt az, ha a kereseti követelés leszállítása okán a per tárgyának értéke a 30 millió forintot már nem haladja meg.

A 114-116. és a 118. §-hoz

A törvényjavaslat ismételten a Pp. rendszerébe illeszti azt a – XII. Pp. novellával megállapított – a szabályt, amely szerint a jogi személy vállalkozások egymás közötti jogvitáiban a keresetlevél benyújtása előtt a feleknek meg kell kísérelniük a jogvita peren kívül elintézését. A gyakorlati tapasztalatokra is figyelemmel, a törvényjavaslat módosítja a kötelező egyeztetés szabályait. A törvényjavaslat alapján a jogi személy vállalkozások egymás közötti jogvitáiban a keresetlevél benyújtása előtt a feleknek meg kell kísérelniük a jogvita peren kívül elintézését. Amennyiben ez nem járt sikerrel a felperesnek a keresetlevélhez csatolnia kell az egyeztetés keretében keletkezett – nyilatkozatokat tartalmazó – okiratokat (levelezés, jegyzőkönyv), illetve azt az iratot, amellyel igazolja, hogy a jogvita peren kívüli elintézését megkísérelte. Az iratoknak tartalmazniuk kell az előzetes levélváltás, illetőleg az előzetes tárgyalás (jegyzőkönyvkészítés) során felmerült véleményeltérés adatait, az esetleges előzetes elszámolás eredményét, továbbá ha az ügyvel kapcsolatban bírósági vagy más hatósági határozat született annak ügyszámát és tartalmának lényegét. Ezen eljárás mellőzésére akkor van lehetőség, ha a felek a közöttük felmerült véleményeltérésről közös jegyzőkönyvet készítenek; ebben az esetben a keresetlevélhez – értelemszerűen – ezt a jegyzőkönyvet kell csatolni.

A jogvita peren kívül elintézését – a Pp.-ben szabályozott eljárásrend szerint – nem kell megkísérelniük a feleknek, abban az esetben, ha a keresetindításra jogszabály hatvan napnál nem hosszabb határidőt állapít meg, a Negyedik Részben meghatározott különleges eljárásokban, a fizetési meghagyásos eljárást követő perben és – külön törvény eltérő rendelkezése hiányában – az egyéb nemperes eljárásokban.”

A 117. §-hoz

A törvényjavaslat soron kívüli eljárást ír elő az ügy áttételre [azaz arra az esetre, ha a keresetlevélből vagy mellékleteiből az tűnik ki, hogy az ügy más bíróság vagy más hatóság hatáskörébe tartozik, vagy a perre más bíróság illetékes, és ez a bíróság (hatóság) az iratokból megállapítható]. Ez nem érinti azt a szabályt, hogy egyébként a bíróságnak 30 nap áll rendelkezésére arra, hogy a keresetlevelet megvizsgálja annak megállapítása érdekében, hogy nem kell-e azt a félnek hiánypótlásra visszaadni vagy nincs-e helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának.

A 119. §-hoz

A törvényjavaslat szigorú szabályokat állapít meg a keresetváltoztatás és az érdemi ellenkérelem előterjesztésének határidejére a kötelező jogi képviselő esetében, a Pp. 136/A. §-ának módosítása azt a célt szolgálja, hogy egyértelművé tegye, hogy a bírósági meghagyás ellen előterjesztett ellentmondás okán kitűzött új határnap tekintendő a beszámítási kifogás és a viszontkereset szempontjából az első tárgyalási napnak, ha azon az alperes megjelenik vagy írásban érdemi ellenkérelmet terjeszt elő.

A 120. §-hoz

A törvényjavaslat a Pp. 146. §-át új (5) bekezdéssel egészíti ki, melyben rögzítésre kerül, hogy mi nem keresetváltoztatás, összhangban a magyar perjogi hagyományokkal és az európai jogrendszerek szabályozásával. Nem keresetváltoztatás az, ha a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapítására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja, az eredetileg követelt dolog helyett, utóbb beállott változás folytán más dolgot vagy kártérítést követel, a keresetét leszállítja, illetve az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszti, megállapítás helyett teljesítést vagy teljesítés helyett megállapítást követel. A Pp. 146. §-a általánosságban.

A 121. §-hoz

A Pp. törvényjavaslat megállapított 146/A. §-a szerint a felperes számára kötelező jogi képviselet esetében főszabály szerint az alperes érdemi ellenkérelme előadását követő 30 napon belül engedi meg a keresetváltoztatást. Lehetővé teszi emellett akkor is, ha a keresetváltoztatásba az alperes beleegyezik. További kivétalként megengedi a keresetváltoztatást – az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig – abban az esetben, ha a felperes olyan tényre, bizonyítékra, illetve olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amely önhibáján kívül az első tárgyalást követően jutott a tudomására, és ezt igazolja.

A 122. §-hoz

A törvényjavaslat a Pp. 147/A. §-ának beiktatásával ugyancsak határidőhöz köti a beszámítási kifogás és a viszontkereset előterjesztését kötelező jogi képviselet esetén, melyre az alperesnek az első tárgyalást követő 30 napot enged. Az alperes a Pp. törvényjavaslattal beillesztett 146/A. § (3) vagy (4) bekezdése szerinti keresetváltoztatás esetén a keresetváltoztatás közlésétől számított 30 napon belül terjesztheti elő beszámítási kifogását vagy viszontkeresetét. A beszámítási kifogás előterjesztésére csak azt követően van mód, hogy a beszámítani kért követelés lejárt, ezért a törvényjavaslat lehetővé teszi a per folyamán lejárt követelések beszámítását is; azzal a megszorítással, hogy annak csak a 30 napig van helye.

A 123. §-hoz

A bírósági erőforrások hatékonyabb kihasználása érdekében a törvényjavaslat a Pp. 221. §-ának módosításával lehetővé teszi rövidített ítélet hozatalát, a felek hozzájárulása esetén is. A javasolt módosítás alkalmas a bírósági munkamennyiség csökkentésére, hiszen, amennyiben a felek hozzájárulnak rövidített ítélet hozatalához, nyilvánvaló, hogy számukra egészében tisztázottá vált a tényállás, így nem igénylik, hogy azt a bíróság „részletesen taglalja”.

A 124. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja az iratismertetés szabályait a másodfokú eljárásban, e szerint az elnök vagy az általa kijelölt bíró az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakat ismerteti. Ezt követően a fellebbező fél vagy bíróság a fellebbezésben foglaltakat ismerteti. Az ügy ismertetésének befejezése után a bíróság tagjai, valamint a felek az iratokból további

ismertetést kérhetnek. A módosítást az indokolja, hogy ne kerülnek olyan iratok ismertetésre, melyek mindkét fél számára jól ismertek, aránytalanul sok idő elvéve a tárgyalásra rendelkezésre álló időből.

A 125. §-hoz

A Pp. 247. §-a (1) bekezdésének módosítására azért kerül sor, mert a Pp. 146. §-ának a törvényjavaslattal megállapított (5) bekezdése általánosan határozza meg azt, hogy mi nem keresetváltoztatás.

A 126. §-hoz

A törvényjavaslat szigorítja a közigazgatási perekben a szünetelés lehetőségét, melyre csak egyszer ad lehetőséget, s arra is csak akkor, ha a keresetlevélben előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet már elutasította vagy a később előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet még nem bírálta el vagy azt elutasította. E szabályozás indoka, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 110. §-ának (1) bekezdése szerint ha a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére jogosult a keresetlevélben, illetve a kérelemben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérte a végrehajtás a kérelemnek a végrehajtást foganatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig nem foganatosítható.

A 127. §-hoz

A Pp. 326. §-ának (7) bekezdése szerint ha az első fokon eljáró közigazgatási szerv illetékessége az egész országra kiterjed, a perre a Fővárosi Bíróság kizárólagosan illetékes. Tekintettel arra, hogy számos olyan hatóság folytat le közigazgatási eljárást (és hoz közigazgatási határozatot), melynek illetékessége az egész országra kiterjed, az ügyek jelentős hányadának elbírálására a Fővárosi Bíróság illetékes. Fontos, hogy a szolgáltató igazságszolgáltatás elvéből következő követelmények érvényesülhessenek, vagyis a határozatok felülvizsgálata kerüljön – ügyfélbarát módon – közel az állampolgárokhoz, továbbá a Fővárosi Bírósághoz érkező ügymennyiség csökkenjen (így az ott maradó ügyek elbírálása során az ítélezés időszerűsége biztosítható legyen).

E célokat fogalmazta meg a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény esetében is a jogalkotó, mikor a Pp.-nak 326. §-ába új (12) bekezdést illesztett s felsorolta azokat a közigazgatási pereket, melyekben az illetékes bíróság megállapítására a (2) és (5) bekezdéseket kell megfelelően alkalmazni. E kört indokolt egyéb közigazgatási határozatok felülvizsgálatára is kiterjeszteni, ezért a törvényjavaslat a Pp. 326. §-ának (12) bekezdését három törvénnyel egészíti ki.

A 128. §-hoz

A Pp. 332. §-a (4) bekezdésének módosításával nem lesz helye önálló fellebbezésnek abban az esetben, ha a fél a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelme elutasítását követően ismételen – azonos ténybeli és jogbeli alapon – nyújt be végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet és azt a bíróság elutasítja.

A 129. §-hoz

A törvényjavaslat lényeges eleme, hogy a közigazgatási perekben főszabállyá teszi annak tárgyaláson kívüli elbírálást, e rendelkezés indoka, hogy ezáltal nem kell tárgyalást tartani azokban a perekben, mikor a mindkét fél elegendőnek tartja kérelmeinek írásbeli előterjesztését. Ezáltal a törvényjavaslat eredményeképpen az alperes közigazgatási szervek is számolhatnak azzal, hogy kevesebb tárgyaláson kell képviselőiket biztosítaniuk.

Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben, a közigazgatási szerv a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatában kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

A közigazgatási eljárásban szerepelt ellenérdekű felet a bíróság a Pp. 332. § (5) bekezdése szerint megküldött értesítésben figyelmezteti, hogy annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül írásban tárgyalás tartását kérheti. A tárgyalás tartása iránti kérelem a beavatkozás bejelentésének minősül.

A jogviták különbözőségére figyelemmel a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a bíróság tárgyalás tartásáról döntsön, s e döntését indokolnia nem kell.

A 130. §-hoz

(1) bekezdéshez: A bekezdés pontosítja a Pp. szövegét.

(2) bekezdéshez: A törvényjavaslat akként módosítja a Pp.-t, hogy a jogerős határozatok folytán felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetében, s akkor, ha az illetékes bíróság nem állapítható meg, vagy kizárás miatt nem járhat el, az eljáró bíróságot soron kívül kell kijelölni.

A 131. §-hoz

A Be. 14. §-a meghatározza a bíróság összetételére vonatkozó szabályokat. Eszerint a helyi bíróság egyesbíróként, vagy ha a bűncselekményre a törvény nyolc évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel, egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el. A bíróság a tárgyalás előkészítése során egészen a tárgyalás megkezdéséig élhet azzal a lehetőséggel, hogy az ügyet a bíróság tanácsa elé utalja. Erre két esetben kerülhet sor: ha a bíróság megállapítja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérő, törvényes minősítés szerint nyolc évi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő, vagy ha azt egyéb okból, pl. az ügy bonyolultsága miatt indokoltnak tartja.

A hatályos szabályozás alapján az ügy öttagú tanács elé utalására kizárólag a megyei bíróságokon van lehetőség. Ma már azonban a helyi bíróságok előtt is gyakoriak a sok vádlottas ügyek vagy például a több száz rendbeli vagyron elleni és gazdasági bűncselekmények. Az ügyek bonyolultsága, szerteágazósága, nagy terjedelme és a speciális jogi ismeretek igénye indokoltá teszik, hogy a helyi bíróság is eljárhasson öttagú tanácsban.

A leírtakra figyelemmel a törvényjavaslat módosítja a bíróság összetételére vonatkozó szabályokat, és lehetővé teszi az öttagú tanács elé utalást a helyi bíróságokon is. A törvényjavaslat – hasonlóan a megyei bíróságra mint elsőfokú bíróságra vonatkozó szabályozáshoz – úgy rendelkezik, hogy az öttagú tanács elé utalásra „a törvényben

meghatározott esetekben” van lehetőség. Az öttagú tanács elé utalás eseteiről és feltételeiről a 271. § rendelkezik.

A 132. §-hoz

A törvényjavaslat egyes bűncselekmények elbírálását kiveszi a megyei bíróságok székhelyén lévő helyi bíróságok kizárólagos illetékessége alól, mivel – a korábbiaktól eltérően - ezen bűncselekmények elbírálásához, így például a közlekedési bűncselekmények vonatkozásában is, már nem szükséges különös szakismeret, a gazdasági és technikai fejlődés eredményeként általánossá vált a gépkocsi használat, és így általánosan elvárható a KRESZ ismerete is. A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményének esetén az a kérdés, hogy milyen magatartás-formát írnak elő a foglalkozási szabályok ugyan különleges szakismeretet igénylő ténykérdés, de ennek megállapítása vagy a megítélése nem a bíróság, hanem a szakértő feladata. A törvényjavaslatban foglaltak, közvetetten, a büntetőeljárások gyorsítását célozzák, mivel az ügyek egyenletesebb elosztása csökkentené a megyei bíróságok székhelyén lévő helyi bíróságok terheit.

A 133. §-hoz

A visszaélésszerű joggyakorlás visszaszorítása, az elfogultsági kifogással visszaélők eljárás elhúzódását eredményező magatartásának megakadályozása érdekében a törvényjavaslat a Be. 25. §-át úgy módosítja, hogy nem csak a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél vagy a képviselőjük, hanem a terhelt is rendbírsággal sújtható, ha ugyanazon bíró ellen az adott ügyben ismételt alaptalanul jelentett be kizárási okot, mint jelenleg is az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagja kizárásának indítványozásánál.

A 134. §-hoz

Az eljárások gyorsítása érdekében indokolt az ügyész kizárására vonatkozó szabályozás egyszerűsítése. A gyakorlati tapasztalatok szerint az eljárás arra jogosult résztvevői leggyakrabban elfogultságra hivatkozva az adott főügyészség, és az illetékességi területén működő valamennyi helyi ügyészség kizárását kérik az ügy elbírálásából. Az ilyen kérelem értelemszerűen a főügyész, valamint a vezető ügyész személyét is érinti. A hatályos szabályozásból következik, hogy egyazon kérelem alapján, változatlan indokkal az ügyészi szervezetben legalább három határozatot kell hozni. Mindhárom határozat panaszolható, ez további három határozatot jelent, az elutasítás indoka általában ugyanaz. A panasz elbírálására a felettes ügyész jogosult, így az iratok felterjesztése sem mellőzhető. A törvényjavaslatban foglalt módosítás ezt az eljárást egyszerűbbé teszi azzal, hogy a megyei főügyészség területén lévő helyi ügyészségek valamennyi ügyésze, illetve a főügyészségi ügyészek ellen bejelentett elfogultsági kifogás elbírálására a főügyészt, míg a főügyész, illetve a Legfőbb Ügyészségi ügyészek ellen bejelentett elfogultsági kifogás elbírálására a legfőbb ügyészt jogosítja fel.

A 135. §-hoz

A törvényjavaslat a védők perelhúzó magatartásának megakadályozást célozza. A hatályos törvényi szabályozás szerint, amennyiben a vádlottnak meghatalmazott védője van, akkor kirendelt védő ugyanabban az ügyben nem járhat el. Így abban az esetben, ha a meghatalmazott védő a tárgyaláson nem jelenik meg, és a védő részvétele a tárgyaláson kötelező, a bíróság nem tud tárgyalni. A törvényjavaslat ezért lehetővé teszi a bíróság számára, hogy a tárgyaláson meg nem jelent, és helyettesítéséről sem gondoskodó

meghatalmazott védő helyett, kijelölje a helyettesítő védőt, a meghatalmazott védő költségére. A helyettesítő védő díjazása és költségtérítése a kirendelt védőre vonatkozóak szerint történik. A védői díjat, illetve a költséget a bíróság állapítja meg a kirendelt védőre vonatkozó díjmegállapítás alapulvételével, és a megtérítésére – mint okozott költség megtérítésére – a mulasztó védőt kötelezi.

A 136. §-hoz

A törvényjavaslat az előző szakaszban történt módosításhoz kapcsolódóan szintén a védők eljárás elhúzó magatartásának megakadályozását célozza, amikor a védők köteleességévé teszi, akadályoztatásuk esetén a helyettesítésükről történő gondoskodást.

A 137. §-hoz

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 168. § (1) bekezdése szerint, ha az állomány tagjával szemben büntetőeljárás indul, a szolgálati beosztásából az eljárás befejezéséig felfüggeszhető. A Be. a katona őrizetbe vétele, illetve idézése esetére előírja, hogy arról az előljárót is értesíteni kell. Tekintettel arra, hogy az előljáró, illetve a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre jogosult előljáró nem feltétlenül esik egybe, szükséges a szolgálati beosztásból felfüggesztés tekintetében munkáltatói jogkört gyakorló előljáró értesítésének az előírása is abból a célból, hogy a szolgálati viszony felfüggesztésével kapcsolatos lépéseket megtehesse. Szolgálati beosztásból felfüggesztés ezredes és tábornok esetében miniszteri jogkör (Hjt. 3. melléklet 4.1. pont), az alacsonyabb rendfokozatúak esetén pedig a jogkört a 10/2002. (III. 5.) HM rendelet (1. melléklet 4. 1. pont) differenciáltan szabályozza.

A Be. jelenleg nem tartalmaz arra vonatkozóan szabályozást, hogy a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja által elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatban megindult büntetőeljárásról a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre jogosult előljáró értesítésre kerüljön. A katonára nézve az értesítési kötelezettséget a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 24/2005. évi (VI. 30.) HM rendelet 71. j) pontja írja elő, miszerint „a katona közvetlen előljárójának köteles jelenteni a személyével kapcsolatban történt fontosabb eseményeket (mint születés, vagy halálozás a családjában, mentésben, segítségnyújtásban való részvétel, a szolgálatteljesítéssel összefüggő tanulási és sporteredmények stb.), a lakóhelyi bejelentési kötelezettség alá tartozó személyi adatok változását, továbbá a rendőrség vagy más hatóság vele szemben indított eljárását akkor is, ha azok szabadságon, vezénylésen, illetve szolgálati időn kívül történtek”. E bejelentés elmulasztása a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 350. §-a (Jelentési kötelezettség megszegése) szerint katonai vétségnek minősül.

Ezért a törvényjavaslat célja, hogy a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre jogosult előljáró hivatalosan tudomást szerezzen a büntetőeljárás megindításáról, és az ne csupán az állomány tagját terhelő bejelentési kötelezettségtől függjön.

A 138. §-hoz

A védőkre vonatkozó szabályozás módosításához kapcsolódóan, a törvényjavaslat a védő azon mulasztását rendeli szankcionálni, amikor a helyettesítéséről nem gondoskodik, és ezzel az eljárás lefolytatását akadályozza. Mivel ilyen esetben a bíróság gondoskodik a védő helyettesítéséről, az ezzel kapcsolatos költségek megtérítésére a mulasztó védőt kell kötelezni.

A 139. §-hoz

A bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság számára a jelentősebb terjedelmű ügyekben rendkívüli munkaterhet eredményez az eljárás során keletkezett iratokról a jogosultak részére a másolat kiadása. A másolatok kiadásának gyorsabbá és költségkímélőbbé tétele érdekében a törvényjavaslat lehetővé teszi a másolat elektronikus adathordozón történő kiadását.

A 140. §-hoz

A Be.-ben több olyan szabály is található, amelyek csak formális garanciát biztosítanak az eljárásban, de amelyek ténylegesen nem szolgálják a büntetőeljárásban részt vevő személyek eljárási jogainak a megóvását. Az eljárások gyorsítása érdekében indokolt e szabályok mellőzése, így például a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvezésének elhagyása. Erre figyelemmel a törvényjavaslat úgy rendelkezik, hogy a tanúkihallgatásra vonatkozóan a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvbe foglalása mellőzhető, elegendő a korábbi szabályozásnak és ítélezési gyakorlatnak megfelelően a kioktatások, figyelmeztetések megtörténte utalni a jegyzőkönyvben, illetve a figyelmeztetésre adott válaszokat rögzíteni.

A 141. §-hoz

1. A Be.-ben több olyan szabály is található, amelyek csak formális garanciát biztosítanak az eljárásban, de amelyek ténylegesen nem szolgálják a büntetőeljárásban részt vevő személyek eljárási jogainak a megóvását. Az eljárások gyorsítása érdekében indokolt e szabályok mellőzése, így például a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvezésének elhagyása. Erre figyelemmel a törvényjavaslat úgy rendelkezik, hogy a tanúkihallgatásra vonatkozóan a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvbe foglalása mellőzhető, elegendő a korábbi szabályozásnak és ítélezési gyakorlatnak megfelelően a kioktatások, figyelmeztetések megtörténte utalni a jegyzőkönyvben, illetve a figyelmeztetésre adott válaszokat rögzíteni.

2. A törvényjavaslat elhagyja azt a törvényi előírást, miszerint a tanút kihallgatása kezdetén figyelmeztetni kell a mentőkörülmény elhallgatásának következményeire is. A hamis tanúzás bűncselekményét a tanú nem csak valótlan vallomással, hanem a valóság elhallgatásával is elkövetheti. A valóság elhallgatása pedig fogalmilag azonos a mentő körülmény elhallgatásának elkövetési magatartásával. Akit tehát tanúként kihallgatnak, a mentő körülmény elhallgatásának bűncselekményét el sem követheti. Ha a tanú elhallgat bármilyen lényeges tény, amelyről tudomása van, hamis tanúzást követ el.

A 142. §-hoz

A Be.-ben több olyan szabály is található, amelyek csak formális garanciát biztosítanak az eljárásban, de amelyek ténylegesen nem szolgálják a büntetőeljárásban részt vevő személyek eljárási jogainak a megóvását. Az eljárások gyorsítása érdekében indokolt e szabályok mellőzése, így például a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvezésének elhagyása. Erre figyelemmel a törvényjavaslat úgy rendelkezik, hogy a terhelt kihallgatására vonatkozóan a kioktatások és figyelmeztetések szó szerinti jegyzőkönyvbe foglalása mellőzhető, elegendő a korábbi szabályozásnak és ítélezési gyakorlatnak megfelelően a

kioktatások, figyelmeztetések megtörténte utalni a jegyzőkönyvben, illetve a figyelmeztetésre adott válaszokat rögzíteni.

A 143. §-hoz

A feljelentés kiegészítés keretében végzett eljárási cselekmények nem nyomozati cselekmények, ezért azokról jegyzőkönyv nem készíthető. Általános szabály, hogy a nyomozó szerv a feljelentés kiegészítése körében tett megállapításait jelentésbe foglalja. A jelentés alakszerűséghez nem kötött irat, amelyben a nyomozó hatóság tagja, rendszerint utólag, összegzi a történetek lényegét a résztvevők részéről történt hitelesítés nélkül. A jelentés tartalmi valóságát az eljáró nyomozó aláírásával igazolja. Ha az ügyész végez feljelentés kiegészítést, az e körben végzett megállapításról jelentést készíthet. A hatályos szabályozás csak a nyomozási cselekmények körében készült jelentésekre vonatkozik, a feljelentés kiegészítés azonban nem nyomozási cselekmény, ez indokolja a feljelentés kiegészítés keretében készült jelentés külön szabályozását.

A 144. §-hoz

Az eljárás kezdeti szakaszában igen rövid határidő alatt kell dönteni a nyomozás megtagadásáról vagy elrendeléséről. Ha ebben a kérdésben a rendelkezésre álló adatok alapján megnyugtatóan állást foglalni nem lehet, feljelentés kiegészítésére ad lehetőséget a törvény. A hatályos szabályozás értelmében a feljelentés kiegészítés keretében a feljelentő nem hallgatható ki. Előfordul azonban, hogy a feljelentés nem egyértelmű, vagy kézzel írott formában teszik meg, ami nem mindig olvasható, ezért a feljelentésben foglalt pontosítása végett szükségessé válhat a feljelentő meghallgatása. A törvényjavaslatban foglalt módosítás ezt teszi lehetővé a nyomozó hatóság számára, annak elkerülése érdekében, hogy indokolatlanul nyomozás elrendelésére, majd megszüntetésére kerüljön sor.

Általános szabály, hogy a nyomozó szerv a feljelentés kiegészítése körében tett megállapításait – ha ezzel kapcsolatban egyéb irat nem keletkezett – köteles jelentésbe foglalni, ez vonatkozik a feljelentő meghallgatására is. A feljelentés kiegészítése során idézés is kibocsátható – annak feltüntetése mellett, hogy a megjelenés felvilágosítás adás végett szükséges – mulasztás esetén azonban a Be. kényszerintézkedései nem alkalmazhatóak.

A törvényjavaslat tekintettel arra, hogy a feljelentő idézése, illetve meghallgatása esetleg több időt vesz igénybe, mint 15 nap, lehetővé teszi a feljelentés kiegészítése határidejének meghosszabbítását további 15 nappal. (Ezzel egyúttal összhangba hozza a megkeresések teljesítésére vonatkozó határidőkkel is.)

A feljelentés kiegészítését a nyomozó szerv vezetője rendeli el, majd szükség esetén ugyanő hosszabbíthatja meg annak határidejét. Ez a rendelkezése alakszerűséghez nincs kötve. Az elrendelést – és esetleges meghosszabbítását is – az ügyirat eredeti és másolati példányára kell feljegyezni.

A 145. §-hoz

A hatályos szabályozás értelmében a nyomozás határideje két hónap, ez idő alatt a nyomozást be kell fejezni. Amennyiben az ügy bonyolult vagy a nyomozás teljesítését elháríthatatlan akadály gátolja a nyomozás határideje meghosszabbítható, a hosszabbítás az ügyész

hatáskörébe tartozik. A nyomozás határidejét első alkalommal – két hónappal – a nyomozás felügyeletét végző ügyész, a továbbiakban azonban a főügyész hosszabbítja meg.

A gyakorlati tapasztalatok alapján mára egyértelművé vált, hogy e rendelkezés a feltételezett – garanciális jellegű – céljával ellentétben a hatékony nyomozás és nyomozásfelügyelet legjelentősebb gátja, ilyenként tehát közvetlenül felelős a nyomozások elhúzódásáért, közvetetten pedig a nyomozói és ügyészi munka minőségére és költséghatékonyságára van káros hatással.

A jelenlegi szabályozás ugyanis a minden lényeges, érdemi döntést felelősen meghozó első fokú ügyésztől eltávolítja, és magasabb szintre helyezi az arról történő határozás jogát, hogy az első fokú ügyész felelős döntése megalapozásához szükség van-e további nyomozásra. A főügyészség és a legfőbb ügyészség ügyészének határozata pedig a gyakorlatban elsősorban a nyomozó hatóság és az első fokú ügyész előterjesztésén, s nem az iratok mélyreható ismeretén alapul. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hosszabbítási eljárás a garanciális jellegét elvesztette, automatizmussá vált (ezt mutatja, hogy statisztikailag lényegében értékelhetetlenül kevés a meg nem hosszabbítások száma), azonban jelentős idő- és munkaerő vonzata van.

A tapasztalatok szerint továbbá a nyomozó hatóságok tevékenységének szakmai színvonala és a határidő meghosszabbítás jogának az ügyet legjobban ismerő első fokú ügyész helyett magasabb szintre helyezése között semmilyen előnyös összefüggés nincs. A nyomozó hatóság tagja a kialakult automatizmus miatt a kezén lévő – sokszor nagyszámú – bűnügy nyomozása helyett az iratok felterjesztésre előkészítésével, fűzésével, előterjesztések írásával foglalkozik. A nyomozati határidő meghosszabbítására irányuló előterjesztések az ügyészségi nyomozásfelügyeleti munka érkezéseinek túlnyomó részét teszik ki. Az iratok állandó mozgatása egy településen belül is körülményes, ez fokozottan igaz a Legfőbb Ügyészségre való felterjesztésekre. Előfordul az is, hogy mire az iratok a határozattal együtt a nyomozó hatósághoz visszaérnek, már újabb hosszabbítás válik szükségessé.

A törvényjavaslatban foglalt módosítás ennek kíván gátat szabni azzal, hogy a nyomozás határidejének meghosszabbítását a nyomozás elrendelésétől számított egy évig a nyomozást felügyelő ügyészség hatáskörébe helyezi. A nyomozás felügyeletét végző ügyész hat hónapon belül maga állapítja meg, hogy hányszor és mennyi időre hosszabbítja meg a nyomozás határidejét, azt követően – az eljárás megindításától számított egy év elteltéig – az ügyészség vezetője dönt erről. Ezáltal a jelenleg hosszadalmas és indokolatlan hosszabbítási eljárás jelentősen lerövidül. A nyomozás felügyeletét végző ügyész így is ellenőrizni tudja, hogy a bizonyítás feladatait és menetét ésszerűen határozták-e meg, a szükséges nyomozati cselekményeket elvégezték-e, illetőleg a még elvégzendő feladatok tükrében hosszabbítja meg a nyomozás határidejét. A nyomozó hatóságnak pedig több ideje marad az érdemi munkára.

A nyomozás határidejének meghosszabbítására egy éven túl a felettes ügyészség vezetője jogosult. Amennyiben a nyomozás során gyanúsítottkénti felelősségre vonásra még nem került sor, két éven túl, valamint azokban az esetekben, amikor a felettes ügyészség a Legfőbb Ügyészség, a nyomozás határidejét a legfőbb ügyész hosszabbíthatja meg.

A fentieknek megfelelően alakul a nyomozás határidejének meghosszabbítása, ha az ügyész nyomoz.

A 146. §-hoz

A jelenleg hatályos szabályok értelmében a bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés eredménye olyan bűncselekmény bizonyítására is felhasználható, amelyet az engedélyben nem jelöltek meg, feltéve, hogy a titkos adatszerzés Be.-ben meghatározott feltételei ez utóbbi bűncselekmény tekintetében is fennállnak. A Be. alapján pedig a bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés eredménye annak a bűncselekménynek a bizonyítására, amely miatt a titkos információgyűjtést a bíróság engedélyezte, a Be.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén minden elkövetővel szemben felhasználható. A törvényjavaslat jelentősen átalakítja a Be.-ben a titkos információgyűjtés eredményének bizonyítékként történő felhasználásának a feltételeit a büntetőeljárásban.

Titkos információgyűjtés elrendelésére a nemzetbiztonsági szolgálatok kifejezett nemzetbiztonsági tevékenységének végzése érdekében az Nbtv. alapján is van mód, ez nem bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtésnek minősül. A nem bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés esetében a Be. szigorú szabályokat állapít meg a megszerzett információ felhasználhatóságát illetően. A nemzetbiztonsági szolgálatok által folytatott nem bűnüldözési célú titkos információgyűjtésre irányuló engedély csak az információgyűjtéssel érintett személyre utal, bűncselekményt ilyen engedélyben természetesen nem tüntetnek fel, a titkos információgyűjtés eredményének felhasználására ezért jelenleg kizárólag azzal a személlyel szemben kerülhet sor, akivel szemben a titkos információgyűjtést engedélyezték.

A hatályos törvény szerinti indokolatlan korlátozás megnehezíti, gyakran ellehetetleníti a titkos információgyűjtést folytató nyomozó hatóságok munkáját, ezáltal súlyosan sérül az állami büntetőigény érvényesítéséhez fűződő érdek, ezért a törvényjavaslat felszámolja ezeket a korlátokat. Lehetővé teszi, hogy a bűnüldözési célú titkos információgyűjtés eredménye a jelenlegi lehetőségeken túl felhasználható legyen a büntetőeljárásban az engedélyben nem megjelölt személlyel szemben, az általa elkövetett, az engedélyben nem megjelölt bűncselekmény bizonyítására is, továbbá, hogy az alkotmányvédelmi célból végzett titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban bizonyítékként az engedélyben nem megjelölt személy által elkövetett bűncselekmény bizonyítására is felhasználható legyen.

A titkos információgyűjtés elrendelésére kizárólag a nyomozást megelőzően, felderítési szakaszban kerülhet sor. Ekkor még nem áll a hatóságok rendelkezésére a büntetőeljárás gyanú megállapításához elegendő információ, a feltételezett bűncselekmény, vagy bűncselekmények nem határozhatók be teljes pontossággal, ahogyan a feltételezett elkövetők mindegyike sem azonosított. Ezért a titkos információgyűjtés során rendszerint ismertté válnak az engedélyben nem megjelölt személyekre vonatkozó, konkrét bűncselekmény bizonyítására alkalmas, vagy jövőben tervezett bűncselekményekre utaló adatok.

A törvényjavaslat pontosítja a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban, bizonyítékként történő felhasználása eljárási feltételeit is. A titkos információgyűjtést végző szervek közül egyesek nyomozás folytatására is jogosultak. Ha az ilyen szervek a titkos információgyűjtés eredményeként a nyomozási hatáskörükbe tartozó bűncselekmény gyanújára bukkannak, aligha életszerű azt elvárni tőlük, hogy saját maguknál haladéktalanul feljelentést tegyenek. Ehelyett ilyen esetben a nyomozás haladéktalan megindítása a helyes eljárás. A törvényjavaslat értelemszerűen fenntartja a hatályos szabályozásból a haladéktalan feljelentési kötelezettséget előíró feltételt is, hiszen egyes titkos információgyűjtést végző

szervek a jövőre nézve sem fognak nyomozó hatósági jogkörrel rendelkezni, így az esetükben egyedül az időszerű feljelentés követelhető meg.

A törvényjavaslat a gyakorlatban felmerülő problémák megoldásaként egyértelművé teszi, hogy a titkos információgyűjtést végző szerv az a szerv, amelynek az eljárása során a titkos információgyűjtés szükségessége felmerül.

A 147. §-hoz

A hatályos szabályozás lehetővé teszi, hogy az ügyészen kívül, az eljárás résztvevői is kérjék a nyomozási bírótól a nyomozás folytatásának elrendelését. Amennyiben a nyomozási bíró nem az ügyész, hanem az eljárás résztvevőinek kérelmére a nyomozás folytatását elrendeli, az ügyészt – a szakmai meggyőződése ellenére - nyomozásra kényszeríti, és a további nyomozás szempontjait, az elvégzendő nyomozati cselekményeket a nyomozási bírónak kell meghatároznia. A törvényjavaslat ezt a visszásságot kívánja rendezni azzal, hogy csak az ügyész indítványa alapján teszi lehetővé a nyomozási bíró által a nyomozás megszüntetését követően a nyomozás folytatásának elrendelését. Az eljárás egyéb résztvevői az ügyésznél kezdeményezhetik a nyomozás folytatásának indítványozását.

A 148. §-hoz

A tanú vallomása kiemelkedő jelentőségű bizonyítási eszköz a büntetőeljárásban, a tanúvallomás mással többnyire nem pótolható. Ritka az olyan büntetőeljárás, amelyben a tényállás megállapítása és bizonyítása tanúvallomás nélkül történik. A tanút a nyomozás során ki kell hallgatni, vallomásáról jegyzőkönyvet kell felvenni. A tanúnak a tárgyaláson – megidézése esetén – ismételten fel kell idéznie a múltban történt eseményeket. A tapasztalatok azt mutatják, hogy sok esetben nem indokolt a tanú tárgyaláson történő ismételt kihallgatása, mert vallomása nem ügyszó az ügyben, vagy mert a korábban tett vallomását senki sem vitatja. Meg kell említeni továbbá azt az esetet is, amikor a tanút külföldön hallgatják ki. A büntetőeljárás szabályozó törvények lehetőséget adnak arra, hogy a külföldön tartózkodó tanút a nyomozó hatóság eljárási jogsegély iránti megkeresés útján hallgassa ki. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ügyész az általa benyújtott vádiratban sok esetben indítványozza a külföldön kihallgatott tanú megidézését. Ez viszont az esetek többségében hosszú időt vesz igénybe, illetve ha a külföldről megidézett tanú az idézésnek nem tesz eleget, a bíróságnak nincs lehetősége vele szemben szankciót alkalmazni.

A büntetőeljárásban a bizonyítási teher az eljáró hatóságokra hárul. A bizonyítási kötelezettség a büntetőjogi felelősség eldöntéséhez szükséges valamennyi tényre kiterjed. E tények között tehát ott vannak mind a bűnösségre, mind az ártatlanságra vonatkozó adatok. Az ügyészség ezt szem előtt tartva teszi meg bizonyítási indítványait (pl. tanú idézésére tett indítványait). Az eljárás gyorsítása érdekében lehetővé kell tenni, hogy az ügyész már a vádiratban indítványozhassa a tanú vallomásának a felolvasását, abban az esetben, ha a tanú vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a tanú tárgyaláson való megjelenését nem tartja indokoltnak, vagy a tanú tárgyaláson való megjelenése aránytalan nehézséggel járna vagy nem lehetséges.

A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az eljárások elhúzódásának egyik döntő oka az, hogy a bíróság által megidézett tanúk nem jelennek meg. A módosítás következtében az ügyek egy részében kiküszöbölhető lesz az eljárások elhúzódásának ez a lehetséges oka, valamint a tanú bíróság előtti megjelenésével járó költségek is megtakaríthatók.

A 149. §-hoz

A törvényjavaslat a közvetítói eljárásra utalás előtti kötelező ügyészi meghallgatást megszünteti, és a meghallgatást az ügyész részére a továbbiakban csak lehetővé teszi. A közvetítói eljárást megelőző meghallgatás fő célja annak megállapítása, hogy a sértett és a gyanúsított vállalják-e a közvetítói eljárásban való részvételt. Ez az eljárás felesleges és formális akkor, ha a felek az eljárás korábbi szakaszában már mindketten kérték a közvetítést. A módosítás ezért az eljárások gyorsítása és egyszerűsítése érdekében a kötelező ügyészi meghallgatás helyett, az ügyészre bízta, hogy szükség szerint meghallgathassa a feleket.

A 150. §-hoz

A módosítás nem az eljárás gyorsítására irányul, hanem technikai jellegű, meghatározza a zárt ülés fogalmát.

A 151. §-hoz

A törvényjavaslat lehetővé teszi az eljárás lefolytatását, illetőleg ügydöntő határozat meghozatalát a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében, amennyiben az bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni. Ebben az esetben a védelem jogainak érvényesülése és a „fegyveregyenlőség” elvére való figyelemmel, a tárgyaláson kötelező a védő részvétele.

A 152. §-hoz

A hatályos szabályozás hatvan napon határozza meg azt az időt, amely alatt a tanács elnökének meg kell vizsgálnia, hogy helye van-e az eljárás folytatásának, vagy felmerül-e olyan törvényi akadály, amely miatt a tárgyalás feltételei hiányoznak. A törvényjavaslat az eljárások gyorsítása érdekében ezt a határidőt harminc napra rövidíti. Ezzel megteremti az összhangot a tárgyalás mellőzéses eljárás határidejével is. A bíróság az ügynek a bíróságra érkezésétől számított harminc napon belül hozhat tárgyalás mellőzésével végzést. Mivel a bíróság már nem csak ügyészi indítványra, hanem hivatalból is eljárhat tárgyalás mellőzéses eljárásban, szükségszerű, hogy az ügy iratait a bíróságra érkezést követő harminc napon belül megvizsgálja.

A 153. §-hoz

A törvényjavaslat a Be. 14. §-át módosító rendelkezéssel összhangban úgy rendelkezik, hogy ha a vádlottak nagy száma vagy az ügy különösen nagy terjedelme indokolja, akkor a helyi bíróság a tárgyalás előkészítése során elrendelheti, hogy az ügyet két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanács tárgyalja.

A módosítás következtében csökken majd az ún. monstre ügyeket tárgyaló bíró leterheltsége, mert lehetőség lesz az ügyet tárgyaló bírák között bizonyos részfeladatok megosztására.

A 154. §-hoz

A hatályos szabályozás alapján, a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, a tanács elnöke a kitűzött tárgyalást elhalaszthatja. A törvényjavaslat az eljárások gyorsítása

érdekében ezt a lehetőséget megszünteti. A védelem ellátása nem feltétlenül személyhez kötött, mert a meghatalmazott védőt más védő is helyettesítheti. A törvényjavaslat szerinti módosítások értelmében a védő köteles helyettesítéséről gondoskodni. Amennyiben a kirendelt védő nem gondoskodik a helyettesítéséről, a bíróság új védőt rendel ki, ha pedig a meghatalmazott védő nem gondoskodik a helyettesítéséről, a bíróság jelöli ki a helyettesítő védőt. A védő akadályoztatása miatt tehát a tárgyalás elhalasztását sem a meghatalmazott védő, sem pedig a kirendelt védő nem kérheti.

A 155. §-hoz

1. Az első fokú eljárások elhúzódásának gyakori oka, hogy a terhelt a szabályszerű idézés ellenére a tárgyaláson nem jelenik meg. A hatályos szabályozás értelmében a vádlott távollétében csak akkor lehet lefolytatni az eljárást, ha ismeretlen helyen tartózkodik. A törvényjavaslat az eljárások gyorsítása érdekében ezen kíván változtatni, amikor lehetővé teszi, hogy a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is lefolytatható, illetve befejezhető legyen az eljárás, amennyiben előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni. Erre tekintettel a törvényjavaslat az idézés kézbesítésének határidejét nyolc napra változtatja, hogy a vádlottnak legyen ideje a tárgyalás előtt bejelenteni, ha azon nem kíván részt venni. A fentiekről a vádlottat az idézéssel egyidejűleg lehet tájékoztatni. A bíróság a tájékoztatást már az első idézés kibocsátásakor megteheti, de megteheti azt követően is, hogy a vádlott az előző tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, és a bíróság úgy ítéli meg, hogy a bizonyítási eljárás a vádlott jelenléte nélkül is befejezhető.

2. A törvényjavaslat megteremti annak lehetőségét, hogy a tárgyalás a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is lefolytatható, illetve befejezhető legyen. Ebben az esetben azonban a tárgyaláson védő részvétele kötelező. Amennyiben a vádlottnak nincs védője, a bíróság rendel ki a számára védőt. A törvényjavaslat ennek megfelelően módosítja a hatályos szabályozást.

A 156. §-hoz

A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a szabályszerűen megidézett vádlott lemondjon a tárgyaláson való jelenlétéről. Ha a bíróság felhívására a vádlott bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, elővezetését nem lehet elrendelni. A törvényjavaslat ennek megfelelően módosítja a Be. idevonatkozó rendelkezését.

A hatályos szabályozás lehetőséget biztosít arra, hogy amennyiben a védő a tárgyaláson nem jelenik meg és a bíróság által kirendelt védő nem tud a tárgyalásra felkészülni, a tárgyalást el lehessen halasztani. Az eljárások elhúzódásának megakadályozása érdekében a törvényjavaslat ezt a lehetőséget megszünteti. Egyrészt, mivel a védő akadályoztatása esetén köteles a helyettesítéséről gondoskodni, elméletileg kizárt, hogy ne legyen védő a tárgyaláson, másrészt, ha a védő a helyettesítési kötelezettségét elmulasztja, ezt a bíróság pótolja. A bíróság által helyettesítésre kijelölt vagy kirendelt védő rövid felkészülési időt követően a bizonyítási eljárásban el tudja látni a védelmet. A tárgyalás csak perbeszédre, és csak a vádlott vagy az új védő kérelmére napolható el.

A 157. §-hoz

A tárgyalási őrizet jogintézményének bevezetését követően felmerült problémaként, hogy az a jelenlegi formájában nem szolgálja a célját, nevezetesen nem biztosítja a vádlottnak az új

tárgyalási határnapon való megjelenését. A törvényjavaslat ezért módosítja a hatályos szabályozást, és a tárgyalási őrizet határidejét úgy állapítja meg, hogy az az új tárgyalási napot megelőző naptól kezdődjön. A tárgyalási őrizet kezdő időpontja természetesen az őrizet foganatba vételének időpontja. A tárgyalási őrizetbe vett vádlottat ennek megfelelően a tárgyalási napon kell a tárgyalási őrizetet elrendelő bíróság elé állítani. A bíróság a vádlott meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes letartóztatását rendeli el, de lehetősége van arra is – amennyiben több egymást követő napra tűzött tárgyalást –, hogy a vádlott őrizetét a tárgyalás idejére fenntartsa. Ha a bíróság sem az őrizetet nem tartja fenn, sem az előzetes letartóztatást nem rendeli el, a vádlottat szabadon bocsátja.

A 158. §-hoz

Az eljárások gyorsítása érdekében a törvényjavaslat megteremti annak lehetőségét, hogy a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlottal szemben a bizonyítási eljárás befejezhető legyen, a perbeszédék is megtarthatóak legyenek, és a bíróság ügydöntő határozatot is hirdethessen, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni. A tárgyaláson, ebben az esetben kötelező a védelem, így az ügydöntő határozatot a jelen lévő védővel a bíróság kihirdetés útján közli, míg a vádlott részére kézbesíti.

A 159. §-hoz

A Be. több helyen előírja a korábbi vallomások felolvasását, nem elégedvén meg azok ismertetésével. A terjedelmesebb – esetleg több száz oldalas – vallomások esetén ez több tárgyalási napot is igénybe vevő felolvasásokat jelenthet. Az ügyek jelentős részében a vallomások teljes felolvasása nem jelent problémát. Ugyanakkor a nagyszámú vádlottal szemben, több éven keresztül folytatott nyomozást követő bírósági eljárásban jelentős problémát jelentenek azok a rendelkezések, amelyek szerint a vádlott vallomását fel kell olvasni. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ilyen felolvasás egy-egy vádlott esetében is több napot vesz igénybe, és sok esetben a felolvasást sem maguk a vádlottak, sem védőik nem tudják, és nem is akarják figyelemmel kíséreni. Azt a köztudomású tény is figyelembe kell venni továbbá, hogy az emberek figyelemkoncentrációja az idő előrehaladtával folyamatosan csökken, különös tekintettel a felolvasás monotonitására is.

A leírtakra figyelemmel a törvényjavaslat újraszabályozza a vádlott korábbi vallomása felolvasására vonatkozó szabályokat, és a felolvasás helyett főszabállyá a vallomás ismertetését teszi. Ennek megfelelően a törvényjavaslat kiegészíti a vádlott kihallgatására vonatkozó figyelmeztetést a terheltként tett korábbi vallomás ismertetésére vonatkozó lehetőséggel.

A 160. §-hoz

A módosítás összefügg a Be. 289. §-át módosító rendelkezéssel és annak indokával.

A Be. több helyen előírja a korábbi vallomások felolvasását, nem elégedvén meg azok ismertetésével. A terjedelmesebb – esetleg több száz oldalas – vallomások esetén ez több tárgyalási napot is igénybe vevő felolvasásokat jelenthet.

Az ügyek jelentős részében a vallomások teljes felolvasása nem jelent problémát. Ugyanakkor a nagyszámú vádlottal szemben, több éven keresztül folytatott nyomozást követő bírósági eljárásban jelentős problémát jelentenek azok a rendelkezések, amelyek szerint vádlott

vallomását fel kell olvasni. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ilyen felolvasás 1-1 vádlott esetében is több napot vesz igénybe, és sok esetben a felolvasást sem maguk a vádlottak, sem védőik nem tudják, és nem is akarják figyelemmel kíséreni. Azt a köztudomású ténytet is figyelembe kell venni továbbá, hogy az emberek figyelemkoncentrációja az idő előrehaladtával folyamatosan csökken, különös tekintettel a felolvasás monotonitására is.

A leírtakra figyelemmel a törvényjavaslat újraszabályozza a vádlott korábbi vallomása felolvasására vonatkozó szabályokat, és a felolvasás helyett főszabállyá a vallomás ismertetését teszi. Ugyanakkor lehetőséget ad a vallomás felolvasására, ha azt az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványozza. Ebben az esetben sem kötelező azonban a vallomás felolvasása, hanem a tanács elnöke dönt arról, hogy az indítványnak helytet ad-e vagy azt elutasítja.

A 161. §-hoz

1. A módosítás összefügg a Be. 289. és 291. §-át módosító rendelkezésekkel és azok indokaival.

A Be. több helyen előírja a korábbi vallomások felolvasását, nem elégedvén meg azok ismertetésével. A terjedelmesebb – esetleg több száz oldalas – vallomások esetén ez több tárgyalási napot is igénybe vevő felolvasásokat jelenthet. Tekintettel arra, hogy ezek a vallomások az ügyész rendelkezésére állnak, azokat a vádlott és a védő is megismerheti, sőt azokról költségtérítés nélkül iratmásolatot kérhet, a nagy terjedelmű vallomások esetén az ismertetés előírása a célszerű.

Az ügyek jelentős részében a vallomások teljes felolvasása nem jelent problémát. Ugyanakkor a nagyszámú vádlottal szemben, több éven keresztül folytatott nyomozást követő bírósági eljárásban, ahol több tanút hallgattak ki, jelentős problémát jelentenek azok a rendelkezések, amelyek szerint tanú vallomását fel kell olvasni. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ilyen felolvasás 1-1 tanú esetében is több napot vesz igénybe, és sok esetben a felolvasást sem maguk a vádlottak, sem védőik nem tudják, és nem is akarják figyelemmel kíséreni. Azt a köztudomású ténytet is figyelembe kell venni továbbá, hogy az emberek figyelemkoncentrációja az idő előrehaladtával folyamatosan csökken, különös tekintettel a felolvasás monotonitására is.

A leírtakra figyelemmel a törvényjavaslat újraszabályozza a tanú korábbi vallomása felolvasására vonatkozó szabályokat, és a felolvasás helyett szélesebb körben teszi lehetővé a vallomás ismertetését.

2. A törvényjavaslat a 217. § módosításával összhangban új bekezdéssel egészíti ki a Be. 296. §-át. Eszerint ha a nyomozás során tett tanúvallomás felolvasását az ügyész a vádiratban indítványozza, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság sem tarja szükségesnek, akkor a tanács elnöke a tanúvallomást felolvassa.

A 162. §-hoz

A módosítás összefügg a Be. 289. §-át, a 291. §-át , valamint a 296. §-át módosító rendelkezésekkel és azok indokaival.

A törvényjavaslat újraszabályozza a szakvélemény felolvasására vonatkozó szabályokat. Az ügyek jelentős részében a hatályos rendelkezések alkalmazása, azaz a szakvélemény teljes felolvasása nem jelent problémát. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy összetettebb, bonyolultabb ügyekben az ilyen felolvasás hosszú időt vesz igénybe, a felolvasást sem maguk a vádlottak, sem védőik nem tudják, és nem is akarják figyelemmel kísérni. Azt a köztudomású tény is figyelembe kell venni továbbá, hogy az emberek figyelemkoncentrációja az idő előrehaladtával folyamatosan csökken, különös tekintettel a felolvasás monotonitására is.

A leírtakra figyelemmel a törvényjavaslat lehetővé teszi a szakvélemény felolvasása helyett annak ismertetését is.

A 163. §-hoz

A módosítás összefügg a Be. 289. §-át, 291. §-át, 296. §-át, 299. §-át, valamint 404. §-át módosító rendelkezésekkel és azok indokaival.

A törvényjavaslat újraszabályozza az okiratok és más iratok felolvasására vonatkozó szabályokat. Az ügyek jelentős részében a hatályos rendelkezések alkalmazása, azaz az okiratok és más iratok teljes felolvasása nem jelent problémát. Viszont hosszabb terjedelmű okiratok és más iratok felolvasása rendkívüli munkaterhet róhat a bíróságra és indokolatlanul elhúzhatja az eljárást. Erre figyelemmel a törvényjavaslat az okiratok és más iratok felolvasása helyett főszabállyá azok ismertetését teszi, ugyanakkor meghagyja a felolvasás, illetve a lényeg ismertetésének a lehetőségét, ha azt az ügyész, a védő vagy a vádlott indítványozza.

A 164. §-hoz

A tárgyalási szakban az ügy áttételéről, az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről a bíróság pervezető végzéssel dönt, amely ellen a fellebbezés kizárt. A törvényjavaslat ezt kifejezetten rögzíti.

A 165. §-hoz

A fellebbezés okát és célját a fellebbezés bejelentésekor meg kell jelölni. A fellebbezés részletezésére az írásbeli indokolásban kerülhet sor. A fellebbezés indokolását az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, a felterjesztést követően a másodfokú bíróságnál kell benyújtani. A hatályos szabályozás szerint az indokolást legkésőbb a másodfokú tárgyalást megelőző nyolcadik napon lehet előterjeszteni. A törvényjavaslat úgy módosítja a határidőt, hogy a fellebbezés indokolását legkésőbb a másodfokú tárgyalást megelőző tizenötödik napon kell előterjeszteni. Annak érdekében, hogy a másodfokú eljárásban az érintettek eljárási jogait a bejelentett fellebbezések ismeretében gyakorolhassák, a Be. előírja a más által bejelentett fellebbezésnek a vádlott és a védő részére történő kézbesítését, valamint a vádlott vagy a védő fellebbezése indokolásának az ügyész részére történő megküldését. A fellebbezéssel érintettek a fellebbezésre, annak írásbeli indokolására észrevételt tehetnek.

Figyelemmel a fellebbezés elintézése előkészítésének körében előírt kötelezettségekre, a törvényjavaslat a bíróság munkájának a megkönnyítése érdekében módosítja az indokolás előterjesztésére nyitva álló határidőt. A módosított határidő következtében egyrészt több idő áll a bíróság rendelkezésére, hogy a fellebbezés indoklását kézbesítse az érintetteknek,

másrészt több idő áll az érintettek rendelkezésére a fellebbezés és indokolása áttanulmányozására, illetve azzal kapcsolatos észrevételeik megtételére.

A 166. §-hoz

A törvényjavaslat értelmében szabályszerűen megidézett vádlott távollétében csak akkor kerülhet sor az eljárás lefolytatására és befejezésére, ha a tárgyaláson való részvételről a vádlott kifejezetten lemond. Így indokolatlan lenne olyan kérdésben fellebbezési jogot biztosítani a számára, amelyről korábban ő maga mondott le. Erre tekintettel a törvényjavaslat kizárja annak a lehetőségét, hogy a vádlott kizárólag azért nyújthasson be fellebbezést, mert ő a tárgyaláson nem volt jelen. Ez a rendelkezés az eljárások esetleges befolyásolását, illetve elhúzódnásának a megakadályozását is szolgálja.

A 167. §-hoz

A módosítás összefügg a Be. 289. §-át, 291. §-át, 296. §-át és 299. §-át módosító rendelkezésekkel és azok indokaival.

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a tanúvallomások, szakértői vélemények felolvasása egy nagyszámú vádlottal szemben, több éven keresztül folytatott eljárás megismétlése esetén akár több napot is igénybe vehet. Sok esetben maga az ügyész, a vádlottak és védőik sem tartják indokoltnak a tanúvallomások és szakértői vélemények felolvasását. Célszerű tehát a felolvasás helyett azok ismertetését is lehetővé tenni.

A 168. §-hoz

A törvényjavaslat a jogegységi eljárás szabályainak Bszi.-ben történő kiegészítésére tekintettel módosítja a Be. 439. §-át, illetve hatályon kívül helyezi a Be. 440-445. §-át annak érdekében, hogy a Be.-ben ne ismétlődjenek a Bszi. szabályai, hanem abban kizárólag a büntetőeljárásra vonatkozó speciális szabályok jelenjenek meg.

A 169. §-hoz

A Be. értelmében a fiatalkorúval szemben az eljárást életkori sajátosságainak figyelembe vételével, és úgy kell lefolytatni, hogy elősegítse a fiatalkorúnak a törvények iránti tiszteletét. A fiatalkorú elkövetőknél elsődleges a törvények tiszteletére irányuló nevelési cél, és ehhez képest másodlagosak a büntetési célok. Amennyiben a fiatalkorú terhelt lemondhatna a tárgyaláson való részvételéről nem érvényesülnének ezek a nevelési elvek, ezért a törvényjavaslat a fiatalkorú vádlott számára nem teszi lehetővé, hogy szabályszerű idézését követően lemondjon a tárgyaláson való részvételéről.

A 170. §-hoz

Az eljárások gyorsítása érdekében a törvényjavaslat szélesíti a tárgyalás mellőzések eljárás alkalmazásának lehetőségét azzal, hogy öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmények esetén is lehetővé teszi a jogintézmény alkalmazását. Az eljárások gyorsabbá tételén kívül ez a módosítás indokolt azért is, mivel a törvényjavaslatban foglalt módosítások alapján a vádlott bármely bűncselekmény esetén, a bíróság felhívására, bejelentheti, hogy nem kíván részt venni a tárgyaláson, illetve, hogy közvetítői eljárás lefolytatására is lehetőség van öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő

bűncselekmények esetén. A módosításnak megfelelően a törvényjavaslat a tárgyalás mellőzései eljárás keretében kiszabható büntetés mértékét is növeli, figyelemmel arra is, hogy a hatályos szabályozás alapján a két évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető.

A 171. §-hoz

A hatályos szabályozás szerint a bíróságnak végzést kell hoznia azon összbüntetésbe foglalásra irányuló indítvány elutasításáról is, amely tartalmát tekintve megegyezik egy már korábban elutasított indítvánnyal. Célszerű lehetővé tenni azt, hogy ha az indítvány előterjesztője egy korábbi indítványban foglaltakhoz képest érdemben új dolgot nem hoz fel, akkor a bíróság mellőzhesse az indítvány elutasításáról szóló alakszerű végzés meghozatalát. Ebben az esetben elegendő, ha a bíróság az elutasításról hozott döntését feljegyzi az indítványra, majd erről írásban tájékoztatja az indítvány előterjesztőjét.

A 172. §-hoz

A törvényjavaslat hatályon kívül helyezi a büntetőeljárások időszerűségének javítása céljából a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2009. évi LXXXIII. törvény által 2009. augusztus 13-i hatállyal bevezetett fokozott ügyészi felügyeletre vonatkozó szabályokat. A fokozott ügyészi felügyelet olyan munkamódszer, amely a bűnözés szerkezetének, súlyának, illetve a bizonyítandó tények körének ezzel is kapcsolatos változásaihoz, valamint az ügyészi szervezet teljesítőképességéhez igazodik, amit az elmúlt évek tapasztalatai és a vizsgálataink is igazoltak. Az erre vonatkozó törvényi megkötöttség ugyanakkor akadály a munkamódszer előbbi követelményekhez igazodó megváltoztatásának. Az ügyészek az utóbbi esztendőben évente átlagosan mintegy 7000 ügyben gyakoroltak fokozott ügyészi felügyeletet, és az ügyeket két-három alkalommal vizsgálták felül. Az ügyek havonkénti felülvizsgálatát előíró törvényi kötelezettség ezt a munkaterhet szükségtelenül megnöveli.

Hatályon kívül helyezi továbbá a törvényjavaslat a jogegységi eljárásra vonatkozóan a Be.-ben található azon rendelkezéseket, amelyeket a törvényjavaslattal módosított Bszi. is tartalmaz.

A 173. §-hoz

A bírósági végrehajtásról szóló törvény a bírósági végrehajtói szolgálat létesítésére vonatkozóan kétféle szabályrendszert tartalmaz: egyrészt a kinevezés – anyagi jogi – feltételeit és a kinevezés (végrehajtói szolgálat) tartalmát, másrészt a kinevezés alapjául szolgáló eljárás szabályozását. A kinevezés tartalmát és anyagi jogi feltételrendszerét megállapító szabályok a bírósági eljárással azonos hatályú bírósági végrehajtási eljárást illetően fontos garanciális rendelkezések, míg a kinevezés előkészítésének eljárása rendeleti szinten is szabályozható, nem igényli a törvényi szabályozási szintet. A Vht. 307. § (2) bekezdés c) pontja jelenleg is felhatalmazás ad az igazságügyért felelős miniszternek arra, hogy a végrehajtói állások betöltésének részletes szabályait rendelettel állapítsa meg, így a Vht.-ből törölhetők a rendeleti szinten is megállapítható rendelkezések; a törvényjavaslat e szabályok hatályon kívül helyezését tartalmazza. A törvényjavaslat egyidejűleg részletesebbé is teszi a Vht. 307. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt felhatalmazó rendelkezést: egyértelművé teszi, hogy az állás betöltésének részletes szabályai körében a pályázók

értékelésének szempontrendszerét és az értékelés módját is rendezi a miniszter, így az értékelés kiszámíthatóbbá és átláthatóbbá válik.

A végrehajtóvá kinevezés feltételeinek módosítására a bíróvá válás feltételrendszerével összhangban kerül sor. Néhány tekintetben (pl. tartós helyettesi feladat ellátása, jogi szakvizsgával rendelkezők esetében végrehajtó-helyettesi gyakorlat) nem feltétlenül a kinevezési feltételként vagy kinevezésnél előnyben részesítési szabályként való megfogalmazás a célszerű, hanem a feltétel jóval komplexebb értékelését lehetővé tévő pályázati értékelési rendszerbe való beintegrálás.

Az összeférhetlenségi szabályok pontosítására is sor kerül a hasonló igazságügyi szolgálati törvényekkel összhangban. A szolgálat megszűnését illetően rendezésre kerül az a gyakorlatban felmerült probléma, hogy jövőbeli – és nem feltétlenül a felmentésről szóló határozat jogerőre emelkedéséhez igazodó – időpontban is megszüntethető legyen a szolgálat. Emellett egy olyan felmentési esetet is szabályoz a törvény, amikor a tartósan távol lévő végrehajtótól már nem várható, hogy belátható időn belül a szolgálatot ismételt ellátása: ilyen az, ha az egy évi tartós helyettesítés meghosszabbítására nem kerül sor.

A 174-176. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényt és a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvényt, melyek jelenleg azt rögzítik, hogy a Fővárosi Bíróság a közigazgatási perekben kizárólagos illetékességgel jár el. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása a törvényjavaslat azon rendelkezése miatt szükséges, amely a közigazgatási perekben főszabállyá teszi azok tárgyaláson kívüli elbírálását. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti, szükséges ezért, hogy ennek lehetőségéről a közigazgatási szerv határozatában tájékoztatást adjon.

A 177. §-hoz

A módosítás a Bszi-vel összhangban rendezi az OIT Hivatalának vezető-helyettese feletti munkáltatói jogok gyakorlását.

A 178. §-hoz

A törvényjavaslat az egyes rendelkezéseket a felkészüléshez szükséges időre tekintettel eltérő időpontban lépteti hatályba. A bírósági szervezetet, bírói jogállást és az eljárási törvényeket érintő rendelkezések döntő többsége 2011. március 1-jén lép hatályba, néhány szabály esetében pedig 2011. júniusi, illetve 2014. december 31-ei hatályba lépési időpont került megállapításra. Az új OIT összetételére vonatkozó szabályok, továbbá az újonnan megválasztott OIT bíró tagokra, póttagokra vonatkozó, valamint a Bszi. 51. § (1) bekezdésének új f) pontja szerinti OIT tagság megszűnési okra vonatkozó rendelkezések 2014. december 1-jén, az újonnan megválasztott bíró tagokkal felálló OIT működésének megkezdésekor lépnek hatályba.

A 179-185. §-okhoz

A törvényjavaslat számos tekintetben határoz meg átmeneti szabályokat a folyamatban lévő, a bírói jogviszonyt, vezetői jogállást stb. érintő helyzetekre. A törvényjavaslat rögzíti a szükséges átmeneti szabályokat:

- az új választási szabályokat először mikor kell alkalmazni,
- a 16 tagú OIT esetében mi tekinthető kétharmados döntésnek,
- a hatálybalépéskor működő OIT póttagjainak kiegészítésére azon választási szabályok szerint kerül sor, amelyek szerint a hatálybalépéskor működő OIT tagjait, póttagjait választották,
- ha a hatálybalépéskor működő OIT elnökhelyettes megbízatása 2014. november 30. napja előtt megszűnik, az elnökhelyettest azon szabályok szerint kell megválasztani, ahogy a hatálybalépéskor működő OIT elnökhelyettesét korábban megválasztották,
- a jogegységi eljárásokra, a bírói munkateher mérésére szolgáló adatlapok alapján történő statisztikai adatgyűjtésre, a bírósági vezetői állaspályázatok kiírására és elbírálására, a bírósági vezetők vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket mikor kell először alkalmazni.

A törvényjavaslat rendelkezik arról, hogy törvény hatálybalépésekor működő – a költségvetésért felelős miniszter tagságával kiegészült – OIT-nak, elnökhelyettesének és választott bíró tagjainak, póttagjainak megbízatása 2014. november 30. napjáig szól.

A törvényjavaslat rendelkezik arról is, hogy a Bszi. módosított választási szabályai szerint létrejövő új OIT 2014. december 1-jén kezdi meg működését. Az új OIT első ülését 2014. december hónapban kell megtartani.

Az illetékességi szabályok megváltozására tekintettel, a hatályba lépéskor folyamatban lévő ügyek vonatkozásában átmeneti rendelkezés beiktatása szükséges. A törvény hatályba lépésekor az adott bíróságon folyamatban lévő ügyet az adott bíróság tárgyalja le, ha azonban a tárgyalást meg kell ismételni, vagy előlről kell kezdeni, már az új illetékességi szabályok érvényesülnek.